Lietuvos Nacionalinė Biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 6 (1201) 1973 VASARIO - FEBRUARY 8 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Pinigų yra...

Iškilus didesniem projektam, paprastai pasigirsta dejonė: "nėra pinigų". Taip, daugelu atveju tai tiesa, bet nevisuomet. Pvz. įvyko jau du pasaulio lietuvių jaunimo kongresai. Jiems reikėjo ne dešimtimis, bet šimtais tūkstančių dolerių. Ir jie atsirado. Atsirado tiek, kad pvz. antrasis jaunimo kongresas paliko net stamboką likutį. Antra vertus, laisvinimo veiksniams nuolat trūksta lėšų. Tautos Fondas nemažai jų sutelkia, bet dar daugiau jų reikia. Mat, Lietuvos laisvinimo darbai nėra kongresinio pobūdžio švystelėjimas, o nuolatinis procesas, reikalingas finansinio kraujo. Galimas dalykas, kad finansinė laisvės fronto pozicija žymiai sustiprėtų, jeigu visos mūsų jėgos ir lėšos būtų koncentruojamos į vieną jungtinę jėgainę. Nėra abejonės, kad dabartinė mūsų išeivija finansiškai yra pajėgi. **Kai iškyla pirmaeilės svarbos dalykai, atsiranda ir lėšų. O jeigu kaikuriuose baruose jų trūksta, jeigu vis girdėti aimanų, *tai ne todėl, kad mūsų tautiečiai jų neturėtų. Tais atvejais* dažniausiai trūksta ne lėšų, o duosnumo, reikalo įvertinimo. Nevisuomet plačios kišenės reiškia plačias širdis.** Iš aukų rinkėjų bendriems lietuvių reikalams vis girdėti pastabų, kad nekartą patriotiški veikėjai labai šykščia ranka išima dolerį kitą ir prašo daugiau nebeateiti, o senyvos moterėlės, niekur neprasikišančios, mažai žinomos, lengvai patiesia nevieną dešimtinę. Antra vertus, daug reiškia mokėjimas rinkti aukas, pagauti tautiečių dėmesį ir visą reikalą tinkamai organizuoti. Taigi, sunkiausias dalykas — *rasti kelią į tautiečių širdis.*

* * *

Jeigu lietuviams veikėjams sunku rasti kelius į savųjų tautiečių širdis, tai dar sunkiau rasti juos į svetimųjų. Tas tradicinis sunkumas, atrodo, kyla ne tiek iš nesugebėjimo, kiek nerangumo, stokos veržlumo. Pvz. Kanados vyriausybė paskyrė tris milijonus dolerių tautinių grupių kultūrinei veiklai 1971-1973 m. laikotarpyje. Iki šiol įvairios tautinės grupės savo kultūriniams projektams, kurių buvo 229, gavo iš Kanados vyriausybės arti vieno milijono dolerių. Spaudoje buvo paskelbti įvairių tautybių kultūriniai projektai, gavę finansinę vyriausybės paramą. Ypač daug jos gavo estai. Pastaruoju metu $5000 gavo latviai. Didesnės grupės gavo gana stambias sumas. Lietuvių gi vardo negirdėti, išskyrus tai, kad Lietuvių Dienos rengėjai Montrealyje gavo nedidelę paramą. Tiesa, *praeityje lietuvių vienetai* — "*Gyvataras*", "*Baltija*", "Gintaras" (Montrealio) ir gal kiti yra gavę finansinės paramos kelionėms, tačiau pastaruoju metu, kai buvo paskelbta daugiakultūrė politika, kultūrinių kolektyvinių lietuvių projektų negirdėti. Pinigų yra, kiti juos gauna, bet lietuviai kažkaip ta linkme sunkiai juda. Pasiteiravus atitinkamoje įstaigoje paaiškėjo, kad lietuviai prašę lėšų savo pastatams, bet negavę, nes tiem dalykam vyriausybė niekam pinigų neduoda. Esą reikia kultūrinių projektų, praturtinančių Kanados gyvenimą. Ypač mielai priimami tie projektai, kurių vykdyman jungiamos ir kitos tautybės. Šiuo metu galimybės gauti lėšų kultūriniams projektams yra gana geros, tad reikėtų jomis pasinaudoti.

* * *

Taigi, lėšų yra ir savuose šaltiniuose, ir nesavuose, tačiau negalėtume pasakyti, kad kultūrinis Kanados lietuvių gyvenimas klestėtų. Palyginus su praeitimi, jis yra žymiai silpnesnis. **Paskiri menininkai bei kultūrininkai dirba, kuria, kiek sąlygos leidžia, tačiau labai trūksta organizacinės rankos, sugebančios viską suvesti į bendrą srovę, atlikti bendrinius uždavinius, išvesti individualias pastangas viešumon.** Priešpaskutiniame KLB krašto tarybos suvažiavime buvo pabrėžtas stiprios kultūros komisijos reikalingumas, nes šiuo metu visų Kanados tautybių veikla krypsta stipresnės kultūrinės veiklos linkme. Deja, išėjo kitaip — kultūrinė komisija iki *šiol jokios veiklos neparodė. Pagaliau tai ne tik šios komisijos,* bet ir visos krašto valdybos bei tarybos ir visuomenės atsakomybė. Kultūrinė mūsų veikla ima dirvonuoti ir šauktis didesnio atsakingųjų dėmesio. Tuo klausimu nekartą jau buvo rašyta, bet pajudėjimo vis dar nematyti. Turime kūrinių, kuriuos reikėtų išversti anglų kalbon, bet niekas nesiima to darbo organizuoti. Turime reikšmingų praeities dokumentų, kuriuos reikėtų nukreipti į valstybinį muzėjų, bet niekas tuo nesirūpina. Lietuviai gyvena Kanadoje jau kelios dešimtys metų, bet jų tikra istorija tebėra neparašyta. Lietuviuose yra svarbių tautodailės dalykų, kurie ilgainiui išnyks, nes nėra tinkamai apsaugoti, o apie etnografinio muzėjaus organizavimą niekas nekalba. Reikalinga kultūrininkų konferencija, bet niekas jos nerengia. Žodžiu tariant, darbų daug, o darbininkų maža. **Pr. G.**

Kanados įvykiai

SPORTO OLIMPIADA IR LOTERIJA

Montrealio burmistras J. Drapeau, išsikovojęs teisę Montrealyje rengti 1976 m. pasaulinę sporto olimpiadą, išlaidų numa*to turėti tik $310 milijonų ir* garantuoja, kad nebus jokio deficito, kurį turėtų padengti visos Kanados mokesčių mokėtojai. Pasak J. Drapeau, kaip vyras *negali susilaukti kūdikio, taip ir* olimpiada nesusilauks deficito. Jis paprašė premjerą P. E. Trudeau išleisti suvenyrinius pašto ženklus ir monetas, kurių visos pajamos būtų skirtos olimpiadai, ir leisti specialią Kvebeko loteriją. Šiem projektam įgyvendinti federacinis parlamentas turi pakeisti pašto bei pinigų įstatymus ir įvesti papildą Kanados kriminaliniame kodekse. Premjeras P. E. Trudeau pažadėjo skirti reikiamą dėmesį šiem sumanymam, kai buvo gauta burmistro J. Drapeau garantija, kad olimpiados deficitą padengs Montrealis ir Kvebeko provincija. Pernai Miunchene įvykusi pasaulinė olimpiada išlaidų turėjo 1.972.000.000 markių, kurias išvertus į dolerius, susidaro 630 milijonų suma, dvigubai didesnė už burmistro J. Drapeau paruoštą sąmatą. Miuncheno olimpiada buvo užbaigta su $220 milijonų nuostoliu. V. Vokietijos vyriausybė įsipareigojo per šešerius metus duoti *$110 milijonų deficitui išlyginti,* Bavarijos vyriausybė ir Miuncheno savivaldybė — po $55 milijonus.

Kanados federacinio parlamento atstovai B. Danson ir J. A. McLean tarpparlamentinės grupės posėdžiuose Helsinkyje pasiūlė rezoliuciją, kuri panaikintų varžtus atskirtų šeimos narių susijungimui. Kaip ir buvo galima tikėtis, rezoliucija susilaukė maskvinio augščiausiojo sovieto ir sovietinių satelitų atstovų aštrios opozicijos. Jų nuomone, šeimos sujungimo klausimus turi spręsti tie kraštai, kuriuse gyvena šeimos nariai. Rezoliucija buvo perduota specialiam komitetui perredaguoti, kad ji būtų priimtina visiems konferencijos dalyviams. Kanadiečiai B. Danson ir J. A. McLean, be abejonės, turėjo galvoje Sovietų Sąjungos ir jos kaikurių satelitų daromas kliūtis šeimos narių susijungimui Kanadoje.

Pekinge buvo surengta dvi sa-

(Nukelta į 7-tą psl.)

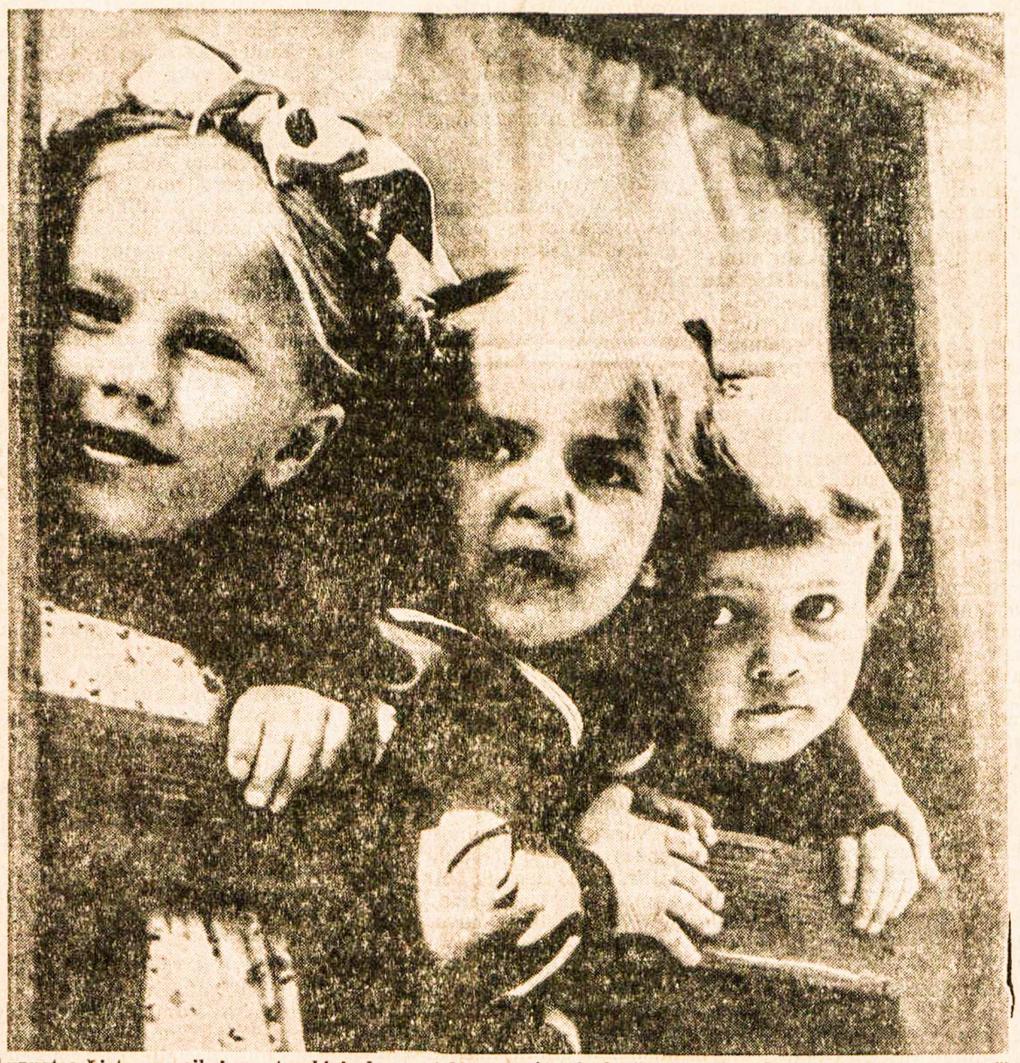

Okupuotos Lietuvos vaikai pro traukinio langą stebi savo gimtojo krašto žemę, mielą visiems lietuviams, tačiau mindomą rusų, kurie viską pajungia Maskvos diktatūrai ir nuolat kalba apie "plačiąją tėvynę"

Lietuvių sportininkų išvyka Europon

"Tėviškės Žiburių" bendradarbio pasikalbėjimas su centrinės sporto organizacijos pirmininku inž. J. Bariu, gyvenančiu Čikagoje

Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjunga ruošiasi vyrų krepšinio, moterų tinklinio rinktinių ir moterų stalo teniso dvejeto išvykai į Europą. Išvyka truks tris savaites — nuo š. m. rugpjūčio 22 iki rugsėjo 12 dienos. Numatoma aplankyti Austriją, Angliją, Belgiją, Italiją, Olandiją, Prancūziją, Šveicariją ir V. Vokietiją. Šia proga aktualiaisiais išvyką liečiančiais klausimais pasisakyti buvo kreiptasi į Sąjungos pirmininką inž. Joną Barį.

— Pirmininke, kokie motyvai skatina ŠALFAS S-gos centro valdybą rengti sportinę išvyką į Europą?

— Lietuvių sportuojančio jaunimo organizavimas, sportinio judėjimo ugdymas, varžybų vykdymas bei sportinė reprezentacija Šiaurės Amerikoje ir tarptautiniuose susitikimuose yra dalis mūsų sporto sąjungos siekių ir darbų. Jie yra jos egzistencijos bei paskirties akstinas. Juos vykdome jau ištisą dvidešimtmetį su didesniu ar mažesniu pasisekimu. Norint šiuos darbus sėkmingai tęsti ateityje, norint lietuvių sportinę šeimą, kuriai šiandien priklauso apie 1200 narių, išlaikyti ir stiprinti, Sąjunga, kaip ir kiekviena kita organizacija, privalo nuolatos būti gyva ir aktyvi, jos veikla *šakotis, aspiracijos augti.* Tai motyvai, kurie skatina rengti išvyką Europon. Be to, prisideda atsiminimai netolimos praeities kelionių į Pietų Ameriką ir *Australiją bei pastarųjų atsilankymas* šiame kontinente. Netenka abejoti tokių kelionių įtaka lietuvių sporto gyvenimui. Esminis tačiau išvykos motyvas yra dar gilesnis. Įstatuose sakoma, kad Sąjunga, jungdama lietuvius sportininkus, siekia derinti sportinį gyvenimą su kitomis lietuviškomis organizacijomis ir institucijomis. Reiškia, tikslai nesibaigia vien varžybų vykdymu bei lietuviško sporto ugdymu. Lygiai Sąjungai yra svarbu išlaikyti tautinį išeivijos charakterį, garsinti Lietuvos vardą, plėsti, stiprinti lietuviškus saitus Amerikoje ir užjūriuose. Sportas yra viena priemonių to tikslo siekiant. Mus džiugina "Grandinėlės" pasirodymai kontinente. Lietuvių vardui garsinti yra planuojama "Grandies" ansamblio išvyka į Pietų Ameriką. Tolygūs interesai veda ir mūsų sportininkus Europon. Varžybose ir susitikimuose su įvairių kraštų vienetais *nekartą bus primintas* ir kartojamas lietuvių vardas, nekartą bus minima mūsų šalis ir jos būklė. Neabejotina, kad tai derinasi su lietuvių visuomenės ir institucijų siekimais. Galiu dar pažymėti, kad dabartiniu metu yra dedamos pastangos aplankyti Vasario 16 gimnaziją bei Anglijos lietuvius ir jų aplinkoje žaisti keletą rungtynių.

— Kokio lygio rinktines tikimasi sudaryti ir su kokio pajėgumo oponentais gali tekti žaisti?

— *Natūralu, yra tikimasi* sudaryti pajėgiausius reprezentacinius vienetus. Bet dabartiniu metu negaliu nei rinktinių vertinti, nei palyginti, nes visų pir*ma nesu autoritetas šiais klausi*mais, o antra tik po Sąjungos žaidynių š. m. gegužės 5 — 6 dienomis Detroite paaiškės jų sudėtis. Tik tuomet bus įmanoma krepšinio, tinklinio bei stalo teniso žinovams tiksliau matuoti rinktinių pajėgumą ir jas palyginti su buvusiomis reprezentacinėmis jėgomis. Turimi tačiau duomenys leidžia daugeliui lietuvių krepšinio lygį pažįstančių samprotauti, kad galima tikėtis vieneto, pajėgumu prilygstančio rinktinei, vykusiai Australijon, ar eilei Amerikos universitetų komandų. Oponentai, kitaip tariant, Europos komandos bus įvairaus pajėgumo. Pavyzdžiui, yra žinoma, kad krepšinio lygis ten yra labai pakilęs. Nevienas klubas turi po porą amerikiečių žaidėjų. Mūsų rinktinei gali tekti susidurti su vienetais, kurie pastaraisiais metais yra nugalėję Amerikos universitetų komandas. Lygiagrečiai Vakarų Europoje pradėjo kilti pažanga ir susidomėjimas tinkliniu. Ir čia reikia laukti įvairaus pajėgumo varžybų. Stalo tenisas yra įsišaknijęs Europoje nuo seno. Nauji, iš japonų ar kiniečių pasisavinti metodai turi įtakos į jų kylantį žaidimo lygį. Kol kas dar nežinome, kur ir su kuo teks žaisti.

Inž. Jonas Baris, Š. Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos pirmininkas

Nuotr. Z. Degučio

— Kodėl pasirinkote rugpjūčio — rugsėjo mėnesius išvykai?

— Metų laiką diktavo dvi sąlygos, būtent, reikėjo derinti mokslo metų pradžią Šiaurės Amerikos mokyklose su sporto varžybų sezonu Europoje. Esant eilei potencialių išvykos dalyvių universitetuose, teko vengti konflikto su studijomis Amerikoje ir kartu vykti Europon varžybiniame periode, nes tuo laiku galima laukti didesnio žiūrovų skaičiaus.

— Koks yra nustatytas išvykos biudžetas?

— Dabartinė išvykos sąmata siekia $16.000. Didžiausią sumos dalį, apie $10.000, sudaro kelionės į Europą išlaidos. Preliminariniams žaidimams ir rungtynėms, įskaitant sportininkų keliones ir išlaikymo paramą, yra skiriama $1.000. Vienos savaitės treniruotėms ir uniformų išlaidoms yra numatyta apie $1.700. Įvairios organizacinės ir pasiruošimo išlaidos, įskaitant nedidelę dalį atsarginio kapitalo, sudaro apie $3.000. Šia proga yra verta paminėti, kad maisto, išlaikymo ir kelionės išlaidos Europoje beveik visais atvejais bus padengtos tenykščių organizacijų ar klubų.

— Kaip numatote šias lėšas sutelkti?

— Yra baigiamas sudaryti išvykos komitetas. Man tenka garbė šia proga pristatyti mūsų žymų visuomenininką inž. Antaną Rudį, kuris sutiko būti komiteto pirmininku. ŠALFAS Sąjun-

(Nukelta į 7-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

PIRMOJI KARO PALIAUBŲ SAVAITĖ P. VIETNAME NE TIK NEATNEŠĖ taikos, bet dar sustiprino kautynes tarp Saigono ir komunistų kariuomenės dalinių. Komunistų partizanų sudaryta revoliucinė vyriausybė, atrodo, stengėsi užimti bent vieną didesnį miestelį, kad jį galėtų paskelbti savo sostine, bet visos pastangos buvo nesėkmingos. Kanadiečių, lenkų vengrų ir indoneziečių taikos priežiūros komisija savo atstovus pasiuntė tik į tris šiaurinius P. Vietnamo miestus — Hue, Pleiku ir Da Nangą, nors taikos sutartyje yra numatyti net 55 kontrolės punktai. Kaltė tenka jungtinei karinei komisijai, kurią sudaro JAV, Š. Vietnamo, P. Vietnamo ir partizanų karininkai. Jos atstovai taip pat turi būti išskirstyti po visą P. Vietnamą, kur jiems pastebėtus paliaubų pažeidimus pranešinės taikos priežiūros komisijos nariai, bet jungtinė karinė komisija dar tik pradeda darbą. Ilgą laiką jai trūko pagrindinio komunistų partizanų atstovo, kol pagaliau iš Kambodijos pasienio į Saigoną amerikiečių malūnsparniu buvo atskraidintas gen. ltn. T. V. Tra. Pagal taikos sutartį po dviejų mėnesių iš jungtinės karinės komisijos pasitrauks JAV ir Š. Vietnamo karininkai, palikdami tik *Saigono ir komunistų partizanų* atstovus.

SANTAIKOS KOMISIJA

P. Vietnamo prez. N. V. Thieu įsakė savo atstovui Paryžiuje P. D. Lamui pradėti tiesioginius pokalbius su komunistų partizanų atstovais dėl santaikos komisijos sudarymo. Jai teks rūpintis rinkimais ir P. Vietnamo ateitimi. Paskutiniais duomenimis, Š. Vietnamo ir komunistų partizanų daliniai iš bendro 17.500.000 P. Vietnamo gyventojų skaičiaus savo kontrolėje turi tik porą milijonų. Santaikos komisijos laukia visa eilė kliūčių, jų tarpe ir keli prez. N. V. Thieu griežti įsakymai — suimti komunistines vėliavas ir atsišaukimus platinančius asmenis, šaudyti komunistų agitatorius ir tuos pabėgėlius, kurie iš specialių stovyklų bandytų grįžti į komunistų kontroliuojamas sritis.

MINOS IR BELAISVIAI

Haifonge minų pašalinimo klausimą jau aptarė amerikiečių laivyno nusiųsta delegacija. Vasario 10-13 d.d. Hanojuje lankysis prez. R. Niksono patarėjas H. Kissinger, atsisakęs amerikiečių laikraštininkų palydos. Pagrindinį dėmesį pokalbiuose su Š. Vietnamo vyriausybės ir kompartijos atstovais jis žada skirti taikos užtikrinimo problemoms, abiejų Vietnamų pokariniam atstatymui. Pernai prez. R. *Niksonas prasitarė, kad Indoki*nijos buvusiems kraštams reikės $7,5 bilijono paramos, kurios $2,5 bilijono teks Š. Vietnamui. Pranešdamas H. Kissin*gerio kelionę į Hanojų, jis at*sisakė pateikti apytikrę paramos sumą, nes ji bus nustatyta derybomis ir ją turės patvirtinti JAV kongreso vadai. Atrodo, H. *Kissinger Hanojuje palies ir* karo belaisvių klausimą. Š. Vietnamo paskelbtame sąraše tėra 555 belaisvių pavardės, o jų tikėtasi žymiai daugiau. Pentagono sąrašuose yra net 1.347 amerikiečiai, įtraukti kaip dingę be žinios kariniuose veiksmuose. Buvo spėjama, kad jų didžioji dalis yra karo nelaisvėje. Dabargi atrodo, kad jie net nebuvo nusiųsti į Š. Vietnamo belaisvių stovyklas ir kad juos greičiausiai sušaudė vietiniai komunistų daliniai.

KONFERENCIJA VIENOJE

Atlanto Sąjunga su Varšuvos Sąjunga Vienoje pradėjo pokalbius kariuomenėms sumažinti ir jau pirmame posėdyje susidūrė *su eile neaiškumų. Konferencijon* savo atstovus atsiuntė net 19 valstybių. Tuojau pat kilo klausimas — kurios jų turi pilną balsą ir kurios tik stebėtojo teises. *Austrijos vyriausybė buvo* priversta pakeisti žurnalistams išduotas korteles su "MBFR Press" įrašu, nes tos raidės lietuviškai reiškė "bendrą, išlygintą *kariuomenių sumažinimą*", o Sovietų Sąjungos atstovams nepatiko žodis "išlygintas". Susidaro įspūdis, kad Kremlius sieks didesnio Atlanto Sąjungos ir mažesnio Varšuvos Sąjungos kariuomenių sumažinimo, atsisakydamas abipusio balanso.

LIŪDNA STATISTIKA

Sovietų Sąjunga paskelbė 1972 m. statistikos duomenis, liudijančius labai blogą pernykštį derlių. Grūdų buvo planuota gauti 193 milijonus tonų, o gauta tik 168 milijonai. Taigi, planui įvykdyti trūko net 25 milijonų tonų. Gerokai kritęs yra bulvių ir daržovių derlius. Kaltė buvo suversta oro sąlygoms, o naujuoju žemės ūkio ministeriu paskirtas premjero A. Kosy*gino ligšiolinis I pavaduotojas* D. Polianskis. Pernai Sovietų Sąjunga užsienio grūdam išleido beveik $2 bilijonus. 1974 m. bus pradėtas kasti irigacinis 280 *mylių ilgio kanalas, kuris su*jungs Volgą su Uralo upe ir derlingais plotais pavers žemes į šiaurę nuo Kaspijos jūros. Šiam projektui įgyvendinti bet*gi reikės apie 10 metų.*

NEPASIRUOŠĘ KARUI

Kaire tarėsi Arabų Lygai priklausančių aštuoniolikos kraštų užsienio reikalų ir krašto apsaugos ministeriai. Lygos generalinis sekr. M. Riadas atvirai prisipažino, kad arabai nėra tinkamai pasiruošę karui su Izraeliu. Egipto krašto apsaugos ministeris A. Ismailas buvo paskirtas Egipto, Sirijos ir Jordanijos kariuomenių bendru vadu. Karalius Husseinas dėl susikirtimo su arabų partizanais 1971 m. buvo *atsisakęs karinio bendradarbia*vimo su Egiptu ir Sirija. Konferencijos dalyviai reikalavo, kad Jordanija vėl leistų veikti partizanams savo teritorijoje, tačiau *šią mintį atmetė Jordanijos* užsienio reikalų ministeris S. A. Zeidas. Jordanija sutinka įsileisti partizanus, bet juos nori turėti visiškoje savo kariuomenės kontrolėje. Egipto prez. A. Sadatas leido atidaryti dėl studentų riaušių ir susikirtimo su policija uždarytus universitetus. Tvarkai užtikrinti į juos dabar vėl grąžinami civiliškai apsirengę policininkai, kuriuos prez. A. Sadatas buvo atšaukęs 1971 m. Riaušių iniciatoriais buvo paskelbti kairiųjų pažiūrų studentai, iš pareigų 1971 m. pašalinto ir kalėjime uždaryto A. Sabrio šalininkai.

PRAŠO PAGALBOS

Islandijos premjeras O. Jo*hannessonas paprašė pasaulį fi*nansinės paramos Heimaey salelės keliem tūkstančiam gyventojų, kuriuos iš jų gyvenviečių išvijo po 5.000 metų staiga pra*siveržęs Helgafjell ugnikalnis.* Ši salelė buvo pagrindiniu Islandijos žvejybos centru. Jos gyventojus teko pervežti į Islandijos salą. Žvejybai padaryti nuostoliai siekia $10 milijonų, o tai didelė suma mažam kraštui. Vyriausybė paskyrė $20 milijonų, kurie bus panaudoti salelės sostinei Vestmannaeyjar išvalyti, kai baigsis ugnikalnio išsiveržimas.

PRANAŠAUJA PRALAIMĖJIMĄ

Paryžiaus laikraščio "L'Aurore" pranešimu, Prancūzijos *parlamento rinkimuose kovo 4* ir 11 d.d. kraštą valdančios gaullistų partijos laukia skaudus pralaimėjimas. Viešosios nuomonės tyrinėtojai konstatuoja, *kad už gaullistus pasisako tik* 37% rinkėjų, o už socialistų ir komunistų koaliciją — 47%. Prez. De Gaulle 1968 m. paskelbtus parlamento rinkimus laimėjo jo partija, *pravesdama* 360 atstovų į 490 vietų parlamentą. Tada jam daug padėjo studentų maištas ir visuotiniai streikai. Į socialistų vado F. Mitterrando su komunistų vadu G. Marchais sudarytą bendrą koalicinį frontą yra įsijungusių ir kairiųjų radikalų partijos narių. Komunistų ir socialistų blokas žada suvalstybinti didžiąsias įmones, pritaria Bendrajai Rinkai ir netgi Prancūzijos pasilikimui Atlanto Sąjungoje, jeigu bus išpildytos pateiktos sąlygos. Abu koalicinės grupės vadai griežtai pasisako prieš Prancūzijos atominių ginklų bandymus bei jų gamybą ir žada ją sustabdyti laimėjimo atveju.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis
Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $7, pusmetinė — $4. Rėmėjo prenumerata $10
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: $7 per year, $4 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
M6J 1W4 Tel. 368-6813

FAKTAI IŠ OKUPUOTOS LIETUVOS

STIRNIŲ PARAPIJOS TIKINČIŲJŲ RAŠTAS

1972 m. balandžio pradžioje *190 Stirnių parapijos (Molėtų raj.)* tikinčiųjų pasiuntė TSRS ministerių tarybos pirmininkui A. Kosyginui tokį pareiškimą:

TSR Ministrų Tarybos
Pirmininkui

LTSR Molėtų raj. Stirnių parapijos tikinčiųjų

PAREIŠKIMAS

Spaudoje nuolat pasirodo skaitytojų signalai dėl įvairių trūkumų kultūriniame ir buitiniame aptarnavime, į kuriuos tarybinė valdžia visada atsiliepia. Religiniame gyvenime mes, tikintieji, nuolat patiriame ne tik trūkumus, bet ir varžymus. Mums, tikintiesiem, negalint dėl tų varžymų pasisakyti spaudoje ir tuo pačiu tylint, *gali susidaryti* įspūdis, kad mes tų varžymų ir nejaučiame. Todėl mes *kreipiamės į Jus,* Ministrų Tarybos Pirmininke.

Religija netinkinčiam žmogui atrodo visiškai bevertis ar net žalingas dalykas, o mums, tikintiesiem, ji yra svarbus dalykas. Religijos praktikavimo varžymai mums yra skaudesni nei medžiaginės skriaudos.

Religijai praktikuoti yra būtini kunigai. Kadangi valdžia apriboja kandidatų priėmimą į kunigų seminariją, tai įšventinama *kelis kartus mažiau, negu* jų kasmet numiršta. Jau kelios parapijos neturi savo kunigo ir dėl to nukenčia tūkstančiai tikinčiųjų religiniame gyvenime. Nepaisant kunigų trūkumo, vis daugiau kunigų yra baudžiami kalėjimu už tai, kad tėvų prašomi bažnyčioje vaikus moko tikėjimo tiesų. Praeitais (1970) *metais rugsėjo mėn. buvo nuteistas* kalėti Molėtų raj. Dubingių klebonas Antanas Šeškevičius, o *š. m.* (1971) lapkričio mėnesį nuteisti dar du kitų vyskupijų kunigai. Ir atlikusiem savo bausmę kun. A. Šeškevičiui neleidžiama dirbti parapijoje.

Remdamiesi tarybine konstitucija, garantuojančia sąžinės laisvę, mes prašome, kad minėti religijos laisvės pažeidimai būtų atitaisyti ir ateityje nepasikartotų, būtent:

1. Leisti dirbti parapijoje kun. A. Šeškevičiui.
2. Paleisti iš kalėjimo nuteistus kunigus.
3. Netrukdyti kunigams bažnyčioje vaikus pamokyti tikėjimo tiesų.
4. Netrukdyti kunigų seminarijos vadovybei *priimti mokytis* visus norinčius tapti kunigais.

Tikimės, kad tarybinė valdžia laikysis savo konstitucijos ir mūsų prašymus patenkins.
1972 m. sausis.

MOKINIŲ TARDYMAI AVILIŲ MOKYKLOJE

1971. XII. 17. į Aviliu (Zarasų raj.) aštuonmetę mokyklą pamokų metu atvyko Zarasų raj. prokuratūros tardytojas Besąsparis ir milicijos leitenantas Bagdonavičius. Mokytojų kambary po vieną buvo tardyti mokiniai Bakutis, Razmanavičiūtė, dvi seserys Jezerskaitės dėl rengimosi pirmajai Komunijai 1971 m. vasarą. Buvo klausiami, ar klebonas moké, kiek laiko moké, ar davė katekizmą, ar davė maldaknygę, ką klebonas kalbėdavo. Vaikai buvo *tardomi* maždaug po valandą ir turėjo pasirašyti tardymo protokolą. Atėjęs į klasę mokinys Bakutis visą pamoką praverkė. Kiti vaikai buvo sukviesti į fizikos kabinetą. Tardytojas lentoje užrašė: "Zarasų rajono prokurorui". Vaikai turėjo tai nusirašyti ir po to parašyti, kiek kartų ėjo pas kleboną, kas ir kaip juos mokė tikėjimo. Vaikai tardymo buvo sukrėsti. Kaikurie net *verkdami grįžo namo.* Sulaukusi verkiančios dukrelės, Pupeikienė nuvyko pas mokyklos direktorių teirautis, kodėl vaikai dėl pirmos Komunijos be tėvų žinios tardomi. Kitą dieną Mažeikienė skundėsi direktoriui, kad vaikas labai išgąsdintas. 1971. XII. 20. kelios motinos nuvyko į Zarasų prokuratūrą protestuoti *dėl vaikų bauginimo.* Bet tą pačią dieną mokykloje tardymas vyko toliau. Tik kai vaikai po pamokų negrįžo, motinos nuskubėjo į mokyklą, įsibrovė pas tardytoją, pareiškė protestą ir atsiėmė išgąsdintus vaikus.

ADMINISTRACINĖS BAUDOS

1972. IV. 20. Jurbarko raj. DŽDT vykdomojo komiteto administracinė komisija, pirmininkaujama H. Tamošiūnienės, apkaltino Girdžių parapijos kleboną kun. Viktorą Šaukį, MIC, kad "panaudojo b a ž n y č i o j e prie vėliavų nešimo ir gėlių barstymo Girdžių mokyklos mokinius" ir paskyrė 50 rub. nuo*baudą.*

Girdžių parapijos vargonininkei už tai, kad tvarkė procesiją, *taip pat paskyrė* 50 rub. nuobaudą.

Vadžgirio klebonas kun. Gustavas Gudanavičius už tai, kad leido vaikam patarnauti Mišiom, nubaustas vykdomo komiteto administracinės komisijos 50 rub. nuobauda.

Liubavo parapijos (Kapsuko raj.) klebonas kun. V. Užkūraitis rajono valdžios ir RRT įgaliotinio 1972 m. balandžio-gegužės mėn. buvo verčiamas nuša*linti Mišiom patarnaujančius* vaikus. RRT įgaliotinis buvo išsikvietęs parapijos komitetą ir gąsdino, kad, jei vaikai nebus nušalinti nuo tarnavimo Mišiom, parapija liks be klebono.

Kybartų vid. m-loje X-c klasėje mokyt. Miknevičienė tiem mokiniam, kurie per Velykas buvo bažnyčioje, davė rašto darbą: "Bažnyčia artí — dorovė toli". Mokinės L. Šalčiūnaitė ir T. Menčinskaitė ateistinės temos *neraše. Už ta gavo po vienetuką* ir buvo kviečiamos pas mokslo dalies vedėją pasiaiškinti.

1972. III. 16. *Paringio* (Ignalinos raj.) aštuonmetės mokyklos direktorė Dalgėdaitė ir mokytojai Milašius, Šadrecovas, Misiūnaitė ir Vaitulionis pasikvietė V klasės mokinius — A. Bivainį, B. Gaižutį ir Č. Patiejūną į mokytojų kambarį ir gąsdinamai vertė pasirašyti pasižadėjimą, kad nebeis į bažnyčią. Sakė, kad už kiekvieną vaiką, einantį į bažnyčią, reikės sumokėti 50 rub. baudos.

Piano – Grand Piano specialistas
Padeda perkant ar parduodant pianinus, sąžiningai atlieka visokius remonto bei stygavimo darbus.
A. BRIČKUS • Tel. 534-0940 Toronte

MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS
Nemokamas į namus pristatymas.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Slaptoji armija šiaurės kovose

Kruvina IRA kova Šiaurės Airijoj sulaukė kruvino atoliepio iš britų ir šiaurės airių

KAZIMIERAS KRAUZĖ
Mūsų bendradarbis Britanijoj

Kariuomenės Ulsteryje jau buvo šešetas tūkstančių. Jos vadas gen. Freedlandas užmezgė ryšį su Belfasto katalikų organizacijų centru — centriniu piliečių gynimo komitetu. Už leidimą pašalinti barikadas iš generolo buvo pareikalauta, kad katalikų rajone daugiau nebepasirodytų ne tik *policijos šarvuočiai,* bet ir pati policija. Kariuomenė kaikuriose gatvėse vistiek *pradėjo* griauti barikadas, sutikdama daugiau vien tik pasyvų moterų pasipriešinimą. Vėliau dar buvo tartasi, ir barikados kaikur išnyko, net patys gyventojai kaikur padėjo kariams. Tačiau reikalas ir vėl susikomplikavo — protestantai ėmė *kelti* riaušes ir deginti katalikų namus, o nuverstų barikadų vietoje *išaugdavo naujos.*

Degina namus

Lordui Huntui buvo pavesta išaiškinti, kas *daugiausia kaltas* už paskutiniąsias skerdynes. Jis labiausiai kaltino policiją. Dėlto *Britanijos vidaus* reikalų ministeris Callaghanas nusistatė, kad ji turi būti tokia pat neginkluota, kaip ir Britanijoje, ir turėti viršininku britą. Buvo galutinai nutarta nuginkluoti pagalbinę policiją.

Tokių priemonių buvo perdaug protestantams, ir 1972 m. spalio 11—12 d. naktį tūkstančiai jų išėjo *deginti katalikų butų.* Vienas laikraščio reporteris tvirtino, kad iš už 50 jardų galėjau *suuosti iš padegėjų* dvokiančią degtinę. Kariuomenės tvirtinimu, buvo paleista apie tūkstantį šūvių iš visokių automatų. Kariuomenė apie pusantros valandos laukė, nešaudė, tik buvo pastojusi riaušininkams kelią. Per tą laiką buvo sužeista daugiau kaip 20 kareivių. Tada kariuomenė paleido 66 šūvius, du *protestantai krito, daug jų* buvo sužeista, ir atsiųstas specialus riaušėms malšinti dalinys baigė *viską* tvarkyti savo būdu. Gen. Freedlandas tada prasitarės: "Mes jiems sukruvinom nosį". "Jie mus daužė, daužė ir daužė" — vienas nukentėjusiųjų po to skundėsi. Kliuvo kaltiems ir nekaltiems.

IRA ruošiasi

Pasitarimų, skundų, daužymų, deginimų buvo daug. Būtų persmulku ties visa kuo sustoti. Tačiau visi bešališki tyrinėtojai tvirtina, kad IRA iki tol dar nebuvo atlikusi jokio smerktino veiksmo. Taip, dalis jos vadų dalyvavo įvairiuose teisėms gin*ti komitetuose, su kuriais tarėsi* britų armijos vadai. Paraduose jie būdavo tvarkdariais, ginant katalikų gyvenvietes — minios vadais, ramintojais, rūpintojais, drausmintojais, bet ne žudikais, sprogdintojais ar degintojais.

Vadinas, IRA buvo, bet ji net nepajėgė apginti katalikų 1969 m. rugpjūčio mėn. Jau vykstant riaušėms, iš respublikos, kaip jau minėjome, paskubomis buvo atgabenti trys automatai. Tai *ir viskas.* Jeigu Ulsterio katalikus kas nors būtų galėjęs stipriau paremti, tai tik Airijos respublika, kurios vyriausybėje buvo giminystės ar kilmės ryšius su Ulsteriu turintieji keli ministeriai. Tarp tų ministerių ir ministerio pirmininko Lynch vis vyko varžybos, kas stipresnis, kas kurį pajėgtų nuversti. *Kaip tik tuo metu, kai Ulsteryje* vyko antikatalikiškos riaušės, Lynch iš savo kabineto pašalino *tris ministerius,* įpainiotus į ginklų kontrabandą. Iš tiesų tie šiauriečiai Lynch kabineto ministeriai nesijautė nusikaltę, jie galvojo darą, ką respublika turėtų daryti. Ministerių kabinete jie net reikalavo pulti ir užimti Ulsterį. Vadinamoji šeštoji Airijos speciali brigada jau laukė pasienyje. Buvo sugalvotas *būdas, kaip tokį žygį išprovokuoti.* Visą planą buvo sudariusi Airijos armija, bet Lynch jo atsisakė. Jis kreipėsi į Jungtines Tautas, kad atsiųstų dalinius į Ulsterį tvarkos daryti. Žinoma, niekas tokių prašytų dalinių neatsiuntė.

Karingasis sparnas

Tuo tarpu į Airijos *sostinę* Dubliną atkeliavo vienas Ulsterio IRA vadų prašyti ginklų. Vyriausybė nutarė, kad oficialiai ji negali ginklų duoti. Nepasisekė ir privačiai jų gauti. Bet Ulsterio IRA nesiliovė reikalavusi. Visi pasitarimai ir nesutarimai davė tai, kad įsikūrė atskilusi IRA grupė, vadinamieji *provizorininkai,* kurie ir pradėjo veikti Ulsteryje. Jie gavo ir paramos ginklams pirkti. Matyt, į tą reikalą buvo įmaišyti ir anie trys Airijos respublikos ministeriai, kurie buvo pašalinti.

1969 m. apie Kalėdas jau buvo baigti visi tarpusavio ginčai tarp IRA ir vadų, ir su karingaisiais provizorininkais nuėjo dalis eiliniu. Pamažu ta armija augo, apsirūpindama ginklais, kaikurie jos nariai buvo išsiusti į respubliką išeiti apmokymo. 1970 m. vasarą jau ta armija pasireiškė veiksmais.

Įniršis auga

Ulsteryje nerimą žmonėms kėlė nedarbas. Britanijos vyriausybė neskubėjo *spausti* Ulsterio valdančiųjų, kad vykdytų reformas. Įniršis tarp protes*tantų ir katalikų neslūgo.* Kai 1970 m. Velykose protestantai oranžininkai Belfaste ruošė savo paradą, IRA dar maldė katalikus, kad jie nesimaišytų riaušėse. Bet kai birželio 27 d. oranžininkai vėl ėmė paraduoti, jau muštynėse buvo 276 sužeisti. Tada įsijungė į kovą ir persitvarkęs IRA sparnas. Naujos baisios muštynės *pakartotos liepos 12* d. Kai protestantai pradėjo deginti katalikų namus, žibalinėmis bombomis bandė padegti bažnyčią, IRA pradėjo šaudyti, nesulaukdama kariuomenės pagalbos. Kariuomenė pradėjo daryti kratas — jieškoti ginklų. Per tas dažnas kratas surinkta daug ginklų, bet britų armija tokiais veiksmais jau pasireiškė kaip IRA priešas. Ginklai tada buvo nukreipti ir prieš britų armiją. *Be kita ko, britų armija Ulsteryje* 1970 m. vasarą jau turėjo 15.000 karių.

Buvo pradėti suiminėti riaušininkai. Suiminėjimą vykdė britų armija, o teisti ir bausmes skirti buvo pavesta policijos magistratams. Tai buvo daroma remiantis specialiu aktu. Kariuomenė per 1970 m. antrąjį pusmetį suėmė ir perdavė nubausti 269 asmenis. Tačiau policija 129 paleido be jokio teismo, *daliai kitų sušvelnino kaltinimus.* Katalikai su tam tikru pagrindu pajuto, kad tasai aktas *yra taikomas* daugiau jiems, kad protestantai lengvai išsisuka. Katalikai didžiausią kaltę dėl to metė kariuomenei, kuri suiminėjo.

Vietiniai ginklai

Nors IRA rūpinosi gauti ginklų Airijos respublikoje ir kitur, bet iš tiesų jų būta pakankamai daug ir pačiame Ulsteryje. Policija, tiesa, buvo nuginkluota, bet žmonėse vien pagal leidimus buvo apie 100.000 šaunamųjų ginklų. Kai padažnėjo šūvių, kariuomenės vadai iškėlė klausimą, esą tikra nesąmonė *leisti tiek ginklų laikyti (tik me*džiokliniai nerūpėję armijai, nes vienas karininkas labai būdingai *pasakęs:* "Jeigu kas nors vien tik medžioklinių ginkluotas ryžtųsi pasipriešinti kareiviui, tai jis turėtų būti beprotis"). Manyta, kad ginklus nesunku bus surinkti, jei įsakymą parems policija ir provincijos politikai. Deja, nerėmė nei vieni, nei kiti. Tada armija ryžosi pati viena tai padaryti. Nenorė*damas tuo neramumu pakenkti* savo autoritetui, Ulsterio min. pirm. Chichesteris-Clarkas pagaliau sutiko reikalauti, kad Belfaste būtų atšaukti leidimai visiems ginklams, o kitose provincijos vietose neleisti laikyti daugiau kaip po vieną. Bet ir tai nepasisekė kaip reikiant įvykdyti.

IRA šaudo

Ulsterio provincijos vyriausybei sunku buvo pajudėti iš stagnacinės padėties ir pradėti ką nors daryti, nes protestantai nenorėjo nieko naujo, nieko, kas *siaurintų jų privilegijas.* 1971 m. pradžioje net imta bijoti, kad protestantai nesukiltų. Paaiškėjo, *kad Belfaste* anglų kariuomenės pulkininkas veda pasitarimus su vietiniais IRA vadais dėl bendradarbiavimo. Nuolat vis būdavo neramumų— žibalinės bombos svaidomos, net apsišaudoma. Bet pati IRA aptvarkydavo riaušes keliančius jaunuolius, tačiau reikalavo, kad katalikų gyvenamieji rajonai būtų *palikti* jos *žinioje, kad* ten nesimaišytų nei kariuomenė, nei juo labiau policija. Kai *kariuomenės vadai,* spaudžiami vietinės policijos, leido katalikų rajonuose daryti kratas ir paskelbė pavardes tų IRA vadų, su kuriais jie buvo tarėsi, baigėsi visa taika. IRA pradėjo šaudyti į karius. Žuvo karių, bet žuvo ir pora civilių, vienas iš jų IRA dalinio vadas. Tada provincijos min. pirm. Chichesteris-Clarkas pradėjo šaukti, *kad IRA* pradėjo karą ir pareikalavo, kad britai duotų daugiau ka*riuomenės. Įtempimą* dar padidino IRA, iškilmingai, kariškomis apeigomis palaidodama savo žuvusius. Kariuomenė buvo pakaltinta, kad nesutrukdė demonstratyvių laidotuvių. Tos įtampos nuotaikoje protestantai išėjo demonstruoti prieš katalikus, o šie atsilygino panašiomis savo demontracijomis.

Internuojami įtariamieji

Nebesusitvarkydamas, nors tuo pat metu dar papildomai buvo atsiųsta 1.300 karių, atsistatydino provincijos min. pirm. Chichesteris-Clarkas. Jo vietą užėmė Brian Faulkner, bet ir jam nesisekė kuo nors pajudėti į gerą pusę. Apie 1971 m. vidurį, galima sakyti, niekas jau nebesijaudino, kad žūsta žmonės ir šimtai sužeidžiama, kad išsprogdinamos aludės, parduotuvės, bankai, viešbučiai. Kovai su tokiu teroru pasinaudojama inter*navimu — suimami šimtai žino*mų IRA narių ar įtariamųjų, bet tai nieko nepadeda, nes šaudo ir sprogdina paprastai tokie, kurių niekas nepažįsta. Kariuomenė kaip tik buvo priešinga internavimui, bet jo norėjo provincijos vyriausybė.

Kaip IRA reagavo į internavimą, galima pavaizduoti statistikos duomenimis. Prieš pradedant internavimą (1971 m. balandžio - liepos mėnesiais) buvo *nušauti 4 kareiviai ir 4 civiliai.* Pradėjus vykdyti internavimą, per sekančius 4 mėnesius (rug*pjūčio-lapkričio) žuvo* 30 kareivių, 11 policininkų, 73 civiliai. Iki gruodžio mėn. vidurio kariuomenė suėmė 1.576 žmones (beveik visi katalikai). Tai sukrėtė katalikų sluogsnius. Kas gi bedirbs, jei pajėgiausieji suimami? Ir suiminėjama vis ankstyvomis ryto valandomis. Tai kėlė siaubą. Tiesa, daugiau *kaip 900 tų suimtųjų buvo po* kiek laiko paleisti, bet tuo nepasiekta atoslūgio. Be to, paleistieji nesunkiai jau pereidavo į IRA teroristų eiles, kaip jau paragavę kalėjimo duonos ir nukentėję. Žodžiu, suėmimai ir internavimas ne mažino, o didino teroristų skaičių.

Žiaurybės ilgainiui ėmė darytis tiesiog pasibaisėtinos. Dėl jų nekartą buvo kalta ir kariuomenė. Bet IRA, siekdama savo tikslų, pasistengdavo išprovokuoti, kad būtų suimti ar žūtų nuo kareivių kulkų ir niekuo nekalti *žmonės. Didžiausią pasipiktinimą* katalikų sluogsniuose sukėlė 1972 m. sausio 30 d. įvykis, kai kariuomenė ėmė šaudyti į riaušininkų minią ir paklojo 13 civilių. Atsikeršydami airiai respublikos sostinėje Dubline sudegino britų ambasadą, o britų parlamente Ulsterio atstovė Bernadeta Devlin įsikarščiavusi ėmė pešti tuometinį vidaus reikalų ministerį Maudlingą.

Britanijos valdžioje

Jieškodama išeities iš nesibaigiančių baisybių, Britanijos vyriausybė 1972 m. kovo 24 d. priimtuoju specialiu įstatymu perėmė Ulsterio valdžią į savo rankas. Tai provincijai tvarkyti paskyrė *Whitelawą. Jis paleido* dalį internuotųjų, bandė tartis su Ulsterio partijų atstovais, bet iki šiol dar nejvyko niekas, kas rodytų rimtesnį žingsnį į taiką. Tiesa, dabar, jeigu, sakysim, Ulterio protestantai oranžininkai suruošia savo paradą, jis nesibaigia susidūrimu su katalikais ir riaušėmis. Per tą laiką iškilo nauja politinė jėga — Ulsterio buvusio vidaus reikalų ministerio Craigo vadovaujamas "Van*guard sąjūdis". Jis grasina im*tis ginklo ir pradėti kovą prieš Britaniją už nepriklausomą Ulsterį, jei greit nebus atstatyta tvarka. O savo ruožtu, jei ne kasdien, tai nuolat kas nors išsprogdinama, nušaunama. Atrodo, šaudomi net ir tie, kurie balsiai pasisako už taiką ir sugyvenimą. Jei kurią dieną niekas nesusprogdinama ar nenušaunama, tai kitą gali žūti net keli žmonės ar bombos sugriauti ne*vieną pastatą.*

Dabar Ulsteryje suimama vis daugiau žinomesnių IRA vadų. *Airijos respublika taip pat* pasodino kalėjiman kelis jos vadus. Ar tai padės? Kol kas nematyti. To teroro akivaizdoje vargu galima dėti dideles viltis ir į būsimąjį plebiscitą.

Kuo baigsis?

Nuostabiausia gal bus tai, kad niekas nežino, ko tuo visu tero*ru galima pasiekti.* Jeigu Ulsteris jėga būtų prijungtas prie Airijos respublikos, juk galėtų sukilti jo protestantai, ir britai nesutiktų daryti tokių pralaimėjimą ir pažeminimą reiškiančių nuolaidų.

Paskutinėmis dienomis prieš terorą pasisakantieji airiai kelia balsą, kad gi neteisybė kyšoja, kai niekas nesiima griežtesnių priemonių prieš protestantus teroristus. Katalikai žūsta ir *nuo katalikiškos IRA rankos,* matyt, kai įvyksta koks išdavimas ar įtarimas, kad žudomasis bendradarbiauja su saugumo organais. Bet katalikus žudo ir protestantai. Tai vis labiau aiškėja. Kodėl tokie žudikai nesuimami ir nenubaudžiami?

Tokie balsai pradėjo būti keliami dabar. Policija tuojau pat reagavo: paskelbė, kad suimtí trys protestantai, kurie poros mėnesių laikotarpyje nužudė tris katalikus, kaip atrodo, tik dėlto, kad jie katalikai.

O tokie įtarinėjimai, kad protestantų niekas nebaudžia, pasigirdo tada, kai buvo apšaudyti vakare naktinėn pamainon dirbti *į fabrika automobilių* važiavusieji keli katalikai (vienas žuvo, vienas sužeistas).

PADĖKA

Mano mylima žmona

a. a. Teresė Mačiulienė

mirė 1972 m. gruodžio 19 d. Montrealyje. Reiškiame nuoširdžią padėką Toronto Šv. Jono Kr. parapijos klebonui kun. P. Ažubaliui, kun. J. Staškui ir kun. J. Dėdinui — svečiui iš V. Vokietijos už iškilmingas gedulo pamaldas ir palydėjimą į amžino poilsio vietą — *lietuvių kapines* Mississaugoj, Ontario. Taip pat nuoširdus ačiū karsto nešėjams.

Didžiausia padėka už visokeriopą pagalbą giminėms: p.p. Žėkams, Deimantavičiams, Baliūnų šeimoms, ypač Vincui Baliūnui ir L. O. Radzevičiams. Didi padėka p. Mielkaitienei su *sūnumi Vitu ir Irenai Androshick-Aleknavičiūtei,* mano žmonos augintinei, atvykusiems iš JAV ir dalyvavusiems laidotuvėse.

Nuoširdžiai dėkojame visiems už velionės lankymą laidotuvių namuose, užprašytas Mišias, gėles, palydėjimą į *kapines. Taipgi didelis* ačiū šeimininkėms už labai gražiai paruoštą priėmimą ir visoms ponioms už suaukotus skanius pyragus.

Didžiai nuliūdę: ***vyras, seserys, brolienė ir visi artimieji***

PADĖKA

1972 m. gruodžio 24 d. mirė

a. a. Juozas Čelkus.

Nuoširdžiai dėkojame giminėms, draugams ir pažįstamiems už parodytą nuoširdumą ir užuojautą liūdesio valandose. *Ypač dėkojame: gerb.* prel. dr. J. Tadarauskui už lankymą ligoninėje, Rožinio atkalbėjimą, prasmingą tartą žodį, atlaikytas iškilmingas šv. Mišias ir palydėjimą į kapines; kun. L. Januškai, atkalbėjusiam Rožinį antrą vakarą; kun. Klemensui Žalaliui, OFM, už šv. Mišias, pareikštą užuojautą; kun. P. Ažubaliui. Dėkingi esame dr. O. Valaitienei už nuoširdžią priežiūrą ir rūpestingumą, taip pat dr. Dvali, dr. Ingham ir Šv. Juozapo *vienuolėms,* parėmusioms mus moraliai ir pagerbusioms velionį laidotuvių namuose. Dėkojame už lankymą ligoninėj, už užprašytas šv. Mišias, gėles, aukas *Vėžio ligos draugijai, pareikštas užuojautas žodžiu* bei raštu, gausų dalyvavimą Rožinio maldose, bažnyčioje ir palydėjimą į amžiną poilsio vietą. Dėkojame p.p. Paulio*niams už giedojimą šv. Mišių metu.* Nuoširdus ačiū karsto nešėjams.

Visų parodyta nuoširdi užuojauta, netekus brangaus *vyro, tėvo ir senelio, liks mūsų širdyse.*

Ona Čelkienė,
dukterys — Danutė Mačikūnienė,
Gražina Kažemėkienė ir jų šeimos

PADĖKA

a†a Ona Dulebienė,

mūsų mylima mamytė, mirė 1972 m. gruodžio 14 d. Kle*velande, JAV, ir buvo palaidota lietuvių kapinėse* Mississauga, Ont.

Nuoširdžiai dėkojame kun. J. Angelaičiui už gedulingas pamaldas Klevelande, kun. P. Ažubaliui už laidojimo apeigas kapinėse, prel. dr. J. Tadarauskui, kun. J. Liaubai, OFM, už aukotas šv. Mišias.

Taip pat reiškiame gilią padėką tiems, kurie užprašė šv. Mišias, atsiuntė gėles, vienokiu ar kitokiu būdu mus užjautė, pareiškė užuojautą ir visiems, kurie, ir blogam orui esant, dalyvavo laidojimo apeigose kapinėse.

Nuliūdę — dukterys, sūnūs ir jų šeimos

PADĖKA

1968 m. lapkričio 20 d. Viešpats pasišaukė mūsų my*limą, neužmirštamą tėvą ir vyrą* **MYKOLĄ (MIKĄ) GVILDĮ.** Gerbiant jo nusistatymą, buvo prašoma gėlių nesiųsti. Pažįstamieji, bičiuliai, draugai, giminės, kolegos, sesės ir broliai skautės-ai, norėdami kuo nors padėti mums tą liūdną ir skausmingą valandą, įteikė piniginę dovaną, kuri bus atidėta paminklui. Dabar tai jau įgyvendinta pagal archit. Br. Aro (Vašingtonas, D.C.) projektą. Reiškiame gilią ir nuoširdžią padėką visiems, prisidėjusiems prie velionies *kapo papuošimo šiuo nevystančių gėlių vainiku.*

Visų išvardinti neįmanoma — sąrašas būtų labai ilgas, be to, bijome, kad kas nors neliktų nepaminėtas. Ačiū!

Šeima

Mylimam Tėvui

A†A

Jurgiui Chrolavičiui

tragiškai žuvus, jo sūnums — MYKOLUI ir LEONUI, dukrai ZINAI bei *j ų š e i m o m s reiškiame gilią* užuojautą —

P. B. Balsiai — *S. M. Šetkai*
S. F. Janušoniai — *P. K. Šukiai*

A†A

inž. STASIUI VAITIEKŪNUI mirus,

dukroms VIDAI ir LINAI netekus mylimo tėvelio liūdesio valandoje reiškiu nuoširdžią užuojautą —

D. Čiečiūraitė

Detroit, Mich.

A & B TAILORS
Sav. A. B. BERESNEVIČIUS
343 Roncesvalles Ave., Toronto 3
Tel. 531-1432
VYRIŠKŲ IR JAUNIMO
MODERNIŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

DAR VIENA LIETUVIŲ DIENA?

Studentų prakaitą ir širdį matysime Toronto universitete vasario 23, penktadienio, vakarą

ANTANAS ŠILEIKA

Kaip buvo anksčiau "Tėviškės Žiburiuose" skelbta, Toronto Universiteto Lietuvių Studentų Klubas rengia **"Lithuanian Day on Campus" vasario 23, penktadienį.** Dalis tautiečių gali pagalvoti, kad ir vėl bus Vasario 16 minėjimas. Ar vieno minėjimo Toronte neužtenka? Ar nesikartos tas pats dalykas?

Atsakymas į pirmą klausimą — vieno minėjimo tikrai neužtenka, nes jis negali visko apimti. Kas lanko bendruosius Vasario 16 minėjimus? Daugiausia vyresnės kartos lietuviai, dalis jaunimo ir keletas valdžios pareigūnų. Šis minėjimas yra naudingas, reikalingas. Jis būna rūpestingai paruoštas. O ką mes pasieksim surengdami Lietuvių Dieną universitete?

Pirmiausia, į Lietuvių Dieną Toronto universitete bus pakviesti: universiteto studentai, visos etninės grupės, universiteto administracija ir, savaime aišku, visi lietuviai — iki vieno. Šiuo būdu bus skleidžiamas lietuvių vardas, ypač jaunojoj kartoj, tarp svetimtaučių studentų, mokslo žmonių ir universiteto darbuotojų.

Jei kas galvotų, kad šis reikalas nėra svarbus, reikia priminti, kad dažnai įvyksta šitokie pokalbiai:

— What a strange name you have, is that Italian?

— No, no, it's Lithuanian.

— Lutheranian? Oh, I know many people of that religion — but what does your name have to do with it?

Jeigu pasirodys didelis skaičius žmonių, gal universiteto administracija atkreips dėmesį ir sudarys palankesnes sąlygas bei galimybes įsteigti "Baltic Studies".

Atsakant į antrą klausimą, galima tarti, kad Lietuvių Diena universitete nebus minėjimas, bet lyg ir lietuvių kultūros bei istorijos paroda. Nors bus pakviesti didesnių organizacijų pirmininkai, programoje nebus oficialios dalies su kalbomis. Atvykusiems bus progos pabendrauti su lietuviais, aplankyti parodas, pavalgyti (lietuviškai!) ir įdomiai praleisti vakarą.

Praktiškai kalbant, reikėtų pateikti tos dienos programą. Tad, penktadienį, vasario 23, štai kas bus:

VISĄ DIENĄ: abiejose universiteto pusėse bus po "mini" parodą. Ten bus rodomos skaidrės ir tautiniai rankdarbiai. International Students Centre (33 St. George St., prie College St.) bus didesnė paroda — žymesnių lietuvių menininkų darbai, skaidrės, lietuviškos staklės, audiniai, rankdarbiai, ir literatūros apie Lietuvą. Tos dienos įdomumai bus paskelbti ir universiteto laikraštyje.

VAKARE — 5.30: ISCentre šoks tautinių šokių grupė "Ąžuolynas"

7.00: ISC bus paruošta lietuviška vakarienė su koldūnais, šaltais barščiais, kisieliumi

7.30: ISC gros kanklininkės

8.00: ISC šoks tautinių šokių grupė "Gintaras"

8.30: muzika, dainos; bus parduodami stipresni gėrimai.

Įėjimas bus nemokamas — reikės mokėti tiktai už stipriuosius gėrimus ir maždaug vieną dolerį už vakarienę.

Į šios šventės paruošimą yra įdėtas studentų prakaitas ir širdis. Tikimės, kad ir mūsų tautiečiams bus įdomu atsilankyti į šią dieną. Kartu tai bus proga parodyti lietuvių gausumą Toronte ir sudominti kitataučius.

Remkime Lietuvos laisvinimo darbą

Kas metai laisvėje gyveną lietuviai iškilmingai mini Lietuvos nepriklausomybės atgavimo šventę — Vasario šešioliktąją. Šios šventės minėjimų metu stengiamės priminti laisvojo pasaulio vadovams bei spaudai mūsų tautos tragediją. Dalyvaudami minėjimuose, mes patys sutvirtėjame ir atnaujiname ryžtą kovai už savo tautos laisvę.

Su šia švente neatsiejamai rišasi ir Tautos Fondo metinis lėšų vajus, mūsų kasmetinė duoklė tautos laisvinimo reikalams.

Tautos Fondas finansuoja VLIKo darbą. Kaip mes visi žinome, Jo darbo vaga yra plati ir labai šakota. VLIKas organizuoja ir remia keturias radijo programas: Madrido, Romos, Vatikano ir Manilos. Iš šių radijo stočių kasdien sklinda tiesos žodis į mūsų pavergtą tėvynę ir pasiekia net Sibire gyvenančius tautiečius. Tai mažas, bet gaivus šaltinėlis milžiniškame komunistinės propagandos ir melo klane. VLIKas leidžia įvairiomis kalbomis Eltos biuletenius, kuriais supažindina laisvojo pasaulio vyriausybes, mokslo įstaigas ir spaudą su dabartine okupuotos Lietuvos padėtimi. Be to, ir laisvoji mūsų spauda labai dažnais atvejais naudojasi Eltos biuleteniais.

VLIKas palaiko ryšį su viso pasaulio lietuviais, su kitų pavergtų tautų atstovais ir laisvų kraštų vyriausybėmis, kurios nepripažįsta Lietuvos okupacijos. Tuo būdu jis stengiasi kiek galint plačiau paskleisti savo tautos pavergimo bylą visame laisvajame pasaulyje ir laimėti jai paramos.

Tai tik dalis darbų, kurie yra būtini mūsų laisvinimo kovai ir kuriuos VLIKas jau ilgus metus nenuilstamai dirba. Savaime aišku, tie darbai kasmet pareikalauja ir nemažai finansinių išteklių. Mūsų tautiečiai supranta ir įvertina VLIKo darbus. Tai matome iš nuolat didėjančių aukų Tautos Fondui. Jiems priklauso nuoširdi padėka. Tačiau laisvinimo kova ir darbai ne tik nemažėja, bet dargi plečiasi. Drauge auga ir išlaidos. Padėkime tad VLIKui tęsti laisvinimo kovą. Įvertinkime jo didį ir atsakomingą darbą, prisidėdami savo auka Tautos Fondui. Aukodami Tautos Fondui, mes geriau įprasminsime savo didžiąją nepriklausomybės šventę.

Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje

Jaunimo vasaros darbų projektai

Ir šiais metais Kanados vyriausybė skelbia programą jaunimo vasaros darbų — "Opportunieties for Youth 1973". Įvairios grupės, organizacijos, redakcijos gavo plačius pranešimus apie progamos nuostatus ir prašymų formas. Tuo būdu vyriausybė nori padėti, ypač studentams, organizuoti projektus bei apmokamus vasaros darbus. Ji kviečia suinteresuotas jaunimo grupes ištirti savo bendruomenės poreikius ir pagal tai sudaryti naudingus projektus. Jeigu vyriausybė pasiūlytą projektą priims, tai paskirs ir atitinkamą sumą pinigų. Projektai priimami iki **š. m. kovo 1 d.** Jie turi būti įteikti provincijų sostinėse esamoms "Opportunities for Youth 1973". įstaigoms. Štai adresai: **Br. Kolumbijoj:** P. O. Box 2277, Vancouver 3, B. C. **Albertoj:** P. O. Box 1316, Edmonton, Alberta. **Manitoboj:** P. O. Box 1528, Winnipeg, Man. **Ontario:** P. O. Box 2660, Station D, Ottawa, Ont. **Kvebeke:** P. O. Box 6134, Montreal 101, P. Q. Toronte taip pat veikia "Opportunities for Youth 1973" įstaiga: 241 Jarvis St., 6-th Floor, Toronto 2. Joje dirba pareigūnai Russel Barton ir Ron Maksymetz. Telefonas: 369-4243. Ten gaunamos ir prašymų formos bei informacijos.

Nors ši programa jau vykdoma treti metai, bet nė viena lietuvių grupė ja dar nepasinaudojo. Buvo vienas kitas bandymas, tačiau nesėkmingas. Vertėtų rimtai pabandyti.

Sovietų okupuoto Vilniaus turguje vyrauja rusiški užrašai

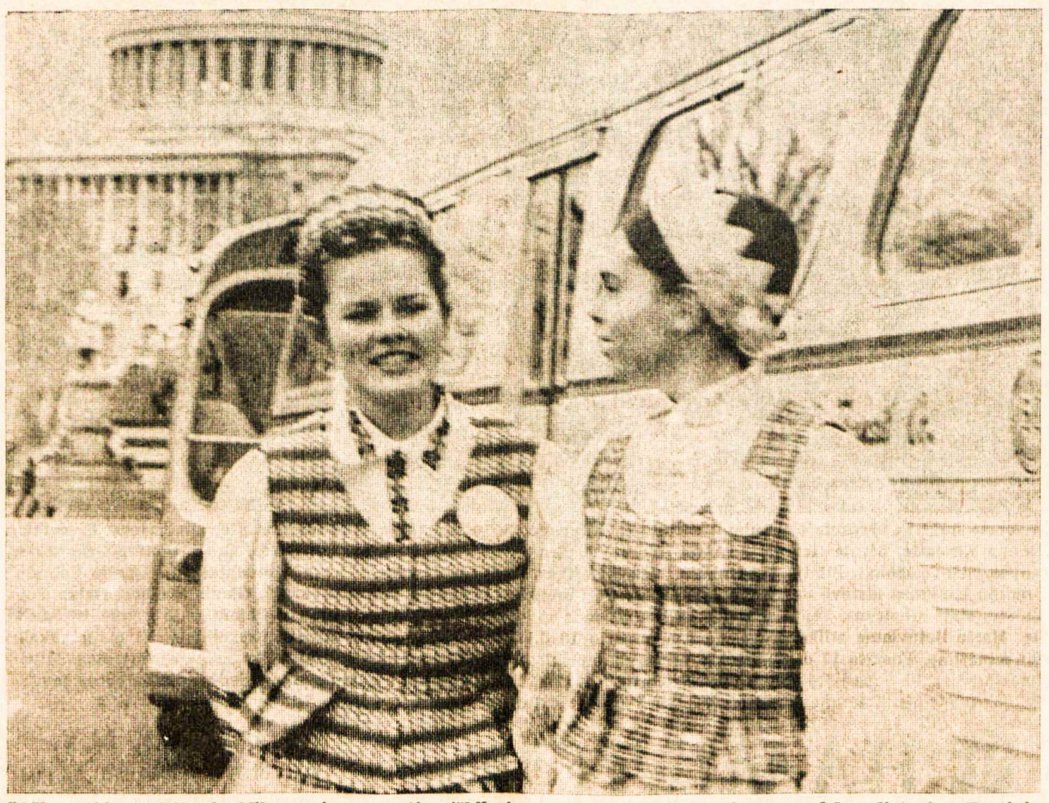

JAV prezidento Ričardo Niksono inauguracijos iškilmėse Vašingtone dalyvavo ir gausus būrys lietuvių. Tautinių šokių programoje dalyvavo Čikagos Jaunimo Centro grupė, o parade — Klevelando "Grandinėlė". Nuotraukoje — "Grandinėlės" šokėjos R. Balytė ir N. Mainelytė prie Vašingtono kapitoliaus Nuotr. J. Garlos

Australijos Lietuvių Dienos

V. ŠLIOGERIS

Krašto tarybos suvažiavimas

ALD meninė ir sportinė dalys mus visus pradžiugino ir sustiprino. Deja, to negaliu pasakyti apie krašto tarybos suvažiavimą.

Jis įvyko 1972. XII. 28 — 30 d. d. Sydnėjuje, Bankstown priemiesčio nuomotoj salėj, neturinčioj vėsinimo. Temperatūra buvo apie +35°C. Ji visus vargino. Dalyvavo tik 58 tarybos nariai iš turėjusių atvykti 71, o normaliai anksčiau dalyvaudavo apie 80. Šių tarybos narių ¾ buvo tautiečių išrinkti, o ¼ "ex officio". Dalyvavusiam ankstyvesniuose suvažiavimuose — susidarė toks įspūdis: nors tarybos narių dalis yra veteranai, buvusių suvažiavimų dalyviai, šios tarybos sudėtis yra ne tik mažesnė, bet ir savo energija silpnesnė. Sydnėjaus tautiečiai, turbūt todėl, kad ten gyvena energingesnė ir patriotiškesnė mažuma, vadinama opozicija, rikimus į tarybą boikotavo, ir jos atstovų nebuvo. Taryboje narių iš jaunimo buvo tik 2, nes veiklesnieji dalyvavo meninėje LD dalyje ir atsisakė būti renkamais į kr. tarybą.

Suvažiavimo prezidiuman išrinkti: pirm. inž. V. Bukis (Sydnėjus), nariais—J. Lapšys (Adelaidė) ir A. Šeikis (Melburnas), sekretorium — V. Kazokas. Ataskaitiniai B-nės vald. organų veiklos pranešimai su išdalinta atspausdinta finansine apyskaita bei 1973 m. sąmata buvo standartinio pobūdžio. Paminėtina, kad kr. valdyba metų gale turėjo apie $5.000 pinigų. Kritikos buvo nedaug. Žemiau pateikiu svarbesnius nutarimus bei pageidavimus būsimai kr. valdybai.

Nutarimai

Kultūros reikalams remti nutarta steigti Australijos Lietuvių Fondą. Kr. valdybos pateiktas to fondo statuto projektas buvo sukritikuotas Čia pat išrinkta komisija paruošti kitam statuto projektui. Komisija tokį fondo laikinį statutą paruošė, ir kr. taryba priėmė. Išrinkta ir to fondo valdyba iš Melburno atstovų, kurie jo steigime daugiau iniciatyvos ir energijos parodė.

Kr. valdybos sąmatoj mokykloms buvo numatyta tik $300. Vienas Sydnėjaus atstovas sukritikavo tokią mažą sumą ir pasiūlė pakelti iki $1.000. Po debatų nutarta sąmatoj švietimo reikalams sumą pakelti iki $500 ir, be to, visoj bendruomenėj padaryti specialią rinkliavą švietimo reikalams.

Pasidalinus turimomis informacijomis apie Brazinskų bylą, nutarta iš kr. valdybos išteklių pasiųsti per adv. Armonienę (gyv. JAV) bylos advokatų apmokėjimo reikalams $500, t. y. $625 kanadiškų.

Krašto tarybos prezidiumo specialiosios išlaidoms apmokėti kr. tarybos nariai sudėjo $202 ir įteikė pirmininkui. Mat, tokios pozicijos sąmatoj nebuvo, o išlaidų yra, kurias iki šiol apmokėdavo savo lėšomis kr. tarybos pirmininkas.

Politinė informacija

ALB statute nėra nė žodžio apie politinę informaciją vietos valdžios organų, Australijos visuomenės, nei apie politinę veiklą Lietuvos reikalų srityje. Turint galvoj Europos saugumo konferenciją, vieno Sydnėjaus atstovo pagristai pasiūlyta į ALB statuta įrašyti papildą:

"A. L. B-nė per savo vykdomuosius organus rūpinasi, kad Lietuvoje būtų įgyvendinta pilnos asmeniškos žmogaus teisės ir laisvė politiniam apsisprendimui bei valstybiniam nepriklausomumui, tam įtaigojant ir informuojant Australijos valdžią, politines partijas ir krašto gyventojus".

Šis pasiūlymas daugumos buvo atmestas. Pasipriešino ypač stipriai kr. valdybos pirm. V. Neverauskas su keliais senimo atstovais. Esą negalima jokios politikos į ALB statutą įtraukti. Nepraėjo nė žymiai sušvelnintas siūlymas. Jis buvo pavestas svarstyti statuto papildymo komisijai ir referuoti už dvejų metų!

Kitas siūlymas steigti prie krašto valdybos politinės informacijos biurą ar komisiją ir prie apylinkių valdybų parinkti tai informacijai asmenis taipgi nepraėjo. Pavesta užprotokoluoti kaip pageidavimą. Siūlymas, kad krašto valdyba nors dukart į metus vietos anglų spaudoj išrūpintų didesnį rašinį Lietuvos bylos klausimu, užprotokoluotas tik kaip pageidavimas kr. valdybai. Panašiai užprotokoluotas siūlymas kaip pageidavimas išleisti anglų kalba nedidelę brošiūrą, nušviečiant mūsų pastangas atgauti laisvę Lietuvai. Susidarė įspūdis, kad ši kr. taryba politiniais klausimais yra visiškai apatiška ir be energijos.

"Mūsų Pastogė"

"MP" administracinės k-jos pirmininkas ilgame pranešime painformavo, kad per dvejus metus buvo išstudijuotas "MP" savaitraščio spaustuvės reikalas. Paaiškino, kaip veikė jos administracija. Jau dveji metai "M. P." rašoma "Verytype" mašinėle, o spausdinama privačioj australiečių spaustuvėj. Savo spaustuvei reikalingos dar papildomos mašinos, kurios padėvėtos kainuotų arti $10.000. Po debatų kr. taryba nutarė savo spaustuvę steigti, suorganizuojant akcinę bendrovę. Steigimą vykdo kr. valdyba. Savo nuožiūra ji įneša dalį kapitalo, surinktino aukomis iš tautiečių, o kitą kapitalo dalį įneša privatūs tautiečiai. Čia paminėtina, kad kitas siūlymas — grįžti su "MP" į anksčiau naudotą privačią gerą lietuvišką spaustuvę, deja, nepraėjo.

Laikraščio lėšos

Iš kontrolės komisijos pranešimo sužinojom, kad "MP" turi tik apie 1.000 apmokamų prenumeratorių. Jų skaičius mažėja. Prenumeratorių iš Sydnėjaus apie 40%, iš Melburno — apie 25%, o iš Adelaidės apie—15%. Paminėtina, kad jau dveji metai dalis tautiečių "MP" boikotuoja ir neprenumeruoja. "M. P." vieno numerio išleidimas kainuoja arti $300. Šiemet "M. P." gavo papildomų pajamų — daug aukų ($1.600). Metiniai "MP" balai, ypač, Sydnėjuje davė $1.250 pelno, Melburne — apie $250, o Adelaidėje — tik kelias dešimtis dolerių. Tų papildomų pajamų dėka "MP" 1972 m. baigė su apie $500 pelno. 1971 m. "MP" davė $200 nuostolio.

1972 m. "MP" bendras išlaidų-pajamų balansas siekė $15. 624. Metinė prenumerata—$10. "MP" redaktoriui mokamas labai mažas atlyginimas — $3.100 metams.

Redaktoriaus pranešimas

Ilgokas "MP" red. A. Mauragio pranešimas lietė daugiau laikraščio techniško paruošimo detalės ir mažai — turinį bei kalbą. Diskusijų metu keli tarybos nariai kritikavo ir turinį, ir kalbą, o ypač daugybę visokių klaidų. Priminta, kad "MP" redaktorius dažnai nevykdo buvusios kr. tarybos nutarimo "Skaitytojai pasisako" skyriuje spausdinti visus skaitytojų laiškus iki 150 žodžių. Kelių tarybos narių buvo pateiktas siūlymas, kad "MP" reguliariai būtų skyrius "Dabartinė Lietuva", kuriame būtų spausdinamos žinios be komentarų apie jos gyventojų laimėjimus kultūros, mokslo ir ekonomikos srityse. Pasiūlymas užprotokoluotas, bet ar jis bus vykdomas, neaišku. Redaktorius A. Mauragis tarp kitko pareiškė, kad jis net du kartu siūlęs kr. valdybai savo atsistatydinimą, bet nebuvęs priimtas. "MP" buvusioji redakcinė kolegija dar prieš suvažiavimą atsistatydino. Liko senasis redaktorius. Taigi, ir toliau turėsime dabartinio lygio laikraštį.

Jaunimo reikalai

Juos svarstant, kr. tarybai leidus, dalyvavo apie 10 buvusių jaunimo kongreso atstovų, daugiausia studentų. Viena jaunimo kongreso dalyvė (ir kr. tarybos narė) perskaitė ilgoką pranešimą apie kongreso eigą. Debatų tuo klausimu kaip ir nebuvo. Tačiau iš jaunimo kongreso dalyvių kr. valdyba susilaukė paklausimų, priekaištų ir pageidavimų. Esą kr. valdyba permokėjo už bilietus po apie $100 kiekvienam asmeniui. Jaunimo buvo surasti pigesni kelionių agentų siūlymai, kuriais kr. valdyba nenorėjusi naudotis. Dėlto nustota sustojimo Fidži saloje. Taip pat be reikalo kr. valdyba nemokamai nuskraidinusi du savo skirtus vadovus. Be to, ji gavusi iš kelionių biuro net $1.540 komiso ir įrašiusi savo iždan. Esą pinigai priklauso jaunimui, kuris savo kelionei visokiais parengimais pinigus sutelkė. Reikalauta tuos pinigus išdalinti jaunimo organizacijom. Manęs, klausytojo, kr. valdybos atsakymas neįtikino. Toliau jaunimas reikalavo, kad kr. valdybos narys jaunimo reikalams būtų nevyresnis kaip 30 metų amžiaus. Taigi, jaunimas lyg ir sudrumstė tarybos apatiją. Deja, taryba į jaunimo pareiškimus pažiūrėjo skeptiškai ir jokio nutarimo nepadarė.

Bendrybės

Sekančią kr. tarybos sesiją nutarta šaukti už dvejų metų Adelaidėje. Nei Sydnėjaus, nei Melburno tarybos nariams neparodžius noro sudaryti valdybą, ji buvo išrinkta iš Adelaidės tautiečių su būstine Adelaidėje. Išrinkti: V. Baltutis, D. Dunda, V. Neverauskas, L. Pocienė, E. Dainienė, V. Aleksandravičius, A. Galatiltis. Kontrolės komisija išrinkta iš Sydnėjaus tautiečių, o garbės teismas — iš Adelaidės atstovų. Be to, pririnktas vienas tarybos narys A. Balsys iš Kanberros (sostinės). Aplamai kr. taryba nedaug nutarimų tepriėmė, tačiau siūlymų - pageidavimų kr. valdybai vykdyti paliko gana daug. Posėdžiai praėjo ramiai, be išsišokimų, tvarkingai. Visą laiką pirmininkavo inž. V. Bukis iš Sydnėjaus, sekretoriavo V. Kazokas. Suvažiavimas baigtas tautos himnu.

Inžinierių ir architektų

suvažiavimas įvyko 1972. XII. 28 d. Dalyvavo tik apie 20 asmenų. Keletas inžinierių bevelijo žiūrėti lietuviškų sporto rungtynių, vykusių tuo pat laiku. Archit. Jurgis Žalkauskas pateikė įdomų pranešimą - paskaitą tema: "Architektūra Lietuvoj nuo XVI amžiaus iki dabar".

Suvažiavimas priėmė ALIAS įstatus ir išrinko naują valdybą: inž. V. Kmitas, H. Glažė ir E. Kalibatas.

PRANEŠIMAS IŠ ŠVEDIJOS

Baltiečių balsas Suomijos sostinėj

THE BALTIC STATES 1940-1972. Documentary background and survey of developments presented to the European security and cooperation conference. 120 psl. The Baltic committee in Scandinavia. Stockholm 1972.

1972 m. gale Suomijos sostinėje prasidėję paruošiamieji Europinio saugumo ir bendradarbiavimo pasitarimų darbai buvo gera proga pasireikšti visiem, kuriem tikrai rūpi Baltijos valstybių laisvės reikalai. Tuo tarpu dar sunku pasakyti, kiek ši proga buvo išnaudota, tačiau iš kaikurių atgarsių pasaulinėje spaudoje matyti, kad pastangos buvo gana plataus masto. Tiek įvairios baltiečių ir jų bičiulių organizacijos, tiek pavieniai asmenys raštais ir laiškais kreipėsi į pasitarimuose dalyvaujančių valstybių vyriausybes ar jų diplomatines atstovybes, primindami, kad pasitarimuose dėl bendrojo Europos labo negali būti apeitas Baltijos valstybių laisvės klausimas.

Stockholme veikiantis skandinaviškasis baltiečių komitetas, vadovaujamas švedų parlamentaro dr. Hagordo, paruošė ir išsiuntinėjo platų memorandumą, kuriame suglaustai išdėstyti teiginiai, liečiantys Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybinės nepriklausomybės atstatymą. Ten pat išvardinamos 15 tarptautinių sutarčių, kurias Sov. Sąjunga sulaužė, prievarta pajungusi minimus kraštus. Komitetas nepasitenkino vienu memorandumu, bet atskira knyga paskelbė plačią Baltijos valstybių politinės padėties apžvalgą.

Pirmoje dalyje (psl. 5-43) nušviečiamos okupacijos ir prijungimo aplinkybės, kaip jas savo metu nustatė JAV Atstovų Rūmų komisija komunistų agresijai tirti. Persispausdintoji medžiaga iš oficialaus Vašingtono leidinio dėl savo objektyvumo ir dokumentacijos ir šiandien nėra nustojusi vertės, tačiau nevisiems lengvai prieinama ir žinoma, todėl naudinga ją pakartoti.

Antroje knygos dalyje apžvelgiami Baltijos kraštų įvykiai nuo 1940 m. Tai savo rūšies mėginimas duoti naujausios politinės istorijos santrauką. Turint galvoje tai, kad tokio mėginimo sėkmė labai daug priklauso nuo parengiamųjų studijinių darbų, kurių gausa girtis negalime, bendras įspūdis iš pirmo žvilgsnio susidaro neblogas. Nors paprastai ten, kur praktiškai iškyla baltietiškojo bendradarbiavimo reikalas, lietuviai neretai atsilieka nuo žymiai veržlesnių estų, latvių ir neprisideda tokiu indėliu, kurio iš jų būtų galima laukti, tačiau šiame stockholminio baltiečių komiteto leidinyje Lietuvos įvykiai užima savo proporcingą vietą.

Sekant chronologine tvarka, pirmiausia apžvelgiamas pirmasis bolševikmetis, pabrėžiant ūkio susovietinimą, NKVD siautėjimą ir deportacijas. Toliau aprašomos Baltijos tautų pastangos išsilaisvinti vokiečių-sovietų karo pradžioje 1941 m., pirmoje eilėje iškeliant Lietuvos laikinosios vyriausybės sudarymą. Latvijoje ir Estijoje tokių palankių sąlygų nebuvo, nors sukilėliai ir partizanai ten žymiai ilgiau veikė raudonosios armijos užnugaryje. Netrukus vokiečių okupacinių jėgų užsimojimas paversti Baltijos kraštus "Ostlandu" sąlygas išlygino, tačiau neužslopino šių tautų valios atgauti nepriklausomybę. Palyginti plačiai (psl. 63-77) aprašoma šios rūšies veikla. Pora puslapių skiriama VLIKo susidarymui. Minima įdomi detalė, kad 1944 m. pavasarį siunčiamas Švedijon VLIKo ryšininkas pakliuvo į gestapo rankas kaip tik tuo metu, kai ir Estijos pogrindis smarkiai nukentėjo. Tame pačiame Stutthofe drauge su lietuviais buvo kalinami ir latvių pogrindžio vadai, kurių žymiausias prof. Čakstė ten ir mirė kankinio mirtimi. Tik estų organizuotoji rezistencija, vadovaujama prof. Uluotso, suspėjo 1944 m. rudenį, prieš pat antrąją sovietų invaziją, sudaryti ir paskelbti egzilinę Estijos vyriausybę.

Likusioji knygos dalis (psl. 77-117) skirta pokarinei padėčiai, pradedant partizanine kova. Ne tik užsieniečiui, bet ir lietuviui skaitytojui toji apybraiža, užsibaigianti praeitų metų įvykiais Lietuvoje, gyvai primena, kad Baltijos tautos nepametė vilties atgauti joms priklausančią vietą laisvoje Europos tautų bendruomenėje. **A. L.**

"T. Žiburiams" aukojo

$25: Šv. Jono Kr. Pašalpinė Draugija; **$10:** Jonas Jonikas; **$8:** Jonas Kirvaitis; **$6:** W. Stankūnas, Juozas Belickas; **$5:** Jonas Ranonis, Mrs. M. Welke; **$4:** Pr. Sakalas; garbės rėmėjo pren. **$15:** Julius Kviecinskas; rėmėjo pren. po **$10:** Olga Glanertienė, Alg. Kiaupa, Pranas Stankus, Jonas Paršeliūnas, dr. S. Čepas, Just. Pikšilingis, Mečys Urbonas, Liudas Vaštokas, K. Strikaitis, Jonas Karalius, Vyt. Stočkus, Z. Girdauskas, Alg. Bielskus, B. Pakalniškis, Vac. Povylius, Feliksas Svabauskas, Jonas Jonikas, Myk. Krivickas, kun. V. M. Cukuras, Elena Sakienė, Marija Pocienė, St. Latviūnas, dr. St. Pacevičius, Br. Grajauskas, Alg. Kazilis, Jonas Ranonis, St. Šešelgis, Marija Malcienė, Stasys Reutas, Petras Murauskas, Juozas Peleckis, A. Vaičeliūnas, A. Daugelavičius, Vl. Bakūnas, Vl. Kazlauskas, Vyt. Biskys, Juoz. Riauka, St. J. Stulpin, Aldona Bandža, Vinc. Butrimas, E. Barauskienė, Vacys Urbonas, V. Fidleris, B. Racevičius, Ben. Cvirka, Andrius Rukšys, Mečys Zubrickas, Jonas Govėdas, Aleksas Kelmelis, Myk. Dikčius, J. Bleizgys, Mrs. M. Welke, B. Petkevičius, Petr. Lukošius, Ant. Rugys, Juozas Zenkevičius, Petr. Skablauskas, Marytė Jasionytė, Juoz. Petravičius, Vl. Giedrikas, Petr. Imbrasas, Jurg. Zebraitis, Eug. Stungurys, Jonas Kirvaitis, J. Brazlauskas, Juozas Malskis, Vyt. Miškinis, St. Meškauskas, Valent. Kudirka, V. Karasevičius, Jonas Labenskas, Juozas Olšauskas, Kazys Lembertas, Juozas Laimikis, Juozas Milkintas; **$3:** Vacys Urbonas, Juozas Rovas, Valent. Kudirka; **$2.75:** Leonas Stosiūnas; **2.50:** J. Mikšys; **$2:** dr. Vl. Juodeika, Marija Malcienė, Albina Jurkštienė, Gert. Repčienė, J. H. Ivanauskai; **$1:** Juozas Olšauskas, Jonas Kuprionis, Jul. Sinkevičius, I. Andziulienė, T. Murauskienė, J. Steiblys, Jonas Aleksa, M. Raupėnienė, Vac. Anskis, kun. J. Patašius, J. Zonys, Alb. Slivinskas, K. Gluda, Pr. Tarvydas, Juoz. Jonušas, Danutė Vaitiekūnienė, Petr. Meškauskas, Juoz. Lazdauskas, St. Juškevičius, Vl. Ramanauskas, V. Radauskas, Juoz. Stonkus, Ant. Kesiūnas, K. Baltramaitis, O. Radzevičienė, G. Urbonas, Jonas Remeikis, Alg. Grybauskas, Ant. Šidlauskas, Val. Bernotas, K. Čerškus, Pr. Šeirys, Ot. Stasiulis, Jonas Treška, Vacl. Buteikis, A. Ankus, K. Kudirka, Dana Mitkienė, Petr. Brasas, E. Beinorienė, L. Žičkus, K. Žulys, T. Burokas, St. Jakubauskas, El. Lukošienė, St. Urbantas, J. Brazlauskas, Petr. Paškauskas, K. Gaputis, Zig. Montvila, Vyt. Pikturna. Nuoširdus ačiū spaudos rėmėjams.

ONTARIO
PROVINCE OF OPPORTUNITY

Government Information

Nauji toli siekiantys Ontario miestinio eismo planai

Ontario vyriausybė 1972 m. lapkričio 22 d. specialiu pranešimu savivaldybių ir parlamento atstovams Ontario Mokslų Centre paskelbė miestinio eismo planus Ontario provincijai, įsipareigodama tvarkyti visą transportą — žmonių ir daiktų.

Provincija, užuot skyrusi pagrindinį dėmesį miestų greitkeliams, rūpinsis įvairiais eismo įrengimais, atsižvelgdama pirmoje eilėje į žmonių gerovę. Trumpai tariant, naujoji vyriausybės eismo programa gali būti išreikšta šešiais punktais:

— Duos savivaldybėms 75% finansinę paramą autobusams, tramvajams, troleibusams ir panašioms eismo priemonėms įsigyti.

— Išvystys visiškai naujo tipo vidutinio pajėgumo eismo sistemą, rūpinsis jos efektingumo išbandymu ir duos 75% finansinę paramą savivaldybėms, kad jos galėtų tą sistemą pritaikyti savo poreikiams.

— Teiks pašalpas projektams, siekiantiems palengvinti eismo apkrovimą tam tikromis valandomis. Pvz. vienas tokių projektų yra gyventojų darbo valandų keitimas.

— Duos 50% pašalpas miestams, kad galėtų patobulinti bei išplėsti skaitytuvo tvarkomo eismo sistemas.

— Drauge su savivaldybėmis tęs bei plės studijas, siekiančias kiek galint didesnio esamų kelių panaudojimo.

— Intensyvins pastangas bei panaudos visus išteklius, skirtus provincijos eismo planavimui koordinuoti tarp Ontario savivaldybių.

THE HON. WILLIAM G. DAVIS
PREMIER OF ONTARIO

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

B. KARVELIŲ "LIETUVA"

Vytauto Pakarsko vadovaujamos Prienų eksperimentinės aviacijos dirbtuvės pagamino iš stikloplasto Balio Karvelio sukonstruotą septintąjį sklandytuvą "BK-7", pavadintą "Lietuva". Sklandytuvas turi beveik 18 metrų ilgio sparnus ir sveria apie 800 kilogramų. Jo sklendimo santykis — 1:45, t.y. iš vieno kilometro augščio be jokių oro srovių pagalbos gali nusklęsti 45 km. Šiuo santykiu "Lietuva" pralenkia daug sklandytuvų ir prilygsta geriausiems pasaulyje. Be to, ji yra pirmasis iš plastmasės pagamintas sklandytuvas ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Sovietų Sąjungoje. Prieš Kalėdas "Lietuvą" 2, 300 ir 2.000 metrų augštyje virš Kauno aviacijos sporto klubo aikštelės sėkmingai išbandė A. Jonušas ir V. Brazauskas. Skrydžiuose buvo pasiektas 200 km į valandą greitis. Bandomoji "BK-7" plastmasinių sklandytuvų serija eksperimentinėje Prienų įmonėje bus pradėta gaminti sekančiais metais.

ALKANI GYDYTOJAI

Vanda Bogušienė sausio 10 d. "Tiesoj" rašo: "Kauno klinikų valgykloje eilėje stovi visi — pradedant profesorium, baigiant studentu. Eilė tokia, kad ir valgyti nebenorėsi išvydęs. Ar gali papietauti gydytojai, kurie įtemptai dirba, jeigu jų sunkiai sergančiam gali prireikti kiekvieną minutę? Betgi yra bufetas, karšta kava, kulinarijos gaminiai, ir jei labai skubi... Deja. Per vieną savaitę čia tik du kartus buvo kavos, pilstomos į, atsiprašau, puodus, primenančius alui gerti bokalus. Šaltų mėsos patiekalų neužvalgysi, nes čia, bufete, nebūna duonos. Ir daržovių taip pat..." Norėdama atkreipti dėmesį į išalkusius gydytojus ir susilaukti veiksmingos pagalbos, ji primena V. Leniną, kuris savo laiške 1918 m. gydytojų sveikatą pavadino valstybiniu turtu, nes nuo jų sveikatos priklauso šimtų tūkstančių žmonių sveikata bei jų gyvenimo pratęsimas.

INSTRUMENTŲ MEISTRAS

1972 m. gruodžio 21 d. mirė lietuvių liaudies instrumentų meistras ir tobulintojas Pranas Serva, 65 metų. Velionis mokėsi Klaipėdos muzikos mokykloje ir pats pasidarė kontrabosą. Vėliau studijas tėsę Kauno muzikos mokykloje bei konservatorijoje, grojo Kauno radiofono simfoniniame orkestre. "Literatūros ir Meno" 52/72 nr. paskelbtame Prano Sepulio nekrologe rašoma: "1940 m. pabaigoje, organizuojant Valstybinį dainų ir šokių liaudies ansamblį bei liaudies instrumentų orkestrą, P. Serva pakviečiams padėti spręsti lietuvių liaudies instrumentų (pirmiausia pučiamųjų, kurie liaudyje buvo labai primityvūs) tobulinimo problemą. 1940-41 m. jis pagamino visus pučiamuosius ir mušamuosius instrumentus, o 1944-45 m. — pilną liaudies instrumentų komplektą. Dirbdamas Valstybinio dainų ir šokių liaudies ansamblio meistru, P. Serva (kartu su P. Samučiu) sukonstravo ir paskleidė chromatines — aukštąją bei kontrabosinę — birbynes, taip pat chromatinį lumzdelį, labai daug prisidėjo, tobulinant aukštąsias, bosines ir kontrabosines kankles. Jo gamybos instrumentais dabar groja mūsų muzikos mokyklų moksleiviai, konservatorijos studentai, juos naudoja visi Vilniaus bei Kauno saviveiklininkai ir šokių liaudies ansambliai. Už nuopelnus, tobulinant lietuvių liaudies instrumentus, 1950 m. P. Serva apdovanotas "Garbės ženklo" ordinu."

GERIAUSIA LENGVAATLETĖ

Geriausia 1972 m. Lietuvos lengvaatlete išrinkta Miuncheno olimpiados 800 m bėgime sidabro medalį laimėjusi Nijolė Sabaitė, kuri tik 0,1 sekundės atsiliko nuo vokietaitės Hildegard Falk. Pastarajai laimėjimą paskutiniu momentu užtikrino dėl augštesnio ūgio ilgesni žingsniai. Spaudos atstovams H. Falk pareiškė: "Apie Sabaitę žinojau viską, nes pažįstu ją ne tik nuo vakar ar užvakar. Prieš baigmę peržiūrėjau jos parengiamojo ir pusbaigmio bėgimų vaizdinius įrašus. Supratau, kad turėsiu labai pavojingą varžovę. Taip ir atsitiko.". N. Sabaitė-Razienė (ištekėjo po olimpiados) yra trenerės F. Karoblienės auklėtinė, Vilniaus pedagoginio instituto V kurso studentė.

IDEOLOGINIAI KLAUSIMAI

Pastaruoju metu turbūt dėl Kauno įvykių didelis kompartijos dėmesys tenka ideologiniam jaunimo auklėjimui. Prieš Kalėdas vilniškio komjaunimo centrinio komiteto filosofijos, teisės ir sociologijos skyrius surengė "mokslinę" konferenciją "Ideologinė kova ir jaunimas", talkos susilaukęs iš Mokslų Akademijos istorijos instituto ir užsienio ideologinių srovių tyrinėjimo probleminės tarybos. Po vyriausio propagandisto V. Niunkos įvado pranešimus komjaunimo miestų bei rajonų sekretoriams ir propagandistams skaitė kompartijos centrinio komiteto, partijos istorijos instituto, Mokslų Akademijos istorijos instituto darbuotojai ir augštųjų mokyklų dėstytojai. Sausio 19-21 d.d. Birštone stovyklinį seminarą turėjo Vilniaus miesto Tarybų rajono komjaunimo organizacijų sekretoriai. Jame buvo dalytasi darbo patirtimi, susipažinta su idėjiniu politiniu jaunimo auklėjimu ir komjaunimo uždaviniais socialistiniame lenktyniavime.

BIJO KALĖDŲ SENELIO

"Valstiečių Laikraštis" sausio 23 d. įvairenybių skyriuje rašo: "Ar tiki šių laikų vaikai Senelio Šalčio egzistavimu? Atsakymą į šį klausymą davė Prancūzijos pašto valdyba. Naujųjų metų išvakarėse Pjero Nojelio — Prancūzijos Senelio Šalčio — adresu atskriejo daugiau kaip 100 tūkstančių laiškų iš visų šalies kampelių..." Toliau skaitytojai supažindinami su kaikuriais būdingesniais vaikų prašymais. Atkreipti dėmesį į šią žinutę verčia faktų klastojimas. Tas Pjeras Nojelis iš tikrųjų yra Pere Noel, lietuviškai žinomas kaip Kalėdų senelis. Dovanas jis dalina per Kalėdas, o ne N. Metų dieną, kaip tai daro sovietinės kompartijos sukurtas Diaduška Moroz, okupuotoj Lietuvoj vadinamas Seneliu Šalčiu. "VL" redaktoriai, matyt, jau taip yra paveikti priverstinio ateizmo, kad net ir Kalėdų senelio nedrįsta pavadinti jo tikruoju vardu verstinėse užsienio žinutėse.

BIBLIOTEKOS SUKAKTIS

Mažeikių rajoninė biblioteka veiklos penkiasdešimtmetį paminėjo specialiu vakaru, kuriame dalyvavo rašytojas A. Pocius ir poetas A. Bukontas, buvę mažeikiečiai. Prieš 50 metų su 361 knyga atidaryta Mažeikių biblioteka pradžioje buvo vadinama centriniu knygynu. Dabar ji knygų turinti šimtą kartų daugiau, skaitytojų — apie 4.000. Iš trumpo pranešimo spaudoje atrodo, kad ji veikia tose pačiose patalpose, nes jame nėra nė žodžio apie naują bibliotekos pastatą. **V. Kst.**

Sudburio lietuvių vyresniojo jaunimo tautinių šokių grupė. Sėdi iš kairės: Rita Kusinskytė, Gediminas Remeikis, Aldona Kručaitė, Birutė Gatautytė, Algis Kručas, Giedra Poderytė, Artūras Ragauskas, Gražina Mazaitytė; stovi: grupės vadovė mokyt. Silvija Martinkutė, Edis Šviežikas, Magdutė Stepšytė, Denis Albrechtas, II pasaulio lietuvių jaunimo kongreso atstovė — Danguolė Remeikytė, Edmundas Gatautis, Teresė Rukšytė, Glenis Staškus, Daina Petrėnaitė, Edis Glizickas, Lilija Rukšytė, Bill Cullen ir grupės akordeonistas Antanas Gatautis. Ši grupė ir Sault Ste. Marie lietuviams atliks programą š.m. vasario 10 d. Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 55 metų sukakties minėjime. Vasario 17 d. Sudburyje Lietuvos nepriklausomybės minėjime ji irgi atliks meninę programą. Minėjimas įvyks 130 Frood Rd., ukrainiečių salėje, 6.30 v.v. Be šios tautinių šokių grupės, Sudburyje veikia ir jaunučių šokių grupė "Ramunėlė". Pastrąją įkūrė ir jai vadovauja taip pat mokyt. Silvija Martinkutė. J. K.

HAMILTON, ONT

VASARIO 16 MINĖJIMAS — šį sekmadienį, vasario 11 d. Pamaldos — 11 v. r. Šventė bus pradėta AV parapijos šventovėje, iškilmingas aktas — 4 v. p. p. Scot Park gimnazijos salėje. Pagrindinis kalbėtojas — Kanados Federacinio parlamento atstovas darbo min. J. Munro. Meninę programą atliks sol. G. Čapkauskienė, sol. V. Verikaitis, Delhi tautinių šokių grupė ir Hamiltono mergaičių choras "Aidas". Apylinkės valdyba kviečia visus Hamiltono lietuvius dalyvauti, ypač mūsų jaunąją kartą, ir kartu prašo kiekvieną tautietį prie įėjimo paaukoti bent 1 dol. išlaidoms padengti. Hamiltono organizacijos šventovėje ir minėjime prašomos dalyvauti su savo vėliavom.

NESENIAI SU ŠEIMA iš okupuotos Lietuvos pabėgęs adv. Z. Butkus padarys pranešimą Hamiltono lietuviams apie pavergtos mūsų tėvynės padėtį Jaunimo Centre vasario 18, sekmadienį, tuoj po 11 v. pamaldų.

APYLINKĖS VALDYBA 1972 m. išsiuntinėjo 456 nario įnašo laiškelius. Iki sausio 1 d. buvo gauti 158 čekiai. Malonu būtų, kad visi Hamiltono lietuviai atliktų savo tautinę pareigą.

N. METŲ SUTIKIME buvo parduoti 255 bilietai suaugusiems ir 30 — studentams. Apylinkės valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems atsilankiusiems ir kartu atsiprašo už klaidas, kurios įvyko ne dėl valdybos kaltės. Dėkojame talkininkams: Stankui, A. Žiobai, A. Žuliui, B. Milašiui, P. Kanopai, M. Juodžiui, J. Tarvydui, kurie ir savo darbu prisidėjo prie sėkmingo parengimo.

Apyl. valdybos inf.

MERGAIČIŲ CHORO "AIDAS" plokštelę "Baltos gėlės" bus jau galima gauti sekmadienį, vasario 11, po pamaldų Jaunimo Centre ir Vasario 16 minėjime Scott Park mokykloje. Norintieji įsigyti ją dabar kreipiasi į leidėjus arba pas platintojus. Kaina — $6. Persiuntimui plokštelės pridedama 75 ct. Čekiai rašomi Hamiltono Mergaičių Choras Aidas" vardu. Užsakymai siunčiami šiuo adresu: Mr. P. Grybas, 61 Magill Str., Hamilton 13, Ont. Plokštelę išleido ir jos platinimu rūpinasi choro "Aidas" tėvų komitetas.

SPAUDOS KIOSKAS, Hamiltono apyl. valdybos sutikimu, veiks Vasario 16 minėjimo metu vasario 11 d. Scott Park mokykloje. Norintieji galės įsigyti naujausių knygų bei plokštelių, jų tarpe ir sol. G. Čapkauskienės, dalyvaujančios programoje. **J. P.**

SUTUOKTUVĖS. Antano Elvikio ir Patricijos Sullivan sutuoktuvės įvyko Švč. Širdies bažnyčioje 1972 m. gruodžio 29 d., dalyvaujant mons. dr. J. Tadarauskui, Hamiltono vyskupui J. F. Ryan ir daugeliui kunigų. Apeigas atliko jaunųjų draugas kun. O'Connor. Vestuvių puotoje dalyvavo apie 200 svečių Mount Hope Golf Club patalpose. Jų tarpe buvo G. Breichmanienė ir E. Kudabienė, nes Antanas šoko "Gyvatare" ir vaidino "Aukure". Taip pat buvo daug lietuvių. Iš JAV giminės negalėjo atvykti dėl blogo žiemos oro, tai atsiuntė sveikinimus ir dovanas. Jaunosios tėveliai sukvietė daug augštų svečių iš savo pusės, nes jos tėvas yra teisėjas ir buvęs parlamento narys. Atsilankė darbo ministeris J. Munroe ir Hamiltono burmistras V. Copp. Jaunasis, dėkodamas svečiams, priminė, kad Patriciją sutikęs Toronto universitete. Jaunojo brolis Jonas, McMaster un-to studentas, gražia lietuvių kalba pasidžiaugė savo geru broliu ir linkėjo jauną žmoną išmokyti lietuviškai, kad kitoms Kalėdų šventėms galėtų sveikintis lietuviškai. Antanas ir Patricia Elvikiai mokytojauja Otavoje. Linkime jauniesiems daug laimės ir nepamiršti būti lietuviais! **Dalyvis**

ŽŪKLAUTOJŲ IR MEDŽIOTOJŲ KLUBAS "Giedraitis", turėjęs savo metinį zuikių balių, džiaugėsi svečių gausa ir jų vienokia ar kitokia parama, ypač savo nuolatiniais rėmėjais. Baliaus nuotaiką paįvairino Londono lietuvaičių kvartetas "Rasa". Klubas ruošia premijinį šaudymą vasario 11, sekmadienį po pietų, savoj šaudykloj. Premijos: bekoniena, kumpiai ir kt. **Valdyba**

PADĖKA

Nuoširdžiausia mano padėka gerb. klebonui mons. J. Tadarauskui už suteiktą man dvasinę pagalbą sunkioje ligos valandoje. Broliškas ačiū mieliems bičiuliams, užjautusiems mane ligoje, lankiusiems ir aprūpinusiems dovanomis: p. p. St. Kačinskui, V. K. Rusinavičiams, P. Z. Sakalams, A. Šukaičiui, Jon. Baranauskui, A. Švabaitienei, Pr. Kanopai, Vik. Mikuckiui, Vin. Inkaselai, V. Kalėdai, V. Marozui, L. Kubiliui, Ig. Varnui, Č. Tiškevičiui, P. Zabarauskui, Alf. Žuliui, S. Vyšniauskui, Jrg. Tamkevičiui, Ad. Godeliui, p. Mačionienei, L. Veteranų Sąjungos "Ramovė" Hamiltono skyriui, V. Mačiulaičiui, KLK Moterų Dr-jos Hamiltono skyriui, p. Vilimaitienei, p. Ramanauskienei, H. L. Ž. Medžiotojų Klubui "Giedraitis", p. Pauliui.

Jums nuoširdžiai dėkingas —

Vladas Kunkulis

Sault Ste. Marie, Ont.

VASARIO 16 minėjimas apylinkės valdybos yra rengiamas vasario 10, šeštadienį, ukrainiečių salėje (Pittsburgh St.). Meninę programą atliks Sudburio tautinių šokių grupė.

PAGERBTUVĖS buvo suruoštos Aleksandrai Skaržinskienei jos gimtadienio proga. Sukaktuvininkė apdovanota gausiomis bei vertingomis dovanomis. **Tas pats**

WINNIPEG, MAN.

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ. Sausio 20 d. lietuvių parapijos salėje buvo sušauktas KLB Winnipego apyl. valdybos posėdis, kuriame dalyvavo visi nariai. Aptarta Vasario 16 minėjimo programa. Minėjimas įvyks vasario 18, sekmadienį, tuojau po pamaldų, lietuvių parapijos salėje. Programoje: paskaita, meninė dalis ir kavutė. Visus maloniai kviečiame minėjime dalyvauti. **Valdyba**

BUFFALO, N.Y.

SIŲ METŲ VASARIO 16-TOJI bus minima tokia tvarka: 1. Vasario 9, penktadienį, 10—11 v. r. apskrities viršininkas ir miesto burmistras pasirašys atskirus raštus, skelbiančius š. m. vasario 16 Lietuvos Nepriklausomybės Diena Erie apskrity ir Buffalo mieste. Raštai bus įteikti lietuvių klubo atstovams. 2. Vasario 10, šeštadienį, 7 v. v., pamaldos šv. Jurgio šventovėje, 1910 East Falls St., Niagara Falls, N. Y. 3. Vasario 11, sekmadienį, 3 v. p. p., oficialioji meninė dalis International Institute patalpose (1260 Delaware Ave., Buffalo, N. Y.). Lietuviškai kalbės inž. Steponas Šetkus iš St. Catharines, Ont., angliškai — dr. J. David Valaik, Kanizijaus kolegijos profesorius. Meninę dalį atliks svečiai iš Rochesterio. Programoje — rašytojo Jurgio Jankaus vaizdelis "Žirniukas ir Uogelė". Vaidins lituanistinės mokyklos mokiniai, jaunimo ir suaugusių atstovai. 4. Tą pačią dieną (vasario 11), 8 v. r. ir 12.30 naktį WK BW televizijos stotis (kanalas — 7) perduos pašnekesį su dr. Deniu Mažeika per savo programą "Sunday Surprise". 5. Vasario 16, penktadienį, 8 v. r., pakeliama Lietuvos vėliava prie miesto rotušės.

Maloniai kviečiami mūsų artimieji kaimynai kanadiečiai, o ypač jaunimas ir mažieji, atsilankyti į šį mūsų minėjimą ir pasidžiaugti puikiu ročesteriečių vaidinimu.

Lietuvių klubo valdyba

LOS ANGELES, CAL.

KLAIPĖDOS ATVADAVIMO 50-čio minėjimas įvyko 1973 m. sausio 21 d. Tautinių Namų salėje. Surengė Mažosios Lietuvos Bičiulių skyrius. Atidarymo kalboje Alg. Glažė pasakė, kad jau laikas rengti ne tik Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimus, bet ir siekti visos Prūsijos prijungimo prie Lietuvos. Tie žodžiai buvo visų palydėti karštais plojimais. Paskaitas skaitė prof. J. Kuprionis ir plk. J. Andrašūnas. Pirmasis gražiai išdėstė Klaipėdos lietuvėjimo procesą, įjungęs ir Vilnių, kuris kasmet darosi lietuviškesnis. Antrasis, buvęs paskutiniu Klaipėdos komendantu, papasakojo įdomių atsiminimų. Buvęs JAV atstovas Lietuvai O. Noremas papasakojo įdomių prisiminimų iš jo gyvenimo Lietuvoje. Be kitko, paminėjo, kad tada Lietuva turėjo labai gerą žvalgybą Europoje. Kartą K. Bizauskas jam papasakojęs slaptų dalykų iš Lenkijos vyriausybės nutarimų, sužinotų iš Beck įstaigos. Noremas žinią slaptu šifru telegrafavo prez. Rooseveltui. Ji buvo patikrinta amerikiečių žvalgybos ir gerokai vėliau patvirtinta. Reiškia, Lietuva turėjo geresnę žvalgybą nei JAV-ės. Gražiai padainavo sol. Pautienienė. Savo poezijos, siejančios su lietuvišku gintaru, paskaitė poetė prof. Tumienė. Buvo surengta Lietuvos pajūrį vaizduojanti parodėlė. Įeinant rinktos aukos. Buvo pilna salė žmonių. Kalbos įrašytos į garso juostas. Evangelikų kun. Preikšaitis paskaitė gražią maldą. Baigta Maž. Lietuvos ir Lietuvos himnais. Skautai dalyvavo su vėliavomis.

Privačiai teirautasi, ką veikia Maž. Lietuvių Bičiulių centras, esantis Montrealyje, Kanadoje. Žadėjo pernai išleisti "Lietuvos Pajūrio" paskutinį numerį, bet dar dabar nepasirodė. Iš šių paskaitų būtų porai žurnalo numerių gražios medžiagos. Kanadiečius gal sniegas prislopino. Skyriai nežino ką daryti, ką begalvoti. Centras net į laiškus neatsako.

Dabar kalifornietis

LIETUVIŠKAS LAIKRAŠTIS — LAUKIAMAS SVEČIAS TAVO NAMUOSE

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

KLEVELANDO BURMISTRAS RALPH PERK sudarė progą "Grandinėlei" dalyvauti prez. R. Niksono įvesdinimo antrajam terminui parade. Ji buvo priskirta prie puošnios "American Heritage" platformos, kur taip pat žygiavo klevelandiškiai vokiečiai, ukrainiečiai, čekai ir Amerikos indėnų grupė. Vadovai A. L. Sagiai parado žygin įvedė šokio judesius, panaudojo baltas nosinaites ir tautines juostas. Už tai "Grandinėlė" susilaukė paradą stebėjusių amerikiečių gausių plojimų. Prez. R. Niksonas, paklaustas, kurios grupės parade jam labiausiai patiko, suminėjo tris. Viena jų ir buvo "American Heritage", kurios eilėse žygiavo "Grandinėlė". Klevelando burmistrui R. Perk "Grandinėlę" šiom iškilmėm Vašingtone rekomendavo tautybių sąjūdžio veikėjas ir Klevelando miesto pareigūnas R. Kudukis su J. Stempužiu.

ITALŲ LAIVU "CHRISTOFORO COLUMBO" sausio 19 d. Niujorko uostan atplaukė Grakijon sovietiniu žvejybos laivu "Višera" pabėgęs radistas Vytautas Gadliauskas. Jis yra gimęs 1928 m. Raseinių apskr., baigęs radijo-telegrafistų mokyklą, 12 metų plaukiojęs laivais. Pabėgti seniai planavo, bet neturėjo progos, nes paso viza neleisdavo išlipti iš laivo svetimų valstybių uostuose. Pabėgimą "Višera" laivu suplanavo pats jo kapitonas, turėjęs septynių vyrų įgulą. Iš jų tik du žinojo apie kapitono planą. Laivas buvo taisomas Juodosios jūros Kerč uoste ir iš ten turėjo plaukti į Odesą, bet kapitonas jį pasuko Bosforo kryptimi ir laimingai pasiekė Pirėjaus uostą Graikijoje. Vienas įgulos narys nušoko nuo laivo Turkijos vandenyse ir grįžo Sovietų Sąjungon. Visi kiti pasirinko laisvę. Niujorko uoste V. Gadliauską sutiko Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, VLIKo valdybos narys jaunimo reikalams A. Razgaitis, LB atstovas A. Samušis ir BALFo reikalų vedėjas J. Bagdonas. Sausio 20 d. buvo surengta spaudos konferencija Brooklyne, BALFo patalpose. BALFo vardu V. Gadliauskui $100 įteikė reikalų vedėjas J. Bagdonas, pažadėdamas paramą ir ateityje. Pabėgėlį sveikino Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūnas, LB Niujorko apygardos pirm. A. Vakselis. Spaudos bei organizacijų atstovus V. Gadliauskas supažindino su pabėgimo istorija. Jo teigimu, jeigu būtų palankesnės aplinkybės, daug kas spruktų iš sovietinio "rojaus".

ALTOS PIRM. DR. K. BOBELIS prez. R. Niksono įvesdinimo iškilmėse Vašingtone susitiko su senatorium Charles Percy ir atstovų rūmų nariu Daniel Flood. Jie pažadėjo rūpintis atitinkamu Vasario 16 paminėjimu JAV kongrese. Invokacijai sukalbėti pakviestas kun. Adolfas Stašys.

AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJOS naujoji valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. dr. J. Jerome, vicepirm. lietuvių reikalams dr. Z. Danilevičius, vicepirm. Dainavos stovyklavietės reikalams dr. A. Damušis, vicepirm. moterų reikalams A. Gabalienė, sekr. P. Povilaitis, žd. J. Paškus, sekr. pavaduotojas J. Kulys, narys spaudos reikalams kun. J. Kardauskas, organizaciniams reikalams S. Balčiūnas, jaunimo reikalams J. Jasaitytė.

PLB PIRM. STASYS BARZDUKAS yra dr. Henriko Brazaičio priežiūroje Klevelando ligoninėje, kur jam buvo atlikti nuodugnūs širdies tyrimai. Ligoninėje teks praleisti vieną ar dvi savaites.

PRANCŪZŲ DRAUGIJA AMERIKOJ PI DELTA PHI prof. dr. A. Šlepetytė-Janačienę už nuopelnus pakėlė į garbės nares.

ALKOS MUZĖJAUS RINKINIUS prel. Pr. Jurui padeda sutvarkyti Vyt. Širvydas, kuris taipgi yra įsipareigojęs aprašyti 1886—1918 m. SLA veiklos laikotarpį planuojamai knygai. Prel. Pr. Juras yra pasiryžęs ALKĄ perduoti Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijai, tačiau pageidauja, kad būtų sudaryta patikėtinių taryba, kuri rūpintųsi muzėjaus priežiūra bei visais jo reikalais.

Alžerija

CHEMIJOS INŽ. KOSTAS ASTRAVAS dirba Alžerijos valdžios naftos pramonėje ir nori užmegzti ryšius su senais savo bičiuliais bei toje pasaulio dalyje esančiais lietuviais. Jo adresas: K. Astravas, Sonatrach, Engineering and Development Dept., Villa Zebouja, Chemin Poirson — El Biar, Alger, Algerie. Anksčiau inž. K. Astravas dirbo Korėjoj, kur už 10 km gyveno lietuvis misijonierius, bet apie jį sužinojo tik grįžęs į Los Angeles. Panašiai yra buvę Japonijoj ir Indijoj.

Argentina

GARBĖS NARĮ MATĄ KLIMĄ 80 metų amžiaus sukakties proga "Lietuvos Respublikos" mokyklos patalpose pagerbė Rosario LB valdyba. Vaišių metu sukaktuvininką sveikino LB valdybos pirm. J. Papečkys, kun. J. Margis, MIC, ir A. Švarlys. Jam buvo įteiktas specialus garbės pažymėjimas už ilgametę veiklą Lietuvių Bendruomenėje, žmonai Olimpijai — gėlių puokštė. M. Klimas tą dieną įvykusiame Rosario LB apylinkės susirinkime vėl buvo išrinktas revizijos komisijos pirmininku. Visi pagerbtuvių dalyviai jam sugiedojo "Ilgiausių metų".

SENELIŲ ŽIDINIO surengtuose pietuose Buenos Aires dalyvavo bene stambiausias lietuvis ūkininkas Argentinoje — Kazimieras Gečias, turintis vieną ūkį La Platos provincijoje, kitą — Santa Fe provincijoje, kelis šimtus hektarų. Pagrindinis dėmesys tuose ūkiuose yra skiriamas gyvulininkystei ir pienininkystei. Senelių Židiniui K. Gečias paaukojo 100.000 pezų. Argentinon jis yra atvykęs 1938 m. iš gimtųjų Varnių, vedęs Kathi Wodilla. Visi trys sūnūs šiuo metu studijuoja universitete.

Italija

JERUZALĖS ŠV. KARSTO RITERIŲ ORDINAN sausio 13 d. buvo priimtas Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio FAO organizacijos Romoje vyr. ekonomistas Algirdas Žemaitis. Jam buvo suteiktas "riterio komendanto" titulas, žmonai Vandai-Jadvygai — "damos". Naujieji ordino riteriai priesaiką atliko ir gavo kardus su uniformom Santo Spirito in Sassia bažnyčioj. Mišias atnašavo vysk. Liveranzi. Iškilmėje dalyvavo lietuvių bičiulis kardinolas A. Samore, Sakramentų kongregacijos prefektas, vysk. A. Deksnys, Šv. Kazimiero kolegijos rektorius prel. dr. L. Tulaba su kolegijos vadovybės nariais, Lietuvos atstovybės Vatikane vedėjas St. Lozoraitis, jn., Italijos LB pirm. mons. V. Mincevičius, Romoje gyvenantys lietuviai kunigai ir pasauliečiai. Kryžių karų laikais įsteigtas Jeruzalės Šv. Karsto riterių ordinas, kadaise buvęs karinio pobūdžio, dabar rūpinasi tikėjimo skleidimu, labdaros, švietimo ir socialinės globos reikalais. A. Žemaitis yra gimęs 1933 m. prie Marijampolės, gimnaziją baigęs Vokietijoje. Ekonomiją studijavo Bonnos universitete ir diplomą įsigijo Oksfordo universitete, Britanijoje. Grįžęs į JAV, dirbo Čikagos pramonėje ir Valstybės Departamente Vašingtone, o 1968 m. įsijungė į Jungtinių Tautų tarnybą ir buvo išsiųstas Romon.

Šveicarija

TYLOS ŽYGIO UŽ ŽMOGAUS TEISES demonstracija 1972 m. gruodžio 10 d. įvyko Ciuricho mieste. Dalyvių gretose buvo lenkai, ukrainiečiai, čekai bei kitų Sovietų Sąjungos pavergtų tautų atstovai, jų tarpe ir 8 lietuviai su vėliava ir transparentu "Freiheit fuer Litauen". Pagrindinis kalbėtojas dr. P. Schalppi pabrėžė žiaurų žmogaus teisių niekinimą Sovietų Sąjungoje, perkaitė ištrauką iš A. Solženicino romano "Pirmutinis pragaro ratas". Jungtinių Tautų sekr. K. Waldheimui buvo pasiųsta demonstracijos dalyvių pasirašyta peticija, reikalaujanti imtis priemonių žmogaus teisėms atstatyti Sovietų Sąjungoje.

"NEUE ZUERCHER ZEITUNG" dienraščio pranešimu sausio 14 d. laidoje, sovietinėje Azijoje, Ulan Udėje, 1972 m. lapkričio pabaigoje buvo teisiami keturi Rytų tautų religijas ir kultūras tyrinėję mokslininkai. Jie buvo kaltinami priklausymu budistų sektai, kuri praktikuojanti žmogžudystes ir žmonių aukas. Už šiuos absurdiškus kaltinimus jie buvo nuteisti ir uždaryti psichiatrinėje ligoninėje. Šveicarų dienraščio teigimu, nuteistųjų tarpe buvo ir lietuvis Donatas Butkus, atrodo, etnografinio muzėjaus tarnautojas Lietuvoje, nes ta jo darbovietė vokiškai vadinama "Museum fuer Voelkerkunde". Iš tikrųjų nuteistieji tyrinėjo buriatų tautelės etnologiją ir jos budistinę tikybą. Iš pranešimo netgi neaišku, ar jie visi buvo budistai. Šis teismas liudija kompartijos tęsiamą ne tik katalikų, ortodoksų, bet ir negausių budistų persekiojimą.

ŠVEICARŲ RYTŲ INSTITUTO Berne leidžiamas dvisavaitraštis "Zeitbild" sausio 10 d. paskelbė iš sovietų koncentracinės stovyklos Mordvinijoj kalinių išsiųstą laišką Tarptautiniam Raudonajam Kryžiui. Jame atskleidžiamos žiaurios gyvenimo ir darbo sąlygos. Tarp laišką pasirašiusių kalinių yra ir trys lietuviai: 1943 m. gimęs studentas Jonas Žilinskas — nubaustas 5 metais, 1930 m. g. radistas Simas Kudirka — 10 metų, darbininkas A. Jastrauskas — 12 metų. J. Žilinskas jau yra iškalėjęs 1,5 metų, S. Kudirka — 1 metus, A. Jastrauskas — 10 metų.

Vokietija

LIETUVIŲ SIELOVADOS vadovas prel. dr. J. Aviža sausio 16-17 d. d. Dieburge buvo sušaukęs lietuvių pastoracijoj dirbančius kunigus aptarti ateities veiklai. Gavėnios rekolekcijas lietuvių kolonijose ves T. Venckus, SJ, iš Čikagos, o po Velykų bus jo vedamos rekolekcijos lietuviams kunigams. Pasitariman mažuoju "Volkswagenu" skubėjęs Vasario 16 gimnazijos kapelionas kun. Jonas Dėdinas neatvyko, nes jo automobilį sutriuškino užlėkęs sunkvežimis. Kun. J. Dėdinas betgi išliko sveikas, tik truputį apdaužytas ir išgąsdintas. Sunkesnė ir skaudesnė automobilio nelaimė sausio 20 d. ištiko kun. Bronių Liubiną, kai jis, atlaikęs Mišias lietuviams prie Saarbrueckeno, grįžo namo. Jo automobilis visiškai sudaužytas, o jis pats paguldytas St. Ingeberg ligoninėje. Gyvybei, atrodo, pavojaus nėra — kaulai nesulaužyti, tik dėl galvos sutrenkimo keletą savaičių teks praleisti ligoninėje. Nelaimės kaltininkas — kito automobilio vairuotojas.

LONDON, ONTARIO

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS atstatymo 55-oji sukaktis bus iškilmingai minima vasario 18, sekmadienį, 4 v.p.p., erdvioje Althouse kolegijos teatro salėje (Western Rd., universiteto ribose), talkinant lietuvių studentų klubui. Meninę dalį atliks Detroito "Šilainė", Londono "Rasa" ir "Baltija". Pagr. kalbėtojas — R. Sakadolskis, II pasaulio lietuvių jaunimo kongreso pirmininkas. Iškilmių skelbimas — sekančiame "TŽ" nr. **Kor.**

NUOŠIRDUS AČIŪ

visiems, kurie mane ligoninėje aplankė, įteikė dovanas, atsiuntė gėles, išreiškė linkėjimus žodžiu ar raštu, prisiminė mane maldoje ar kuriuo kitu būdu. Ypač dėkoju tiems, kurie atvyko manęs aplankyti iš tolimų vietų. Jūsų geros širdies niekada neužmiršiu. **Ona Ratkevičienė**

PADĖKA

Reiškiu nuoširdžiausią padėką visiems, kurie mane ligoninėje aplankė, įteikė dovanas, atsiuntė gėles ar korteles su linkėjimais arba kuriuo kitu būdu mane prisiminė. Tegul Augščiausias Jums už tai atlygina.

Petras Jokšas

EDMONTON, Alta.

VASARIO 16 minėjimas — Lietuvių Namuose vasario 17 d. Programoje žada pasirodyti Edmontono jaunimo atstovai, praėjusią vasarą dalyvavę pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Čikagoje bei jaunimo stovykloje prie Toronto. Jie papasakos savo prisiminimus ir parodys skaidres iš stovyklos gyvenimo bei tautinių šokių šventės Čikagoje. Visi kviečiami dalyvauti. **Dobilas**

DELHI, ONTARIO

VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS

minėjimas

vasario 17, šeštadienį, 7 v.v., Delhi vengrų salėj

- Pagrindinis kalbėtojas — KLB krašto valdybos pirmininkas **inž. Eug. Čuplinskas**
- **Meninė programa:** Londono studenčių kvartetas "Rasa" ir Delhi jaunimo ansamblis "Palanga"
- Šokiams gros DIMSKIO orkestras

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO

KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos—rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.

Mokame už:

depozitus	5½ %
šėrus ir sutaupas	6½ %
už vienų metų terminuotus indėlius	7%
ir 3 metams	7½ %

Duodame:

asmenines paskolas iš	10%
nekiln. turto paskolas iš	8½ %

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš $3,800,000

Mėsos ir puikūs dešros gaminiai
Skanėstai kiekvieno skoniui

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

Advokatas
EUGENIJUS KRONAS,
B. Sc., B. C. L.
32 James St. So.,
Royal Bank Building,
suite 614

Toks buvo Toronto lietuvių choras "Varpas" prieš 20 metų. Viduryje — buvęs jo dirigentas St. Gailevičius. Šiuo metu varpiečiai ruošiasi sukaktuviniam koncertui kovo 10 d. Dvidešimtmečio akademija - balius bus balandžio 28 dieną

"Terra australis" - lietuvių poezijos antologija

PR. NAUJOKAITIS

Po II-jo pas. karo Australija priglaudė apie 10.000 lietuvių pabėgėlių. Atidirbę dvejų metų privalomą darbą, lietuviai kūrėsi didžiuosiuose krašto miestuose, organizavosi, steigė mokyklas, leido laikraščius. Iš 19 amžiaus pabaigos emigracijos beveik jokio kultūrinio palikimo naujieji ateiviai nepaveldėjo — reikėjo viską organizuoti iš nieko. Apie pusė naujai atvykusių lietuvių įsikūrė Sydnėjaus mieste ir jo priemiesčiuose. Taigi čia susidarė ir svarbiausias lietuvių kultūrinis centras.

Į Australiją atvyko taip pat ir rašytojų, žurnalistų ir kitokių kultūrininkų. Ten veikė, kūrė ir mirė kelių premijų laureatas Pulgis Andriušis. Plačiai reiškėsi poetas V. Kazokas, taip pat ten kūrė į JAV vėliau persikėlę gyventi A. Gricius, J. Švabaitė, J. Tininis. Literatūrinei kūrybai ugdyti buvo leidžiami net kultūros žurnalai: "Užuovėja", "Svyturys"; literatūriniai priedai — "Polėkiai", "Verpetai". Ir bendrieji laikraščiai "Australijos Lietuvis", "Mūsų Pastogė" ir "Tėviškės Aidai" taip pat spausdino lietuvių rašytojų kūrinių. Išleista ir pora almanachų — "Australijos lietuvių metraštis" (1962), "Plunksna ir žodis" (1966). "Minties" spaustuvė 1972 m. savo 20 metų veiklos sukakčiai atžymėti išleido Australijos lietuvių poezijos rinkinį **"Terra Australis"**. Rinkinį redagavo poetas Juozas Almis Jūragis. Su savo eilėraščiais rinkinyje dalyvauja 12 poetų. Pasigendame tik V. Kazoko kūrybos. Rinkiniui kaip motto paimtas Marijos Slavėnienės eilėraštis "Mano gyvybės taurė", pabrėžiąs poezijos vaidmenį gyvenime:

Kai artėji į mane, Poezija,
Išgirstu tavo žodį,
Pajuntu tavo šilumą,
Grįžtu vėl į meilę,
Skęstu į gyvenimo gilumą.
Grįžta saulėtekiai
Ir velykinė giesmė.
Visos naktys pavandeniui nuteka,
Nes tu, poezija, naujos dienos,
Naujo gyvenimo nuotaka.

Prieš kiekvieno autoriaus eilėraščių pluoštą duodama autobiografija ir atvaizdas. Kaikurių autobiografijos yra dalykinės, duodančios konkrečius gyvenimo ir kūrybos faktus, kitų — aptrauktos miglomis, supoetintos, bet labai mažai tepasakančios. Bent trumpai sustokime ties kiekvienu rinkinio dalyviu.

Gausiausias yra **Juozas Mikštas** (20 eilėraščių), jau švenčiąs 25 metų sukakti savo australiškos kūrybos . Tai klasikinės eilėdaros, daugiausia tiesioginio pasisakymo, su nežymiu polinkiu į simbolizmą, nostalginis poetas, pasižymįs vaizdo ir minties blaivumu, lengvai suprantamas, patraukiąs nuoširdumu, išgyvenimų atvirumu, išraiškos vaizdingumu. Jis prisipažįsta, kad tėviškėje melsdavosi akmenims, dulkėtiems keliams, arimams, saulės spinduliui ir visam nerimu kalbančiam peizažui . . . Ten pasiliko viskas:

Ten palikau aš viską,
Kuo dabar dar gyvenu.
Ten saulė tebetviska
Nesugrąžinamų dienų . . .

Į žalią tėviškę traukia ilgesys:

Ir žolės stagarai čia geltoni,
Čia ir medžiai nuogi ir sausi.
Žalią kraštą lankau tik svajonėj,
Žalią kraštą regiu ilgesy.
. . . . . .
Kažin, kas belankys čia mano kapą,
Kai abejingai jį supils man
duobkasys? . .
Nekris ant jo čia mano krašto
medžių lapai
Ir nečyrens gimtų arimų vieversys. . .

Poetas ilgisi vėjo iš Europos, bet jo poezijoj plazda viltis, nėra tamsaus pesimizmo:

Esu aš galiūnas, esu aš kūrėjas
Gyvenimo posmų — dainų.
Dainuoju su paukščiais, dainuoju su
vėjais,
Draugai, juk aš dar gyvenu!

Aldona Veščiūnaitė priklauso prie modernistų. Jos poezijos posmai netaisyklingi, ritmas laisvas, retai kur šmėkštelėja koks rimas. Išraiškoje juntamas ekspresionistinis braižas. Daugumas eilėraščių be jokių skyrybos ženklų. Autorė mėgsta vaizdus aptemdyti, aptraukti miglomis, verčia skaitytoją šifruoti tolimas asociacijas, tačiau turi ką pasakyti. Gilesnį įspūdį palieka tokie eilėraščiai kaip "Parsineši užkritusį kalne saulėlydį", "Gatves debesys nusineša". Sugestyvia nuotaika veikia ir tokie vaizdai:

Kieme, kai atsistoju, jausmas
toks, kad tuoj visi kur nors išeis:
medžiai, gėlės, vaikų veidai linksmi.
. . . . . .
Žolė tokia žalia kad
aš dainuot imu.
Kas žino, gal laivo išėjai
ieškot. Stiebai medžiais išaugo
ir kai
pavasaris, tik pagalvok.
. . . . . .
parėjus rasiu vakarą
žvaigždes
dalinsimės
kiekvienas uostas žemėj
turi
savo ašaras.

Antanas Gasiūnas savo poezijos turinį išsako eiliuotame "Curriculum vitae". Į seną lagaminą susidėjo visa, kas jam brangiausia:

Į jį sudėjau visą savo turtą:
Mažytę meilę, likusią laiškuos,
Dienoraštį — vargų ir skundo brolį,
Širdy nešiotus tėviškės vaizdus,
Ir žemės žiupsnį, sesės dovanotą,
Ir savo sielą.
. . . . . .
Einu tada per žemę tėviškės ieškotų.
Per valstybes einu. Per kalnus,
alpstančius snieguos.
Ir keista — muitininkai (visad
teisūs) nepasmerkia
Už žemės žiupsnį, sesės dovanotą,
Už meilę likusią laiškuos,
Ir sielą paprastam lagamine.

A. Gasiūno poezija gana miglota, supainiota modernizmo posmuose. Įspūdingas jis konkretesniuose vaizduose. Geriausi A. Gasiūno eilėraščiai yra "Dukrai", "Naktis", "Vakaras".

Marija Irena Malakūnienė rašytojos talentą parodo jau savo poetiškai parašytoje autobiografijoje, kurioje yra ir šie žodžiai: "Bet kol matau mėlyną dangų, jūrą, žaliuojantį medį, kol dar turiu duonos gabalą, sakau: gyventi ir laukti dar galima!" Save išsakyti ji mėgsta ilgesniuose eilėraščiuose. Kuri nors idėja, ramybės neduodanti mintis įvelkama į emocinius vaizdus. Filosofinė mintis juntama eilėraščiuose "Septintoji diena", "Esu žmogus". Likiminis motyvas jaučiamas ir individualinių išgyvenimų poemėlėje "Mano tėvas neturėjo sūnaus". M. Malakūnienė sugeba valdyti į modernizmą, į laisvą ritmą linkusią eilėraščio formą, kai kur priartėdama prie dainos melodingumo:

Audrų ošimuos
Didį Laukimą
Mažais žodeliais
Kas išsakys?

Pranas Pusdešris autobiografijoje aiškiai ir atvirai pasisako: "Mintys — mano geriausi draugai. Jos aplanko mane neprašytos ir nelauktos. Jos yra mano kūrybos alfa ir omega. Žodinės ar raidinės akrobatikos nemėgstu". Minties, idėjinio turinio gausu jo eilėraščiuose, tačiau jis nėra didaktas ar šaltas pamokslininkas. P. Pusdešrio poezijoje plaka jautri poeto širdis, jo mintis prabyla simboliais. Štai jo svirtis lenkiasi tik prieš šulinio gelmes:

Ne prieš audras gyvenime
lankščiausi,
Ne priešais debesis ir žemę.
Lenkiaus tik prieš gelmes.

Prasmingas simbolis yra tėviškės berželis, pilkas tėviškės pastogės žvirblis. Emocija ir mintis jo poezijoje jungiasi į darnią sintezę:

Žiūrėk, pavasariai anie mumyse
jazmino baltais žiedais pražydo
Tavo ir mano smilkiniuos.

Rasime jo eilėraščiuose ir atvirų nostalginių posmų:

Yra kažkur tikri pavasariai ir
rudenys,
Beržynų auksą pakeičianti Sekminių
žaluma,
Yra kažkur ir tikras džiaugsmas,
Tikroji vasara, tikra žiema.

Marija Slavėnienė mėgsta laisvo ritmo eilėraščius. Ji išsako save daugiausia kontempliaciniu būdu, susikaupusi savyje, lyg apmąstydama savo emocijas, klausdama ir pati atsakydama. Nostalginiai motyvai, išreiškiami gamtos vaizdais, vyrauja ir jos eilėraščiuose:

Kiekvienas čia toks pavasaris:
be karklų katinėlių,
be kriokiančių upelių,
be žibuoklių,
be purienų.

O norėčiau nors vieno
to
katinėlio.
Vienos žibutės.
Vienos purienos —

M. Slavėnienės eilėraščiuose juntamas formos išbaigtumas, parenkamų vaizdų saikas, estetinis skonis. (Bus daugiau)

IŠ OKUPUOTOS LIETUVOS

Gyvasis akmuo

Prie tėviškės slenksčio
akmuo rasoja
(o sakote — neverkia akmenys).
Lenkiu prie jo pavargusias kojas.
— Ar atmeni?
Ar atmeni?
Akluose languose
saulėlydžiai nespindi.
(Gal saulės langai nebeatmena).
Jaučiu krūtinėje
stingstančią širdį
— rasojantį akmenį.

Atėjai...

Atėjai pas mane
dobilėliu pasivertus,
švenčių duonele,
gėlių lauku.

Taip praėjai Tu
Kelius aptvertus.
Namai pilni vėl
Svečių lauktų.

Šią valandėlę
ištirpo toliai,
skruostas prie skruosto
arti . . . arti.

Pražydę pienės
šaukia namolei
žalio šienelio vartyt.

Suvalkietė

1972. XII. 26

SPECIALIAI
Į LIETUVĄ
PILNAI APMOKĖTA
Nemokamas pristatymas

10 SKARELIŲ $54.90
5 vilnonės skarelės didelėm ar mažom gėlėm ar turkišku raštu ir 5 šilkinės skarelės
Oro paštu $63.40

5 vilnonės skarelės..... $78.50
ir
6 jrd. blizgančios medžiagos
3 suknelėm ar kostiumėliam

KAILIO IMITACIJA.... $108.00
Geriausia vertė, didžiausias pasirinkimas

ECONOMY PARCEL..... $71.00
3½ jrd. geriausios vyriškai eilutei medžiagos
3 jrd. moteriškai žieminei suknelei medžiagos

SPECIAL I $62.00
10 svarų kiaulinių taukų
10 svarų kvietinių miltų
10 svarų ryžių
10 svarų cukraus

Daug kitų specialių siuntinių
PRAŠYKITE MŪSŲ NEMOKAMŲ ILIUSTRUOTŲ KATALOGŲ

UŽSAKYKITE DABAR TIK PER
INTERTRADE
EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street, Fifth Floor
NEW YORK, N.Y. 10010, USA.
Telefonas: 982-1530

LABAI SVARBU
Vartoti drabužiai
PRAŠYKITE MŪSŲ SPECIALIŲ BIULETENIŲ.
Mes turime 23 metų patyrimą ir daug tūkstančių patenkintų klientų.

NAUJI FILMAI

Žaidimas žudant

ALGIRDAS GUSTAITIS

Anglijoje pagamintas ilgas, spalvotas filmas "Sleuth", JAV-se paleistas "20th Century Fox" filmų studijos, išsiskiria keliais požiūriais: rankraščio įdomumu, išradingumu, gerais artistais (tėra du), didelėm staigmenom, nenuolaidžia intriga, režisūra, filmavimu.

Pagarsėjęs Anglijos rašytojas turtuolis, vadinamas Andrew Wyke (Laurence Olivier), įkalbėdamas sekančią savo kriminalinę knygą, sugalvoja pasikviesti jauną, merginas sužavintį Milo Tindle (Michael Caine). Rašytojas gyvena pavydėtinai puošniame pastate, kur kiekviename žingsnyje yra muzėjinių įdomybių. Jis pasikviestam vyrui pažada beveik 200.000 anglų svarų, jeigu jis įsilauš į šį namą nurodytu būdu ir atliks nurodytą pavogimą.

Viskas vyksta sklandžiai, dienos metu, turtuoliui rašytojui padedant įvykdyti apiplėšimą. Tada paaiški: jis norėjo ne aną jauną vyrą praturtinti, o jį nužudyti. Atrodo, ir nužudė, nes po šūvio krito. Atvyksta policijos inspektorius, nes jau trys dienos niekas nematė Milo Tindle. Žingsnis po žingsnio inspektorius atranda ir šūvių žymes, net kraujo ant laiptų. Turtuolį suima. Rašytojas aiškina, kad tai tebuvę juokai ir jis visai nemanęs rimtai nušauti. Tada inspektorius nusiima puikų grimą ir pasirodo esąs tas pats Milo Tindle. Bet dabar jo eilė žaisti. Sakosi nužudęs turtuolio meilužę ir keturis jos daiktus paslėpęs jo name. Už pusvalandžio atvyksta pašaukta policija. Bet ne, policijos nėra, tebuvo žaidimas. Turtuolis rašytojas, mirtinai išgąsdintas, įpykintas dabar tikrai nušauna paiką žaidimo talkininka. Bemirštant tikrai atvyksta policija. "Sakyki, mes tik žaidėme",—teištaria Milo Tindle (Michael Caine).

Prieš pradedant gaminti filmą, Anthony Shafferio teatrinis rankraštis buvo su didžiuliu pasisekimu vaidintas Londone, Niujorke, Čikagoje, San Francisce, Paryžiuje, Vokietijoje, Ispanijoje, Australijoje, Izraelyje.

Pinewood filmų studija filmavo dešimt savaičių sename name Athelhoampton vietovėje, Dorset apskrityje. Filmavimo direktorius Oswald Morris, pagarsėjęs "Smuikininku ant stogo" (Fidlder on the Roof). Direktorius — Joseph L. Mankiewicz, vykdomasis režisorius — Edgar J. Scherick.

Programoje įrašytos penkios pavardės, o inspektorių Doppler vaidina Alec Cawthorne. Tai kaip — tevaidino du, ar jų buvo daugiau? Inspektorius Doppler visiškai kitas žmogus išvaizda, stovėsena, eisena, kalba. Milo Tindle — gražiais plaukais, jaunas. Inspektorius Doppler — visai plikas, gerokai pagyvenęs.

Parėję namo daugelis tikriausiai ginčijosi: kiek artistų buvo? Kodėl nematė artistės Marguerite, kuri įrašyta programoje? Nematė ir seklio viršilos Tarrant. Net filmų kritikai skambino vienas kitam, tarėsi, galvojo. Atsirado mačiusių vaidinimą scenoje, kur tebuvo du artistai. Ir filme tebuvo du. Daugiau pavardžių oficialioje programoje įrašyta, matyt, žiūrovams sudominti, įvesti mįslingumo, suintriguoti. Štai, kokių išdaigų sugalvoja filmų pramonė! Prileidžiant, kad Milo Tindle ir policijos inspektorių Doppler vaidino vienas Michael Caine, reikia stebėtis jo ir grimuotojų sugebėjimu.

Dvigubų asmenų yra ne tik filmuose, bet ir tikrame gyvenime. Ypač politikai, kariškiai, gangsteriai, turtuoliai tokius asmenis susiranda ir jiem, tarsi būtų jie patys, liepia ten eiti, taip daryti, pasirodyti. Lietuvių literatūroje turime Adomo Mickevičiaus "Gražiną", pirmąkart lenkų k. išspausdintą 1823 m. Ten Naugarduko kunigaikštienė Gražina, apsivilkusi savo vyro kunigaikščio šarvais, išveda lietuvių kariuomenę į mūšį prieš kryžiuočius ir garbingai žūsta. Po kelių vertimų į lietuvių kalbą, kurių nevisi buvo pilni, siužetu pasinaudojo kompozitorius J. Karnavičius ir 1933 m. sukūrė operą "Gražina" pagal K. Inčiūros libretą.

"Sleuth" yra ištisas meninių scenų rinkinys, kaip mozaikos sudėstytos vientisame kūrinyje. Teatriniai vaidinimai tiek sėkmingi, kad pvz. Londone filmą tepradės rodyti birželio mėnesį — nenori pakenkti teatro vyresniam dvynukui.

Dar pažymėtina, kad Laurence Olivier, pagarsėjęs teatre, kiekvienu filminiu pasirodymu stebina savo meistriškumu. Dėl išskirtinai puikios vaidybos Britanijos karalienė jam suteikė "Sir" titulą, o vėliau — lordo. Nesistebėčiau, jei ir Michael Caine gautų kokį titulą. Ta proga kyla mintis: o jei Lietuva būtų karalystė (nedaug betrūko 1918 m.), kas pirmasis gautų grafo, barono, kunigaikščio titulą? Ar nebūtų įdomu scenoje pamatyti kunigaikštį Henriką Kačinską, juoktis su baronu Antanu Gustaičiu, klausyti grafo Vitalio Žukausko linksmavakarių! Deja, Lietuva ne karalystė . . .

Atsiųsta paminėti

Faustas Kirša, PALIKIMAS. Spaudai parengė Stasys Santvaras. Lietuvių Enciklopedijos Leidykla Bostone, Mass., 1972 m., 318 psl.

Muzikos Žinios nr. 4, 1972 m. gruodis. Leidėjas — Lietuvių Vargonininkų ir Muzikų Sąjunga, 209 Clark Place, Elizabeth, N. J. 07209, USA.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

L. K. MOKSLO AKADEMIJOS 1972 m. žurnalistinė premija paskirta **prof. J. Eretui.** Vertintojų komisiją sudarė: pirm. kun. prof. St. Yla, sekr. dr. O. Labanauskaitė, dr. St. Goštautas, St. Lušys, I. Eivienė. Laureatas yra didžiai nusipelnęs lietuviškajai spaudai. Neseniai jis atšventė 75 metų amžiaus sukaktį. Premija paskirta iš kun. dr. J. Prunskio premijų fondo.

PROF. DR. ZENONO IVINSKIO pirmųjų mirties metinių proga akademiją Klevelande surengė Lietuvių Fronto Bičiulių vietinis skyrius, talkinamas LB apylinkės valdybos ir "Ateities" klubo. Po kun. J. Angelaičio atnašautų Mišių pranešimus naujosios parapijos salėje skaitė: prof. dr. Juozas Jakštas — apie Ivinskį istoriką, prof. dr. Adolfas Damušis — apie Ivinskį visuomenininką. Programą progai pritaikytu Bernardo Brazdžionio eilėraščiu "Kapas svetur" papildė Rūta Staniškytė, F. Schuberto "Sonatos B-Flat" pirmąja dalimi — Klevelando muzikos instituto studentas Vytautas Puškorius. Akademijos dalyvius su prof. dr. Z. Ivinskio biografija ir darbais supažindino studentė Vida Čyvaitė.

DAIL. ROMAS VIESULAS sausio 5-26 d.d. surengė savo grafikos darbų parodą Paryžiuje, "Le soleil dans la tete" galerijoje. Didžiąją jų dalį sudarė naujasis "Raudų" ciklas.

EDUARDAS CINZAS, sėkmiugai debiutaves su knyga "Brolio Mykolo gatvė", Briusely baigia ruošti spaudai naują kūrinį. "Draugo" kultūriniame priede jis pasakoja: "Baigęs "Mykolą", pradėjau "Raudonojo arklio vasarą", kur pagrindiniu veikėju yra jaunas chirurgas. Vaikinas labai gabus, pasiekęs net chirurgijos viršūnes, bet, nuvykęs į Ameriką pasitobulinti, apsinuodijo LSD. Grįžęs į Belgiją ir vėl įsijungęs į darbą, staiga išgyvena psichinių sutrikimų priepuolius: jį puola vienragis raudonas arklys. Vaikinas atsisako psichiatrinės klinikos ir išeina į kalnus. Po savaitėmis trukusio klaidžiojimo jis suvokia, kad niekur nepabėgs nuo siaubo, kuris seka paskui jį, kaip nevykusiai paklaidintas šuo, todėl nusileidžia į pirmą miestelį ir prisiglaudžia pas senuką daktarą. Ardėnų kalnų miestelio žmonės, meilės intriga, kaimo daktarų kasdienybė, reti šuoliai atgal, į Liežą, kur vaikino laukia žaidimo neperprantantys tėvai ir mėgstamas darbas, vėl bėgimas į kalnų miestelio užkampį ir skausmingas laukimas sekančio priepuolio — raudonojo arklio antpuolio. Beje, veikėjas yra lietuvis. Po to, kai darbas bus išspausdintas lietuviškai, pabandysiu jį išleisti ir prancūzų kalba Briuselyje. Darbą esu baigęs ir taisinėju. Taigi, gal ir šiais metais turėtų pasirodyti. Vėliau, jeigu bus galimybių, esu pramatęs parašyti darbelį apie mėlynakį žydą, kuris išliko nesušaudytas."

S. JAKŠEVIČIŪTĖS-VENCLAUSKIENĖS MONOGRAFIJĄ spaudai ruošia Antanas Saulaitis (Old Colonial Rd., Oakville, Conn. 06779, USA). Ji yra pirmojo lietuviško spektaklio Palangoje dalyvė, vaidinusi J. Vilkutaičio-Keturakio komedijoje "Amerika pirtyje", mirusi prieš 15 metų Waterburyje, Conn., ir palaidota vietinėse lietuvių kapinėse. Nepriklausomoje Lietuvoje velionė pasižymėjo kaip veikli visuomeninė, labdaros draugijų organizatorė ir jaunimo globėja. Velionės šeima leidinio redaktorium pakvietė A. Saulaitį, kuris jau renka medžiagą ir kviečia visus tautiečius į talką. Velionę pažinusieji lietuviai prašomi atsiųsti savo prisiminimų, paskolinti nuotraukų, priminti redaktoriui dėmesio vertų atsitikimų iš jos gyvenimo. Leidinio išlaidas padengs jau surastas mecenatas.

MILANO MIESTE "Jaca Book" spausdinamoj dokumentacinėj serijoj "Archyvai Rusijai ir Rytų Europai" pasirodė leidinys nr. 6, skirtas Lietuvai. Knyga pavadinta "Kultūrinė priespauda Lietuvoje". Pirmoji dalis skirta trumpam religiniam ir istoriniam įvadui apie Lietuvą, o antroji dalis — nuo II D. karo besitęsiančio Lietuvos pavergimo bei priespaudos dokumentacijai. Pateikiami dokumentai, pradedant Hitlerio ir Stalino sutartimis ir baigiant Romo Kalantos bei kitų lietuvių susideginimais bei su tuo surištais įvykiais. Dokumentacinė medžiaga apima laiką beveik iki 1972 m. rudens. Kiekvienas dokumentas turi savo įvadą, kuris nusako laiko bei vietos situaciją ir įgalina skaitytoją suprasti padėtį. Prie to leidinio parengimo nemažai prisidėjo Italijos lietuviai ir veikiąs dokumentacijos apie pavergtą Lietuvą centras.

JAV LB CENTRO VALDYBA išleis mūsų liaudies ir kompozitorių sukurtų dainų stambų rinkinį, skirtą chorams, jaunimo organizacijoms, lietuviškoms mokykloms, muzikos mokytojams ir aplamai dainos mylėtojams. Rinkinin planuojama įtraukti naujų dainų, tinkamų įvairaus pajėgumo chorams. Jas surinks ir leidinį paruoš spaudai muz. Jonas Zdanius, 301 Troupe St., Hot Springs, Arkansas 71901, USA. Dainas šiam rinkiniui kompozitoriai prašomi siųsti iki š.m. kovo 1 d. Choro vadovai raginami pareikšti savo pageidavimus ir pastabas. Techninius ir administracinius leidinio reikalus tvarko Vincas Šalčiūnas, 418 Main St., Delran, N.J. 08075, USA.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

EDMUNDAS LAUCEVIČIUS, pedagogas ir kultūros istorikas, mirė sausio 7 d. Velionis buvo gimęs 1906 m. Šiauliuose. 1929 m. baigė Kauno universiteto teisės fakulteto ekonomikos skyrių. Nepriklausomybės metais dirbo finansų ministerijoje ir Lietuvos pasiuntinybėje Londone. Pokaryje baigęs Vilniaus universiteto istorijos-filologijos fakultetą, dėstė anglų kalbą vidurinėse ir aukštosiose mokyklose. E. Laucevičių išgarsino kruopščiai paruošta ir 1967 m. išleista dvitomė monografija "Popierius Lietuvoje XV-XVIII a.", laimėjusi aukso medalį augštųjų mokyklų ir mokslo draugijų dvimetėje parodoje Italijoje, Bologna mieste. Prieš mirtį jis įteikė "Minties" leidyklai 60 lankų apimties veikalą "Knygų įrišimas Lietuvoje XV-XVIII a." ir rankraštyje paliko Lietuvos auksakalystės istoriją.

MOKSLEIVIŲ SUKURTŲ FILMŲ konkursas buvo surengtas Radviliškyje. Lietuvos mokyklose veikiantieji kino mėgėjų būreliai jam pateikė 43 filmus. Lietuvos kino studijos pereinamasis prizas už geriausią vaidybinį filmą paskirtas Vilniaus V vidurinės mokyklos būreliui, sukūrusiam filmą "Sugrįžimas", kuriame sprendžiamos aktualios moksleivių gyvenimo problemos. Dokumentinių filmų grupėje Lietuvos kino mėgėjų draugijos pereinamąjį prizą laimėjo centrinės jaunųjų technikų stoties kino mėgėjai už filmą "Žemė—žmonių planeta".

VILNIAUS FILHARMONIJOS mažojoj salėje koncertą turėjo operos sol. Regina Tumalevičiūtė, lyrinis sopranas. Pirmoji jo dalis buvo skirta XIV-XVIII š. italų, prancūzų ir vokiečių kompozitorių kūriniams, antroji — R. Strausso "Vėlinėms", O. Respighi operos "Liepsna" Silvanos arijai, D. Šostakovičiaus "Nesusipratimui", R. Gliero romansui "Užgeso diena". Lietuviam kompozitoriam atstovavo J. Gruodžio "Alyvos", A. Kačanausko "Patekėk, aušrine", A. Belazaro "Nupirktos gėlės". Solistei akompanavo Lietuvos kamerinio orkestro styginis kvintetas.

"VAGOS" LEIDYKLA 1972 m. pabaigoje išleido "Chorų iš lietuviškų operų" I tomą, paruoštą Vilniaus operos dirigento R. Geniušo, apimantį visas pirmąsias lietuvių kompozitorių operas — M. Petrausko "Birutę", "Eglę žalčių karalienę", J. Karnavičiaus "Gražiną", "Radvilą Perkūną", S. Šimkaus "Pagirėnus", A. Račiūno "Tris talismanus", K. V. Banaičio "Jūratę ir Kastytį". Pastaroji buvo sukurta išeivijoje pokariniais metais, bet ja norima priminti K. V. Banaičio prieškarinę kūrybą. Be to, ji netiktų į leidinio II tomą, kuris bus skirtas pokariniais metais Lietuvoj sukurtoms operoms. Pasak recenzentės Onos Narbutienės, K. V. Banaitis apmatus "Jūratei ir Kastyčiui" buvo padaręs dar Lietuvoje.

"DABARTINĖS LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNO" II laidą 50.000 egz. tiražu išleido "Mintis" Vilniuje. 1954 m. pasirodžiusi žodyno I laida turėjo 45.000 žodžių, o II laida turi 60.000. Nemažą dalį papildo sudaro paskutiniaisiais dešimtmečiais kalbinėje vartosenoje įsigalėję naujieji žodžiai. Žodyno abi laidas paruošė Lietuvos Mokslų Akademijos lietuvių kalbos ir literatūros institutas. Abiejų laidų atsakingasis redaktorius — J. Kruopas.

TARPTAUTINĖJE FOTOGRAFIJOS parodoje Jugoslavijoje, Novi Sado mieste, pagrindinį "Aukso akies" prizą laimėjo kaunietis A. Macijauskas. Parodoje buvo išstatyta apie 200 meninių nuotraukų kaimo tematika, atstovavusių keturiasdešimties valstybių fotografams.

ETNOGRAFINĘ VAKARONĘ "Vestuvės mūsų kaime" surengė Miesčionių kaimo gyventojai Ignalinos rajone. Žilos senovės piršlybų ir vestuvių pagrindinius vaidmenis atliko žemdirbiai, daugiausia jau pagyvenę žmonės.

RYGOS DAILĖS MUZĖJUS surengė dail. Stasio Krasausko 110 grafikos kūrinių parodą. Didžiausio lankytojų dėmesio susilaukė jo pastaraisiais metais sukurti ciklai "Moters gimimas" ir "Siekis". Parodos proga savaitraštis "Literatūra un Maksla" paskelbė ilgesnį straipsnį apie svečią iš Lietuvos, iliustruotą trijų graviūrų reprodukcijomis. Dail. S. Krasauskui buvo sudaryta proga Latvijos televizijos žiūrovus supažindinti su savo kūrybiniais jieškojimais ir menininko vieta gyvenime.

VYTAUTĖ ŽILINSKAITĖ gavo Maskvoj leidžiamo satyrinio žurnalo "Krokodilas" premiją už jame 1972 m. paskelbtas savo humoreskas "Pirmoji meilė" ir "Scenarijus". Savaitraščio "Nedelia" 1972 m. II premija už apsakymą "Inga, Enrikas ir aš" paskirta Viktorui Miliūnui.

VILNIAUS FILHARMONIJOS salėje gastrolinį koncertą turėjo iš Islandijos atvykęs lyrinis bosas K. Halsonas su pianiste L. Rafnsdirtira. Pirmojoj koncerto daly jis padainavo skandinavų kompozitorių E. Griego, J. Sibelijaus, J. Hanikaineno, J. Hartmano dainų ir romansų, papildytų kitų kompozitorių kūriniais. Antrojoj daly skambėjo G. Verdi, R. Wagnerio, W. A. Mocarto ir A. Borodino operų arijos.

V. Kst.

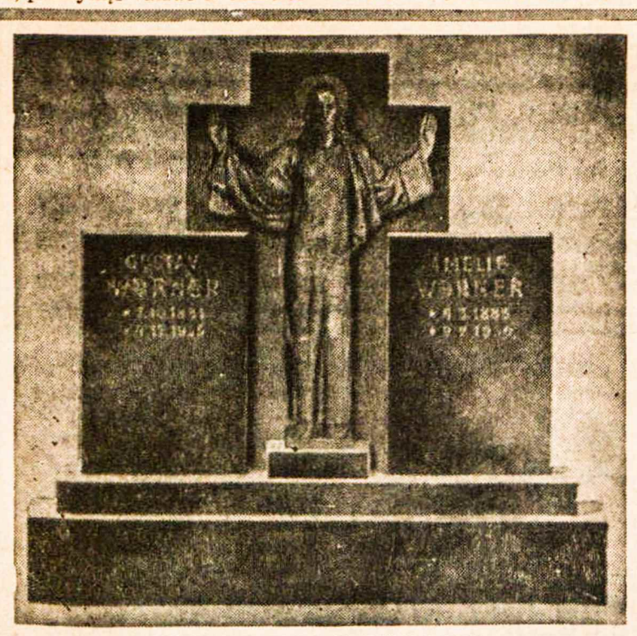

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

UNITED TRUST

BABY POINT, $25,900, 5 kambarių, mūrinis vieno augšto namukas, vienas kambarys įrengtas rūsyje. Gerai prižiūrėtas. Arti susisiekimo ir krautuvių.

SWANSEA, $6,000 įmokėti. Mūrinis, vieno augšto, 5 kambarių namas su privačiu įvažiavimu ir garažu. Vandeniu-alyva šildomas. Pilnai įrengtas rūsys su virtuve ir prausykla.

HIGH PARK, 12 kambarių dvibutis (duplex) su įvažiavimu ir dviem garažais. Vandeniu-alyva šildomas, modernios virtuvės, dideli kambariai. Viena skola.

NORSMEN HIGHTS, $47,800 prašoma kaina. Vieno augšto, 6 kambarių mūro namas su privačiu įvažiavimu ir dviem garažais. Moderniai įrengtas rūsys su židiniu. Arti mokyklų ir susisiekimo.

BLOOR — KEELE, $37,900 prašoma kaina. Mūrinis 9 kambarių atskiras namas su geru įvažiavimu. Dvi modernios virtuvės ir dvi prausyklos. $265 pajamų mėnesiui ir butas savininkui.

JANE — BLOOR, $7,500 įmokėti ir viena skola. 6 kambarių, atskiras, mūrinis namas su garažu ir įvažiavimu. Moderni virtuvė, dalinai įrengtas rūsys.

LAKE SHORE, 6 butų mūrinis pastatas su garažais ir privačiu įvažiavimu. Patogus nuomojimui rajonas arti krautuvių ir susisiekimo. Vena skola balansui.

KINGSWAY, įmokėti, viena skola. 7 didelių kambarių vienaaugštis mūro ir akmens namas su dvigubu garažu ir privačiu įvažiavimu. Moderniai įrengtas rūsys su židiniu ir visais patogumais.

BALYS SAKALAS
762-8255

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

Kasos valandos:
Pirmad. .....10 - 3
Antrad. .....10 - 3
Trečiad. uždaryta
Ketvirtad. 10-7
Penktad. 10-8
Šeštad. .....9 - 12
Sekmad. ....9.30 - 1

MOKA:
už terminiinius indėlius —
trejų metų 7%
dvejų metų 7%
vienerių metų 6½%
už taupomąsias (savings) s-tas 6¼%
už depozitų-čekių sąskaitas....5¾%
DUODA PASKOLAS:
asmenines iki $10.000.....8%
nekiln. turto iki $50.000.....8%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki $2.000 ir asmeninių paskolų — iki $10.000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaidas. Priimame mokėjimus už nekiln. turtą, telefoną, elektrą, vandenį ir dujas.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas
Mūsų tikslas—ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams

PROGRESS REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

BLOOR — CLENDENAN AVE. Geroje vietoje 12 kambarių atskiras mūrinis namas, 2 ekstra kambariai rūsyje. Trys virtuvės, alyva-vandeniu šildomas, privatus įvažiavimas, du garažai. Įmokėti $15.000 ir viena atvira skola.
HIGH PARK BLVD. — RONCESVALLES. Gerai sutvarkytas trijų butų namas. Šeši kambariai pirmame augšte. Viskas įrengta atskirai patogiam nuomojimui. Privatus įvažiavimas, trys garažai. Reikalingas galimai didesnis įmokėjimas. Namas be skolų.
BLOOR — RUNNYMEDE. Arti Bloor gatvės, 12 kambarių mūrinis dvibutis (duplex). Dideli kambariai, alyva-vandeniu šildomas, privatus įvažiavimas, 2 mūriniai garažai. Sklypas 40x150 pėdų. Retai pasitaikantis pirkinys. Įmokėti apie $20,000.
RONCESVALLES — HOWARD PARK. Du mūriniai verslo pastatai. 480 sėdimų vietų kino teatras, šiuo metu išnuomotas už $1,000 mėnesiui. Salės dydis 40x100. Parduodamas su visais įrengimais. Prašoma kaina — $108,000 su $20,000 įmokėjimo. Be to, krautuvė ir 5 kambarių butas gali būti parduota atskirai. Krautuvės dydis 20x60; išnuomota už $250 mėnesiui ir butas $155 mėnesiui. Turint atliekamo pinigo — geras investavimas.
JANE — WESTON. Puikus 24 butų komercinis pastatas. Visą laiką išnuomotas. Metinės pajamos $37,500, įmokėti $50,000.
REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI
S. JOKUBAITIS
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

F. SENKUS REAL ESTATE
1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535 - 1944
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

YOUNG a. BIGGIN Ltd. Realtor
• 10 pardavimo įstaigų Toronto rajonuose •
Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus VYT. V. GIRDAUSKAS
1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431
Toronto 165, Ontario • Namų: 279-5988

W. VASIS REAL ESTATE
Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių.
Skambinti — J. GUDAS
863 BLOOR St. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

Lietuvio savininko mėsos KRAUTUVĖ
ARNOLD'S MEAT MARKET
259 Ellesmere Rd., Scarborough, Ont. Tel. 445-6031
(Warden & Ellesmere)
Parduodama įvairiais kiekiais šviežia pirmos rūšies A 1 jautiena, veršiena, kiauliena, taip pat — vištos, žąsys, antys. Supjaustoma, supakuojama, paruošiama dėti į šaldytuvus (freezer) pagal pirkėjo norą. Užsakymai priimami telefonu. Atvažiavus galima išsirinkti.
Nemokamas pristatymas.

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJ

Stalo teniso varžybose Taline Asta Giedraitytė laimėjo dvi pirmąsias ir vieną antrą vietą. Varžybose dalyvavo geriausi Sov. Sąjungos stalo tenisininkai. Pagrindinės Sov. Sąjungos stalo teniso pirmenybės įvyks Kaune.

Uždarų patalpų lengvosios atletikos varžybose Vienoje gerą pasekmę šuolyje į tolį pasiekė kaunietis J. Sabas, būtent, 7,71 m. Lietuvos rekordas yra 8,01 m (A. Vaupšas). Šuolyje į tolį geras pasekmes yra pasiekę: K. Šapka — 7,56 m, K. Šiurkus ir S. Margevičius — 7,50, A. Jautakis 7,46, A. Globys 7,45 ir A. Kemėžis 7,43.

Lietuvos greitojo čiuožimo pirmenybės įvyko Kaune. Dalyvavo šiuožėjai iš Kauno Vilniaus, Šiaulių ir Kėdainių. Vyrų grupėje geriausias buvo Kauno ŽŪA dėstytojas Liudas Baradas, o moterų — kėdainietė Irena Skinderaitė-Steponavičienė.

VYČIO ŽINIOS

Toronto V. Pūtvio šaulių kuopai, vadovaujamai St. Jokūbaičio, nuoširdžiai dėkojame už $50 auką, skirtą jauniausių krepšininkų uniformoms pirkti.

Mergaitės (16 m) CYO pirmenybių rungtynėse įveikė St. Edwards komandą 24:20. Žaidė: L. Žukauskaitė 2, G. Žukauskaitė 4, Valiukaitė 2, Stočkutė 10, Underytė 6.

Mergaitės (14) tose pačiose pirmenybių rungtynėse pralaimėjo St. Edwards komandai 5:16. Žaidė: L. Žukauskaitė 1, Ąžuolaitė 2, Matulaitytė 2, Vėlyvytė, Valiukaitė, Liard.

Berniukai (12 m.) pralaimėjo CYO pirmenybių rungtynes St. Chris 15:46. Žaidė: Ignatavičius 14, Kišonas 1, Balsys, J. ir R. Karpiai, S. ir J. Namikai, Ažubalis.

Ateinančios B-C lygos rungtynės Prisikėlimo salėje: vasario 18 d. Vytis-Aušra, vasario 25 d. Vytis-Latviai.

CYO lygos pirmenybėse berniukų klasėje dalyvauja dvi Vyčio komandos — iki 12 ir 16 metų. Abi komandas sudaro žymiai jaunesni žaidėjai, tačiau pirmenybių lentelėje jos yra antrose vietose. **A. S.**

AUŠROS ŽINIOS

Paulius ir Birutė — nugalėtojai! Montrealio atvirame stalo teniso turnyre dalyvavo mūsų jaunieji stalo teniso žaidėjai — Paulius Klevinas ir Birutė Plučaitė. Jiedu parsivežė mišraus dvejeto, senjorų A. klasės, nugalėtojų taurę. Penkiolikmetis Paulius individualinėse vyrų A klasės rungtynėse laimėjo II vietą. Birutė individualinėse rungtynėse išsikovojo dvi antrąsias vietas — mergaičių ir moterų A klasėse. Sveikiname. Būtų gera, jei gražia sporto šaka susidomėtų daugiau mūsų prieauglio. Jonas Klevinas mielai padės bei supažindins su žaidimo taisyklėmis, nes jis vadovauja šiai šakai.

Moterų krepšinio komanda stiprioje Borakh of York lygoje yra antroje vietoje. Paskutines rungtynes pralaimėjo pirmaujančiai Parnell komandai 42:39.

Dienraščio "The Toronto Star" rengtose lengvosios atletikos žaidynėse dalyvavo mūsiškis A. Grigonis. Šuolyje į augštį (mokinių klasėje) laimėjo II v., iššokdamas 6'2".

Kanados sporto apygardos krepšinio pirmenybės — vasario 24 d. Toronte. Be abiejų Toronto sporto klubų, dalyvių laukiame iš Ročesterio, Londono, Hamiltono ir retai pasirodančio Montrealio. Tą pačią dieną, vakare, Prisikėlimo par. auditorijoje įvyks Aušros rengiamas pobūvis. Visą Toronto jaunimą ir visuomenę kviečiame dalyvauti.

Krepšinio lygoje B-C Aušros jaunių A kl. komanda pralaimėjo kovingiesiems latviams 83:74. Mūsiškiams trūko kovingumo. Aušroje žaidė: A. Grigonis 8, J. Grigonis 10, L. Barcevičius 10, B. Stonkus 14, S. Didžbalis 7, D. Šalvaitis 15, E. Punkrys 4, V. Radžiūnas 6.

R. Underio treniruojamas ir K. Grigaičio vadovaujamas Aušros jaunių D (1961 m.) krepšinio vienetas vasario 4 d. pralaimėjo St. Christopher 18:36. Žaidė: J. Stočkus 10, A. Slapšys, V. Strumila, V. Plučas 2, P. Gutauskas 3 ir R. Grigaitis 3.

Vyrų krepšinio komandos sekančios rungtynės bus vasario 18 d., 2.30 v. p.p., Winston Churchill Collegiate (Lawrence Ave. ir Kennedy Rd.). Aušra rungtyniaus su latviais.

HAMILTONO KOVAS

CYO lygoj jaunių A komanda ir toliau eina be pralaimėjimų; St. Francis Xavier komandą nugalėjo 55:28. Žaidė: Butkevičius 23, Tirilis 10, Šeštokas 8, Lukošius 8, Adomauskas 4, Gudinskas, Urbonavičius, Rusinavičius 2. Pagal lygos taisykles, komandoje nežaidžia tie, kurie priklauso mokyklų rinktinėms.

Mergaičių tinklinio komanda laimėjo Burlingtono Holy Rosary 15:3, 15:8. Žaidė: Narbutaitė, Zubaitė, Solovaitė, Rickutė, Stukaitė, N. ir J. Kasiūnaitės. Komandą sutiko treniruoti p. Burtulis.

Berniukų C komanda, kuri žaidžia vyresnio amžiaus grupėje, pralaimėjo St. Emeric 27:36. Komandą sudaro: Kybartas, Antanaitis, Budninkas, Dūdonis, Grajauskas, Kalvaitis, Stungevičius, Rickus, E. ir B. Zubai, Žilvitis. **A. G.**

ROČESTERIO SAKALAS

Sakalo ir Toronto Aušros krepšinio komandų rungtynės įvyko Ročesteryje sausio 27 d. Laimėjo Sakalas 65:62. Pirmąją žaidynių dalį vedė Ročesterio Sakalas 37:22. Antrojoje dalyje Toronto Aušra pasivijo 61:60, bet paskutinę minutę ir 6 sekundes Ročesterio Sakalas laimėjo 65:62. Sakalo žaidėjai surinko po 16 taškų — J. Choromanskis ir B. Masiulis. Aušros Didžbalis surinko iš viso 15 taškų. Sakalas ruošiasi ir ateityje dalyvauti krepšinio rungtynėse. **A. Bulsys**

Ateitininkų žinios

Ateitininkų šventės metu, vasario 25 d., numatomas rodyti prieškongresinės stovyklos ir kongreso filmas "Į septintą dešimtmetį", kurį paruošė kun. Kezys, SJ.

Jaunesniųjų berniukų vadovai: 1-4 sk. — V. Birieta ir G. Dalinda, 5-6 sk. — Alg. Stankus ir 7-8 sk. — Alg. Juzukonis.

"Ateities" žurnalas šiuo metu yra redaguojamas Toronte. Redaktorius — kun. J. Staškus. Spausdinamas "Draugo" spaustuvėje Čikagoje. "Ateitis" yra gerokai atsilikusi ir pasiekia skaitytojus keletą mėnesių vėliau. Tikimasi neužilgo pasivyti. Administracija, kuri yra Čikagoje, kreipiasi į visus skaitytojus ir prašo siųsti 1973 m. prenumeratą.

Sveikiname jaunuosius žurnalistus, kurie buvo pagerbti "Tėviškės Žiburių" parengimo metu. R. Sakalaitė, G. Juozapavičiūtė ir K. Šeštokas yra aktyvūs ateitininkai.

Reikalingos šeimininkės vasaros stovyklai, kuri bus liepos 22 — rugpjūčio 5 d.d. Ateitininkų stovyklon Wasagoje priimami vaikai nuo 7 m. amžiaus. Šeimininkės dirba kas antrą dieną. Ponios, kurios tuo metu gali 2 savaites praleisti stovykloje, prašomos paskambinti Z. Girdauskui tel. 533-0342. Taip pat reikalingi du ūkvedžiai.

Skautų veikla

• Vasario 16 minėjimo sueiga — šį sekmadienį, vasario 11 d., 4 v.p.p., Lietuvių Namuose. "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai kviečia skautų-čių tėvus, rėmėjus ir visus Lietuvius sueigoje dalyvauti. Programoje — oficialioji dalis, įžodis, Lietuva vaizduose ir poezijoj, vaišės.

• Sausio 30 d. skautininkių ramovės sueigoje sesės G. Valiūnienės bute diskutuoti dail. A. Tamošaitienės parodos ruošimo reikalai. Paroda numatoma rudenį. Sueigoje dalyvavo ir vyr. skaučių Birutės dr-vė. Visos sesės dėkingos šeimininkei už malonų priėmimą.

• Vyr. skaučių "Vaidilučių ugnelės" dr-vės sueigoje L. Vaikų Namuose vasario 4 d. seselė ps. Dalia kalbėjo apie požiūrius į gyvenimą. Sueiga buvo sujungta su jaukia visų sesių vakariene.

• Šeštadienį, vasario 10 d., 1 v. p.p., Lietuvių Namuose — visų jaun. skaučių ir vilkiukų dr-vių sueigos.

Č. S.

BEST ELECTRIC
NUO LŪSNOS IKI DANGORAIŽIO!
VERSLO BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS ĮRENGIMAI, PRIEŽIŪRA IR KITI DARBAI
ELEKTROS RANGOVAS
Tel. 489-5425 Petras Prakas
Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

ČESNAKAS — geras vaistas
Česnakas (garlic) yra natūralus kraują valantis vaistas — padeda jam laisviau tekėti, apsaugoja nuo nešvarumų, nuo puvimo bakterijų bei jas sunaikina. "ADAMS GARLIC PEARLES" turi savyje reikalingos česnako alyvos, kuri medicinoje jau seniai vartojama. Per ištisus šimtmečius milijonai žmonių vartojo česnaką kaip vaistą, tikėdami jo gydomąja bei stiprinamąja galia. Stenkis būti stiprus ir sveikas. Dar šiandien nusipirk "ADAMS GARLIC PEARLES" dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau slogų turėsi. Šios česnako kapsulės neturi nei kvapo, nei skonio.

PRANEŠIMAS APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ
sutraukiančią hemorojus
Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga įrodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.
Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.
Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams, įvykdavo hemorojų susitraukimas.
Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo toki nuostabūs, kad šis pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių.
To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.
Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pinigai bus grąžinti, jei nebūsite patenkinti.

TORONTO MIESTAS

1973 METŲ NEJUDOMO TURTO MOKESČIAI

DALINĖS SĄSKAITOS

Pagal savivaldybių įstatymo reikalavimus ir nuostatą 15-73, priimtą miesto tarybos 1973 metais sausio 18 dieną, pirmieji trys nejudomo turto mokesčių mokėjimai 1973 metais yra taip išdėstyti:

visame mieste	pirmas mokėjimas *vasario 14 d.*	antras mokėjimas *kovo 28 d.*	trečias mokėjimas *gegužės 24 d.*

Čia minimi mokėjimai sudaro dalinę 1973 m. mokesčių sąskaitą, apskaičiuotą pagal paskutinių 6 mėnesių mokesčius praėjusiais metais. Sąskaitos mokesčių likučiui bus paruoštos apie šių metų vidurį ir jos bus taip išdėstytos trimis mokėjimais.

Visos dalinės nejudomo turto sąskaitos jau yra išsiųstos. Mokesčių mokėtojai, kurie iki šiol dar negavo mokesčių sąskaitų, turi tuojau kreiptis į mokesčių informacijos skyrių *miesto rotušėje arba paskambinti telefonu 367-7115.*

MOKESČIŲ MOKĖJIMAI

Mokesčiai gali būti sumokami tose vietose, kurios nurodytos prie mokesčių sąskaitų pridėtoje brošiūroje. Tačiau norint gauti išankstinio mokesčių sumokėjimo pažymėjimus, reikia sumokėti miesto rotušėje asmeniškai arba pasiųsti paštu.

W. M. CAMPBELL,
City Treasurer

3333333 LOTERIJA 3333333 LOTERIJA 3333333 LOTERIJA
DIDYSIS TRAUKIMAS – KOVO 21
Paskutinė bilietų pardavimo diena — 1973 m. kovo 14
I $33.333.33 pardavėjui $3.333.33
II $ 3.333.33 pardavėjui $ 333.33
III $ 333.33 pardavėjui $ 33.33
$33.333.33 DIDYSIS LAIMĖJIMAS IŠ VISO $52.909.92 LAIMĖJIMAMS
Province of Ontario Lottery Licence No. 120204 sponsored by Hamilton Latvian Society Youth Program and Building Fund, 16 Queen St. N., Hamilton, Ont.
333 LOTTERY, P. O. BOX 6280 STATION F., HAMILTON, ONTARIO
Prašau atsiųsti ..... bilietų po $1.50
arba 10 bilietų knygelę už $13.50
Iš viso pridedu čekį $..... arba pašto perlaidą,
išrašytą 333 LOTTERY vardu ar C. O. D.
PAVARDĖ: .....
Rašyti didžiosiomis raidėmis
ADRESAS: .....
.....
3333333 LOTERIJA 3333333 LOTERIJA 3333333 LOTERIJA

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys
Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

PRINCE EDWARD — KINGSWAY, $44.000 prašoma kaina, 6 kambarių vienaaugštis, 2 prausyklos, užbaigtas rūsys, garažas su privačiu įvažiavimu, didelis kiemas, arti susisiekimo ir krautuvių. Tuojau galima užimti.

MOTELIS — 10 VIENETŲ, apie $30.000 įmokėti, modernus, su elektriniu šildymu, apie 12 metų senumo, visuose vienetuose modernios prausyklos, 10 kambarių namas, užkandinė (snack bar). Apie $22.500 metinių pajamų, prie Transcanada greitkelio, puiki ir judri vieta, neaugšta kaina.

GAZOLINO STOTIS, krautuvė ir užkandinė prie Barrie miesto ribų. Sklypas 370'x300'. Vietos pakanka statyti 20 vienetų moteliui. Gazolino parduodama 170.000 gal. Prašoma kaina $125,000 grynais. Labai gražiai įrengtas 10 kambarių namas, garažas ir dvi kabinos.

INDIAN RD. — BLOOR, didžiulis 14 kambarių atskiras namas, 4 prausyklos, 4 virtuvės, 2 užbaigti kambariai rūsyje, vandeniu-alyva šildomas, 6 kambariai pirmame augšte, garažas su privačiu įvažiavimu. Apie $20.000 įmokėti ir viena atvira skola. Tuojau į pietus nuo Bloor. Apie $6.000 metinių pajamų ir butas šeimininkui.

HIGH PARK AVE., 10 originalių dvibučių (duplex), prašoma kaina už kiekvieną $42.000, apie $8.000 įmokėti. Modernios virtuvės, kilimai, šildymas vandeniu, platus įvažiavimas ir vieta automobiliams.

AL. GARBENIS Namų tel. HU 9-1543
PR. KERBERIS Namų tel. LE 5-1584
ST. DARGIS Tel. 536-2738
REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA	IMA
5¾% už depozitus	
6% už šėrus	8% už asm. paskolas
6% už taupymo s-tas	
6½% už 1 m. term. dep.	8% už mortgičius
7¼% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas — šeši milijonai dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $5.000 ir **mortgičius** pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. **Visų narių gyvybė** apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p.p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West,
Telefonas LE 2 - 8723 • Toronto 3, Ontario

A. J. MORKIS
REAL ESTATE & MORTAGE BROKER
Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

ROGERS RD. — CALEDONIA, $2.000 įmokėti, atskiras, 6 kambariai, 2 virtuvės, garažas, pagrindinis planas. Prašoma $26.900.
ST. CLAIR — OAKWOOD, pajamų namas, $15.000 įmokėti, 14 kambarių, atskiras plytinis. Savaitinės pajamos — $169.00. Be to, 4 kambariai sau, 3 prausyklos, 4 virtuvės, šoninis įvažiavimas, didelis sklypas su ekstra sklypu už namo.
ROYAL YORK RD. vienaaugštis (bungalow), atskiras plytinis, vandeniu šildomas, sklypas 45 x 190'. Palikimas. Priimami pasiūlymai.
INDIAN RD. — SUBWAY, $7.000 įmokėti, atskiras, plytinis, 9 kambariai, 2 virtuvės, 2 prausyklos, vandeniu šildomas. Garažas. 8½% mortgičius.
PARKDALE rajone, $2.500 įmokėti, 6 kambarių plytinis namas, nauja šildymo krosnis, moderni virtuvė, įvažiavimas. Prašoma $21.900.

1082 BLOOR St. W., TORONTO 4,
Telefonai: 534 - 8459; 233 - 5996
Turime krautuvių, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. — — — Prašome tik kreiptis pas mus.
VYT. MORKIS, A. BLIUDŽIUS

Ed. Kondratas, siuvėjas
Individualus pritaikymas
1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ont. Tel. 533-5454
Angliškos vilnonės, "mohair", "terylene" medžiagos

DANISH CUSTOM FURNITURE
BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI IŠ BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)
Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED
25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch
Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą
Pagrindinė įstaiga: 658 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036

Hamiltone skyrius:
293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005
Čia gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelių, megztinių ir kitų daiktų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ
971 College St., Toronto 4, Ont.
Telefonas: 533-4363
LIETUVIAI SAVININKAI
Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., TORONTO, ONTARIO **Tel. 535-1258**

• Įvairios mūsų gamybos rūkytos dešros ir salami •
• Pirmos rūšies A. 1 šviežia mėsa • Lietuviški sūriai •
• Silkės ir rūkyta žuvis • Šviežl ir kepti paršiukai •
• Šviežia, šaldyta bei mūsų rūkyta įvairi paukštiena •
• Importuoti maisto gaminiai •
• —— UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU —— •
• —— NEMOKAMAS PRISTATYMAS —— •

Balio Maskeliūno DRAUDOS ĮSTAIGA

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS
Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

CLEAR-VISION

— TV-HI-FI —
Taisomi ir parduodami paprasti ir spalvoti televizijos priimtuvai. Prieinamos kainos.
Tel. 532-7733 1613 DUNDAS Street West

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, **tel. 279-4371**)
persikėlė į naujas patalpas. Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

A. ČIŽIKAS ALFA RADIO & TV

• Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus •
• Statom ir taisom antenas •
• Didelis pasirinkimas lietuviškų plokštelių •
672 Lansdowne Ave. • Tel. 531-6165

DIDŽIAUSIOS IR GRAŽIAUSIOS EUROPIETIŠKOS MĖSOS IR SKANĖSTŲ KRAUTUVĖS KANADOJE

SPECIALŪS GAMINIAI KAS SAVAITĘ **tip-top MEATS DELICATESSEN**

1727 BLOOR STREET WEST (PRIES KEELE POŽEMINIO STOTĮ)
YORKDALE SHOPPING CENTRE • FAIRVIEW MALL (SHEPPARD AVE. / DON VALLEY PARKWAY)
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS (QUEEN ELIZABETH ir 27 kelias)
HURON - SQUARE - SHOPPING CENTRE (Cooksville, 10 ir 5 kelias)

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be muito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.
Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA **Baltic Exporting Co.** 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALŪZA

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo apartai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

Mechaninis automašinų taisymas, sąžiningas patarnavimas
Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College)
Savininkas FRANK PETIT Tel. 531-1305
Autorite sales and service, 1636 Dundas Street West
Parduodami automašinų radijo priimtuvai, padangos ir kt. reikmenys

Visų rūšių automobilių išorės (hody) taisymas, mechaniniai darbai ir automatines transmisijos
DUNDAS AUTO BODY
MAX KANE AUTO BODY
Darbas sąžiningas ir garantuotas
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas
430 BATHURST ST.
Tel WA 1-3225 arba WA 4-1001

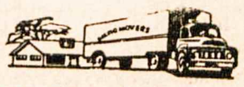

BALTIC MOVERS
VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS
BALDAI IR KT.
Vežamas turtas pilnai apdraustas
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

780 QUEEN ST. W.
PRIE GORE VALE
TEL. EM 4-7994
ART'S PHOTO STUDIO
Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

vaites trukusi Kanados eskimų tautodailės paroda, susilaukusi gausių lankytojų. Kanados eskimų gyvenimas jiems buvo labai panašus į mongolų Kinijos šiaurinėse dalyse. Parodą aplankę kanadiečiai nusiskundžia, kad Valstybinės Filmų Tarybos sukurtas ir parodoje rodytas filmas "Gyvasis akmuo" neatskleidė eskimų dabartinio gyvenimo. Jame vaizduojamas šeimos gyvenimas iš ledo ir sniego surėstoj padangtėj, ruonių medžioklė baidares primenančiuose odiniuose laiveliuose, eskimų šokiai iki vėlyvos nakties. Iš tikrųjų toks eskimų gyvenimo stilius jau priklauso praeičiai, nes ir juos yra palietę civilizacijos atnešti laimėjimai. Parodai taipgi trūko eskimo menininko, kuris kiniečius būtų supažindinęs su tautodailės kūrimu.

Vietnamo karo metais Kanadon pabėgo apie 70.000 karinės prievolės vengusių amerikiečių, kurie dabar jau pradeda kelti amnestijos klausimą. Šie kariuomenės dezertyrai ir karinės prievolės vengėjai planuoja tarptautinę konferenciją vasario 17 d. Paryžiuje su spaudimą JAV vyriausybei darančiomis rezoliucijomis. Prez. R. Niksonas viešai atmetė amnestijos mintį, nes ji padarytų skriaudą Vietnamo kare dalyvavusiems ir ypač ten žuvusiems amerikiečiams. Visų tokių bėglių laukia teismas, jeigu jie grįžtų į JAV. Seattle mieste FBI agentai suėmė iš Kanados grįžusį bėglį M. Pieffer, kuris tikėjo, kad su karo užbaiga jau viskas užmiršta ir dovanota. Daugelis tų 70.000 amerikiečių Kanadoje turi pilnas imigrantų teises ir darbus, kurių šiuo metu taip trūksta kanadiečiams.

Kanadietis žemės ūkio specialistas Marc Cayer, dirbęs tarptautinėje savanorių grupėje P. Vietname, 1968 m. Hue mieste pateko į komunistų rankas. Apie jo likimą nieko nežinojo Kanados vyriausybė. Šeima jį laikė žuvusiu, bet dabar jo pavardė buvo paskelbta amerikiečių karo belaisvių sąraše. Kanados atstovas Hanojuje reikalauja, kad M. Cayer tuojau pat būtų grąžintas. Užsienio reikalų ministerija taipgi žada imtis žygių ir kitų P. Vietname dingusių kanadiečių likimui išaiškinti.

Kanadoje aukas Š. Airijos reikalam renka abi nesutariančios grupės — pogrindinė IRA organizacija ir protestantai oranžininkai. Spaudoje skelbiama, kad IRA atstovas Kanadoje S. Keane jau yra atidaręs specialią sąskaitą viename Toronto banke, iš kur pinigai bus persiųsti į Niujorką ar Dubliną. S. Keane teigimu, surinktos aukos nebus panaudotos ginklams pirkti. Kanadoje yra 1.755.000 airių kilmės kanadiečių, kurių didžioji dalis — 228.000 gyvena Toronte. Pogrindinė IRA organizacija turi vadinamuosius respublikos klubus Toronte, Bellevillėj, Montrealy, Vankuvery ir Viktorijoj. Apie kraštutinių oranžininkų veiklą trūksta žinių, nes ji koncentruojama uždarose lozėse.

Ontario sveikatos draudos išlaidas padidina kaikurių gydytojų nesąžiningumas. Tai pastebėjo gydytojams išmokamas sumas tyrusi komisija, o provinciniam parlamentui 10 pavyzdžių pateikė M. Shulmanas, kuris pats yra gydytojas. Pagal jo surinktą medžiagą vienas gydytojas už mėnesį gavo $18.161 iš draudos iždo. Tas gydytojas tik už vieną darbo dieną pristatė sąskaitą, kurion įrašytas 115 pacientų priėmimas, 26 ligonių aplankymas jų namuose, 14 vizitų ligoninėje ir vieno asmens nuodugnus patikrinimas. Sveikatos draudą piktnaudojančius gydytojus kelių mėnesių suspendavimu baudžia Ontario gydytojų kolegija, vadovaujama dr. W. Walsh. Draudos iždo permokėti pinigai atskaitomi iš jų vėlesnio uždarbio. Spaudoje pasigirdo balsų, kad šį reikalą turėtų spręsti teismai, kaip kad yra daroma kitais išeikvojimų atvejais. Nesąžiningi tarnautojai už išeikvojimus baudžiami kalėjimu, o nesąžiningi gydytojai, pasisavinę valdinės sveikatos draudos pinigus, susilaukia tik teisių suspendavimo pusmečiui.

LIETUVIŲ . . .

(Atkelta iš 1-mo psl.)

gos centro valdyba bus vykdomuoju padaliniu ir atliks visus technikinius uždavinius bei darbus, bet išvykos organizaciniai darbai ir ypač lėšų klausimas didele dalimi guls ant išvykos komiteto pačių. Yra planuojami įvairūs aukų telkimo būdai — aukų lapų ir laiškų forma, rengiant vakarienes bei pobūvius, loterijas, kreipiantis į lietuviškas organizacijas, institucijas ir t. t. Yra numatytos kelerios krepšinio rungtynės, kurios taip pat turėtų surinkti šiek tiek lėšų. Jeigu sąlygos ir laikas leis, tikimės surengti keletą rungtynių ir Kanadoje. Tačiau sėkmingas išvykos įgyvendinimas priklauso nuo visuomenės pritarimo ir jos paramos. Praeitis byloja, kad didelė dalis lietuvių bendruomenės sportine veikla domisi ir Sąjungos reikšmingus darbus bei užsimojimus moraliai ir materialiai remia.

Sig. Krašauskas

MAŽA GARBĖ SVETIMA KALBA KALBĖTI, DIDI GĖDA SAVOSIOS NEMOKĖTI

RENGIATĖS VESTI?
Jums patiks mano profesinis foto darbas ir žemos kainos. Paskambinkite man ir pasiteiraukite.
Robert Soucie, D. I. PHOTOGRAPHY,
29 Mountview Ave, Toronto • Tel. 766-5877

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

ATSISVEIKINANT

Tautinių šokių grupė "Grandis", vadovaujama mokyt. I. Smieliauskienės, išvyksta į P. Ameriką reprezentaciniam uždaviniui. Iš viso vyksta 18 šokėjų, akordeonistas A. Stelmokas, solistė A. Simonaitytė, mokyt. I. Smieliauskienė ir globos k-to pirm. I. Kriaučeliūnienė. Kiekvienas šokėjas iš savo kišenės sumoka po $100, gi kiti pinigai renkami specialaus išvykai globoti komiteto, kuriam vadovauja dr. L. Kriaučeliūnas. Komiteto sudėtyje dar yra L. Dargienė, dr. A. Razma, St. Džiugas, A. Modestas ir J. Evans, jn. "Grandis" P. Amerikoje yra numačiusi duoti penkis koncertus: vienas jų bus Caracas mieste, Venecueloje, o kiti keturi Brazilijoje. Taip pat jau yra užsakytas vienas pasirodymas televizijoje. Jų gali atsirasti ir daugiau. Tuo metu Brazilijoje vyks P. Amerikos lietuvių kongresas, kuriam "Grandies" šokėjai ir buvo pakviesti. Mokyt. I. Smieliauskienė, suteikusi šias informacijas, pastebėjo, kad nemaža dalis tikrai gerų šokėjų kartu su "Grandimi" negali vykti, nes nenori nutraukti mokslo ar kitų įsipareigojimų. Išvykos dalyvių tarpe bus ir atsarginė pora, kad ligos atveju būtų galima susirgusius pakeisti ir dėl to neiširtų progarama.

AKIMIRKOS

P. Amerikos išvykai "Grandies" šokėjų paruoštos programos akimirkas apie 230 rinktinės publikos turėjo progos stebėti sausio 27 d. Jaunimo Centro didžiojoje salėje įvykusiame "Grandies" išleistuvių vakare, į kurį buvo pakviesti bei vaišingai priimti ir lietuvių spaudos atstovai. Atidarydama šį įdomų vakarą, "Grandies" globos k-to pirm. I. Kriaučeliūnienė pastebėjo, kad laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo bendradarbiavimas prasidėjo jau III taut. šokių šventės metu, o ypač gražiai išsiplėtė II jaunimo kongrese ir IV taut. šokių šventėj, kurioje taip gausiai dalyvavo daugelio kraštų mūsų jaunimas. Ne be reikalo globos k-to pirm. džiaugėsi, kad ir šį kartą, išleidžiant "Grandį" į kelionę, susipratusi visuomenė taip gausiai užpildė salę, nepalikdama nė vienos tuščios vietos. Pro akis prabėgus gražiai bei spalvingai vakaro programai, sudarytai vien iš "Grandies" atliekamų šokių, mokyt. I. Smieliauskienė pasidžiaugė, kad "Grandies" šokėjams JAV bei Kanadoje jau teko dalyvauti daugybėje pasirodymų, bet kelionė į užjūrį bus pirmoji. Už tą garbę ypač dėkojo išvykos globos k-tui, nes be jų pagalbos niekas nebūtų galėjęs padengti didelių kelionės išlaidų. Įdomu pastebėti, kad tą jaukų vakarą vien loterija davė apie $1,200 pajamų, o kelionių biuro vedėjas V. Rasčiauskas įteikė $300 auką. Šokių pertraukų metu ilgos "grandiečių" gretos (apie 50 jaunuolių) išsitiesdavo salės viduryje ir atlikdavo ratelius bei kitokius šokius, nekartą savo būrin pasigavę ir išvykos globos k-to pirmininką. Maldą prieš bendrą vakarienę sukalbėjo kun. L. Zaremba, SJ.

PATIKSLINIMAS

Praėjusiam "TŽ" nr. aprašydamas "Baltijos" kvinteto ir rašyt. A. Gustaičio koncertą-vakarą, rengtą "Grandies" išvykai į P. Ameriką paremti, pastebėjau, kad ta dviejų dienų meno šventė, kurioje dalyvavo apie 2000 žmonių, rengėjams bus davusi nevieną tūkstantį dolerių pelno, kad "Baltijos" kvinteto vyrai neėmė jokio honoraro. Suvedus betgi visas sąskaitas paaiškėjo, kad to pelno liko labai mažai, o dainavę jauni vyrai, šalia jiems apmokėtos kelionės per Atlantą ir atgal, dar paėmė ir apvalų honorarą. Atrodo, žymiai pelningesnis bus buvęs sausio 27 d. vakaras, kurį ką tik aprašiau. Šalia kitų svečių, tame vakare tikrai pagarbiai buvo priimtas ir lietuvių muzikos patriarchas prof. J. Žilevičius.

NEMALONŪS REIŠKINIAI

Iš neoficialių šaltinių teko patirti, kad rež. Ž. Numgaudaitė, kurią Čikagos Lietuvių Opera buvo pakvietusi būti režisūros asistente jų statomoje "Carmen" operoje, atleista iš tų pareigų. Taip pat pažadėtos rolės negavęs ir jaunesniosios kartos solistas Vyt. Nakas. Esą dėlto, kad jie dalyvauja ir naujai įsteigtos operos kolektyve. Kažkokiu keistu sutapimu vienam iš didžiųjų naujosios operos entuziastų — sol. Alg. Grigui į automobilio motorą buvę pripilta cukraus. Anonimį laišką gavo ir rašąs šią skiltį vien už tai, kad "TŽ" ir kitame laikraštyje aprašė spaudos konferenciją, sušauktą naujosios operos iniciatorių. Ten aiškiai pabrėžiau mintį, kad abi operos turi eiti taikos keliu, o atlikti darbai iškels vertę bei jų vietą mūsų gyvenime. Čikagos Lietuvių Opera tokią vietą jau seniai turi, ir jos pasiektos garbės niekas negali nei užginčyti, nei nužeminti. Sausio 30 d. "Drauge" paskelbta, kad "La Bohemos" operos vyriausiu meno vadovu pakviestas komp. D. Lapinskas. Jo žinioje būsianti ir režisūrą, ir meninis apipavidalinimas.

ŠYPSENOS

Klasėje

Kada pastatyta Roma? — paklausė istorijos mokytojas vieną mokinį.
— Naktį.
— Iš kur tai žinai?
— Iš knygos. Tenai parašyta: "Romos miestas nebuvo pastatytas per vieną dieną".

Abu tokiu

Pamatęs savo pacientą, gydytojas pradeda bartis:
— Tamstos čekis, kurį man išrašei, buvo nepadengtas ir grįžo.
Gali būti, bet mano liga taip pat grįžo.

Kažkas pasakė:

"Mes prarandame sveikatą, siekdami turtų. Mes sunkiai dirbame, gerai nepailsime, sočiai nepavalgome, labai taupome, pasijuntame, kad jau praradom sveikatą. Tada — kelias atgal. Mes leidžiame savo turtus, kad atgautume sveikatą, bet būna pervėlu. Sveikatos mes nebesurandame, o atrandame tik kapo duobę".

Vašingtono laikraštyje

Jame rašoma: "Jaunas vyras, demokratas, norėtų susipažinti ir susidraugauti su jauna panele ar ponia, respublikone. Siekimas: trečiosios partijos steigimas".

Kas yra opera?

Opera yra tokia veikla, kurioj vaidintojas, gavęs peilio smūgį į nugarą, užuot kraujavęs, dainuoja . . .

• Kaikuriuose įžymių vyrų veikaluose aš mielai skaityčiau tai, kas išbraukta, negu tai, kas palikta. (G. K. Lichtenbergas).

Parinko **Pr. Alš.**

Pajieškojimai

Jakubauskaitė, Aldona, Antano ir Barboros Balkaitytės duktė, gyvenusi Tytuvėnų valsč., Rūtelių kaime, jieško motinos brolio, senosios kartos išeivio **Balkaičio Felikso.** Jis gyveno Kanadoje, bet dažnai apsistodavo ir JAV, 25 South St., New York. Jis pats arba ką nors apie jį žinantieji malonėkite parašyti neseniai iš Lietuvos atvykusiai šiuo adresu: Ona Jablonskienė, 184 Grenadier Rd., Toronto 3, Ont., Canada.

Vokietijoje gyvenąs asmuo jieško **Romo Petrausko,** gyvenusio Memmingene, Vokietijoje. Jį patį arba apie jį žinančius prašome atsiliepti "T. Žiburiuose", 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont.

• Namai
• Vasarnamiai
• Investacijos
• Viešbučiai
• Moteliai
• Mortgičiai
• Ūkiai
• Žemės sklypai

FRANK BARAUSKAS, F. R. I.
FRANK BARAUSKAS Limited, Realtor
FRANK BARAUSKAS INSURANCE
3828 Bloor St. W., ISLINGTON
231-6226 231-2661

Westway, Missisauga ir Kingsway rajone.
• Pirkėjams sąžiningas patarnavimas. •
R. Stasiulis Tel. 249-7691 Namų — 241-5181
Turiu didelį pasirinkimą modernių namų
FOR SALE UNITED TRUST REALTOR

NATŪRALAUS MAISTO KRAUTUVĖ
Utopia-Organic Natural Foods
Savininkai — Izidorius ir Anelė Gataveckai
1558 Bloor St. W. (priešais Lietuvių Namus), Toronto 9, Ont.
Krautuvės tel. 537-3862 • Namų tel. 535-0164
Lietuviški sūriai, medus, visokių rūšių duona, vitaminai, šviežia morkų sunka, natūrali kosmetika, sveikatos knygos ir daug kitų dalykų

NEIŠMESKITE!
ATSIMINKITE ŠIAS DATAS
LAIKRAŠČIŲ SURINKIMO
Toronto miestas kas mėnesį surenka laikraščius perdirbimui. Neišmeskite jų — suriškite į ryšulius ir padėkite ant gatvės kampo 7 valandą ryto. Miesto sunkvežimiai surinks juos
ketv. vasario 15 — jeigu jūsų reguliarios surinkimo dienos yra pirmadienis ir ketvirtadienis
penkt. vasario 16 — jeigu jūsų reguliarios surinkimo dienos yra antradienis ir penktadienis
Mes esame priklausomi nuo jūsų bendradarbiavimo. Informacijų teiraukitės 367-7742
LAIKRAŠČIŲ RINKIMAS YRA GERAS ĮPRATIMAS
TRAC CITY of TORONTO
TORONTO RECYCLING ACTION COMMITTEE — H. F. Atyeo, P. Eng., Commissioner of Streets. — David E. Crombie, Mayor

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY
323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.
Savininkas V. BAČĖNAS
• teikia patarimus planuojantiems keliones
• sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kitus reikalus be atskiro atlyginimo
• agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
• parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
• parūpina eismo priemones ekskursijoms
• patarnauja atsikviečiant gimines
Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

Notaras
A. Liūdžius, B.L.,
47 Howard Park Ave.
(Toronto-Dominion Bank pastatas)
Priėmimo laikas pagal susitarimą telefonu 537-1708

MEDUS — reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas
Induose ar korluose. Iš bityno:
30 Dewson St., Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS,
VALDŽIOS PRIPAŽINTAS PLOMBERIS, ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APŠILDYMO DARBUS.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.
412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST. TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O
Wiktoria BUKOWSKA, R.O
274 RONCESVALLES AVE
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

INSURANCE
DUDA 769-4612
2231 Bloor Street W.

TORONTO ONT

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Anapilio sodybos statybos darbai netrukdomai vykdomi pirmyn. Sudaroma Anapilio sodybos taryba, kuri rūpinsis nuosavybės inkorporavimu ir sodybos administraciniais reikalais.

— Anapilio sodybos statybai aukojo $1.000: Antanas ir Marija Aulinskai iš Oakvillės; po $100: Adolfas ir Teklė Sekoniai, Balys ir Genė Čižikai; $50: Ona Ivaškienė.

— V. Meilus iš Otavos rašo: "Pridedu kuklų čekį, mūsų šeimos įnašą į Jūsų didelį darbą — Anapilį. O ta proga siunčiu ir nuoširdžiausius linkėjimus, kad visi Jūsų planai pilnai išsipildytų. Tai bus didelis įnašas ne tik Toronto lietuviams, bet ir mūsų išeivijos istorijai." Vytauto ir Gražinos Meilų auka — $200. Nuoširdi padėka visiems geradariams.

— Organizacijos Lietuvos nepriklausomybės šventės proga vasario 18 d. 11 val. pamaldose kviečiamos dalyvauti su vėliavomis organizuotai.

— Lietuvių kapinėse vasario 6 d. palaidotas a.a. Vytautas Krygeris. Velionies šeimai ir visiems artimiesiems gili užuojauta.

— Kat. moterų iniciatyva kovo 18, sekmadienį, organizuojamas pobūvispietūs, kurių pajamos bus skiriamos naujosios statybos reikalams.

— Pamaldos: šį šeštadienį, 8 v.r., už a.a. Aleksandrą Balsį. Sekmadienį, 10 v.r., už a.a. Joną Eidukaitį, Prano Eidukaičio brolį, neseniai mirusį Lietuvoje, 11 v. r. už a.a. Teresę Mačiulienę, 12 v. už Ottų ir Mackevičių šeimos mirusius.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Šį penktadienį ir šeštadienį, kun. A. Žilinskui išvykus iš Toronto, konfirmandams pamokų nebus.

— Pamaldos sekmadienio rytą — 9.30 v.

— Vasario 3 d. Dunville, Ont., automobilio nelaimėje žuvo a.a. Vytautas Krygeris, 50 m. amžiaus. Velionis paliko liūdinčius: žmoną Ellą, dukras — Zitą, Vivianą ir Anitą, tėvus V. Vokietijoje, dvi seseris V. Vokietijoje ir vieną R. Vokietijoje, tris brolius V. Vokietijoje. Budėtuvės įvyko sekmadienį, 7 v. v., bažnyčioje; pirmadienį, 8 v., Turner & Porter York koplyčioje; buvo išlydėtas į lietuvių Šv. Jono kapines antradienį 11 v.r. iš Išganytojo bažnyčios. Reiškiame nuoširdžią užuojautą šeimai. Ilsėkis ramybėje!

— Moterų Draugijos susirinkimas įvyks po pamaldų vasario 11 d. pas p. Langienę, 37 Brummel.

VIENINTELĖ KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.Pt. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3 - 8008.

SCARLETT RD. IR EGLINTON gatvių apylinkėje parduodamas 10 metų senumo 28 butų, 4 augštų mūrinis pastatas. 8 garažai ir 30 vietų pastatyti automobiliams. Prašoma $70.000 įmokėti. Pirmas mortgičius $100,000 iš 7%. Savininkas sutinka duoti II mortgičių. Investuotas kapitalas duotų apie 13% pelno. Skambinti Vyt. V. Girdauskas tel. 537-3431, Young and Biggin Ltd.

PENSININKAS jieško kambario ir virtuvės. Skambinti tel. 789-4929.

REIKALINGAS GERAS ĮRANKIŲ bei metalinių reikmenų gamintojas (tool and die maker). Atlyginimas — $4.50 į valandą. Apmokamos nustatytos atostogos. Ligoninės drauda 50-50. Daug erdvės, geras oras. Skambinti: Stanley Precision Tool a. Die, Orillia tel. 705-325-7812 arba rašyti: PO Box 502, Orillia, Ont.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 767-4737.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, išvalymus rūsių, kiemų ir perkraustymo darbus. Skambinti po 5 v. p. p. tel. 535-4329.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTO medžio darbus, taip pat darau ir naujus įrengimus. Pas mane galite gauti vartotų 2x4", durų, faneros. Tel. 839-4894. KAZYS CIBAS.

ATLIEKU GRINDŲ ATNAUJINIMO (sanding) poliravimo ir blizginimo darbus Toronte.
Alfonsas LE6-2805.

BARONESSA
Beauty Salon
Savininkė Alė Kerberienė
2265 BLOOR St. W.,
kampas Bloor - Durie gatvių
***Telefonas* 762-4252**
Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Prieinamos kainos.

Prisikėlimo par. žinios

— Mišios: antrad., 7.30 v. — už a.a. V. Kiaupą, užpr. A. M. Norkų; 8.30 v. — už a.a. J. Maniską, užpr. J. Maniuškos; ketvirtad., 7.30 v. — už a.a. F. Gikį, užpr. E. Matušaitienės; 8.20 v. — už a.a. J. Smolskį, užpr. J. Smolskienės; penktad., 7.30 v. — už a.a. I. Klimanskienę, užpr. B. V. Adaškevičių; 8.20 v. — už a. a. F. Gikį, užpr. V. Sinkevičiaus; 8.40 v. — už a.a. J. Buožį, užpr. velionies sūnų; šeštad., 8.30 v. — už a.a. F. Girdauską, užpr. K. G. Gapučių; 9 v. — už a.a. M. Matušaitį, užpr. E. Matušaitienės; sekmad., 10 v. — už a.a. P. Šlekį, užpr. bičiulių; 11.15 v. — už a.a. I. Kilinskienę, užpr. A. Kilinsko; 12.15 v. — už a.a. A. Liubinskienę, užpr. F. B. Kasperavičių.

— Rafaelis, atstovaująs liet. pranciškonų provincijai ir Kanados L. Kat. Centrui, išvyko į tarptautinį eucharistinį kongresą Australijoje. Torontan grįš kovo 7 d.

— T. Tado sveikatai vis dar šlubuojant, jo įsitraukimas į parapijos darbą atidėtas ilgesniam laikui.

— Visuotinis metinis parapijos susirinkimas — šį sekmadienį, 4.30 v. p.p., parapijos auditorijoje. Visi parapijiečiai kviečiami šiam svarbiam parapijos įvykiui skirti ypatingą dėmesį. Bus renkama parapijos taryba, aptariami įvairūs parapijos reikalai, priimamos sugestijos. Kviečiama gausiai dalyvauti.

— Parapijos 1972 m. pajamų-išlaidų-skolų apyskaita ir aukų bei aukotojų metinis leidinys bus išdalinti per visuotinį susirinkimą. Vėliau sekmadieniais jį bus galima gauti prie įėjimo į bažnyčią.

— Parapijos kunigai, nors ir sumažėjus sąstatui, kiek galimybės leis bandys parapijiečių lankymą tęsti toliau. Šiuo metu, iš anksto susitarus, lankomos šeimos 14-je pašto zonoje.

— Religinis kursas suaugusiems — šį trečiadienį, 7.30 v.v., Parodų salėje. Tema — "Santuoka ir jos įstatymai".

— Pirmajai Komunijos besirengiančių vaikučių tėvų pasitarimas iškilmių reikalu bus vasario 25, sekmadienį, po 10 v. Mišių Liet. Vaikų Namuose.

— Parapijos metinė vakarienė su programa — kovo 11 d.

— Pensininkų klubo Užgavėnių vakarienė bus vasario 28, trečiadienį, 6.30 v.v., Parodų salėje. Registracija — sekmadieniais parapijos bibliotekoje.

Juozas Vytautas Rušas, iki šiol dirbęs Yukono radijo tarnyboje, gavo ilgesnes atostogas ir keliauja lankydamas įvairius pasaulio kraštus. Numato aplankyti Indiją, Afrikos kraštus, Skandinaviją ir Lietuvą. Būdamas Britanijoj, jis aplankė "Europos Lietuvio" redakciją ir pažadėjo rašyti apie savo kelionės įspūdžius. Pirmajame straipsnyje, atspausdintame 1972 m. 50 nr., jis labai gyvai aprašė savo įspūdžius apie Kanados eskimus, su kuriais praleido vieną vasarą. Autoriaus tėvai gyvena Toronte, kur ir jis pats studijavo.

Andrius Bielskis iš Kauno studijuoja Toronto universitete inžinerinius mokslus. Pagal Kanados-Sov. Sąjungos kultūrinių mainų sutartį jis gavo stipendiją vieneriem metam. Lietuvių ir rusų kalbomis jis yra paskelbęs mokslinių straipsnių.

PADĖKA

Nuoširdžią padėką už mums suruoštą namo pašventinimo pobūvį ir tokią didelę dovaną reiškiame rengėjai tetai A. Vaišvilienei ir visiems, kurie prisidėjo: A. T. Bildoms, V. A. Buteikiams, Al. E. Dūdoms, L. L. Einikiams, K. Kuklieriui, O, V. Kušneraičiams, V. O. Marcinkevičiams, V. L. Mačioniams, A. C. Pažeriūnams, V. T. Sičiūnams, E. E. Senkams, K. O. Sinkevičiams, M. Samsonienei, A. Šergaliui, Dr. Mrs. E. Schweihofer, T. J. Smith, p. p. Venskevičiams, M. A. Vaišvilams, E. Žuliui.

Antanas ir Birutė Dūda

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame mūsų mieliems draugams už suruoštą staigmeną — namų įkurtuves ir puikią dovaną: p.p. L. P. Butėnams, S. A. Draugeliams, O. V. Hrajnik, M. K. Janeliūnams, E. C. Javams, M. L. Kalinauskams, K. K. Kaminskams, A. P. Ledams, E. A. Lorencams, B. C. Pšezdzieckiams, B. Paulienei, D. Pauliūtei, B. Poškams, D. J. Petroniams, P. B. Sapliams, A. L. Stadžiams, A. H. Stepaičiams, L. V. Sendžikams, A. M. Seliokams, V. S. Vaitkams, J. J. Šarūnams, E. A. Šelmiams, T. V. Šleniams, Tėvui Benediktui, OFM, už dalyvavimą, Tėvui Rafaeliui, OFM, už mūsų namų pašventinimą. Ypatingai ačiū mūsų mieliems kaimynams Adai ir Algiui Jagėloms — šio vakaro rengėjams ir "kaltininkams". Labai, labai ačiū visiems.

Jūsų — Galina ir Vladas Morkūnai

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju dr. A. Valadkai ir seselei S. Pečiulytei, manimi besirūpinusiems Šv. Juozapo ligoninėje. Didelė padėka abiejų parapijų kunigams ir visiems artimiesiems bei pažįstamiems mane lankiusiems ligos metu.

D. Asevičienė

Kanados CBC radijo režisorė Jean Bartels ir KLB krašto valdybos pirm. inž. E. Čuplinskas radijo stoties studijoj, kur yra ruošiamas vaidinimas "The Trouble with Giants". Veikalo autorius — Len Peterson

KL Katalikų Centras vasario 1 d. buvo susirinkęs posėdžio Prisikėlimo par. posėdžių kambaryje. Centrą sudaro 15 narių, išrinktų parapijų ir organizacijų suvažiavimo. Šį kartą negalėjo dalyvauti atstovai iš kitų vietovių. Dalyvaujant didžiajai daliai narių, buvo apsvarstyta visa eilė klausimų, liečiančių ypač religinę sritį. Pirmiausia išklausytas jaunimo komisijos pranešimas, kurį padarė jos pirm. kun. J. Staškus. Centras patvirtino pateiktą veiklos planą, kuriame numatoma: skatinti specialias lietuviškas jaunimo pamaldas parapijose bei kapelionijose; sudaryti keliaujančią grupę, kuri lankytų parapijas ir, susitarusi su klebonais, organizuotų kursų pobūdžio jaunimo savaitgalius; skatinti rengimą Lietuvos kankiniams skirtų vakarų bei paruošti atitinkamas programas; organizuoti, kur galima, jaunimo rekolekcijas; paruošti skaidrių seriją tema "Tikinčioji Lietuva—praeitis ir dabartis", kuri tiktų ir mokykloms; atkreipti jaunimo organizacijų dėmesį į religijos bei moralės svarbą. — Lietuvos kankinių kryžiui statyti Midlande komisijos pirm. dr. J. Sungaila pranešė, kad reikalinga medžiaga jau gauta ir statybos darbai prasidės pavasarį. **Nutarta ir šiais metais skelbti Tikinčiosios Lietuvos Dieną, kuri jau tampa tradicine. Ji bus pirmąjį kovo sekmadienį.** Tai maldos diena už Lietuvą ir kartu religinės šalpos. Visos parapijos kviečiamos tą dieną tinkamai paminėti. Be to, nutarta kreiptis į Kanados vyskupus tų vietovių, kur yra lietuvių parapijos arba kapelionijos, prašant dėmesio Lietuvos kančioms. Priimtas nutarimas nusiųsti popiežiui Pauliui VI informacijos komisijos paruoštą memorandumą, kuriame išdėstyti lietuvių pageidavimai religinėje srityje.

Toronto universitete magistro laipsnio siekia inž. Rimas Slavickas, anksčiau dirbęs Kanados šiaurėje. Jis gavo stipendiją iš savo darbovietės.

A.a. Vytautas Krygeris, 50 m. amžiaus, žuvo automobilio nelaimėje vasario 3 d. Jis turėjo viešbutį-restoraną Dunville, Ont., miestelyje. Su juo važiavęs asmuo sužeistas. Kitame automobilyje važiavę jaunuoliai taip pat nukentėjo — vienas užmuštas, kiti — sužeisti. Nelaimė įvyko dėl blogo matomumo. Velionis palaidotas vasario 6 d. iš lietuvių evangelikų šventovės lietuvių kapinėse.

Kultūrinei latvių veiklai Kanados vyriausybė paskyrė $5.000. Čekį įteikė daugiakultūrės veiklos reikalų min. dr. S. Haidasz.

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 55-ji sukaktis Toronte bus paminėta vasario 17 ir 18 d.d. **Šeštadienį**, vasario 17 d., 6 v.v., KLB Toronto apyl. valdyba rengia priėmimą-vakarienę Liet. Namuose su trumpa menine programa. Dalyvauti kviečiami lietuviai ir kitataučiai svečiai. Įėjimas — $5, pensininkams ir studentams — $4. Bilietai gaunami: parapijų salėse sekmadienį po pamaldų, Liet. Namuose ir Margio vaistinėje. **Sekmadienį**, vasario 18 d., 11 v.r., visose lietuvių šventovėse pamaldos. Iškilmingas aktas — 4 v.p.p. Liet. Namų salėje. Pagrindinis kalbėtojas — adv. Z. Butkus, neseniai pasiekęs laisvąjį pasaulį. Anglų kalba žodį tars naujasis min. dr. St. Haidasz. Meninę dalį atliks "Varpo" ir Birbynės" chorai, "Gintaro" ir "Atžalyno" taut. šokių grupės, Stp. Kairio muzikinis vienetas ir sol. V. Verikaitis.

Ontario atviros stalo teniso pirmenybės įvyks šį savaitgalį, vasario 10-11 d.d., West Humber Collegiate patalpose (1675 Martin Grove Rd.). Pradžia abi dienas — 10 v.r. Pirmenybėse dalyvaus visi žymieji Kanados lietuviai stalo tenisininkai. Visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti. Įėjimas nemokamas.

Dail. Valdos Šiugždaitės-Fitzpatrick paveikslų paroda rengiama vasario 17-25 d.d. Prisikėlimo Parodų salėje. Atidarymas — vasario 17, šeštadienį, 1 v. p.p. Dailininkė gyvena Klevelande. Toronte ši jos paroda bus trečioji. Bus išstatyta apie 100 paveikslų, daugiausia gamtovaizdžių.

Kūrėjai-savanoriai vasario 18, sekmadienį, 11 v.r., organizuotai, su vėliava dalyvaus pamaldose Šv. Jono Kr. šventovėje. Pamaldoms renkasi 10.45 v. r. parapijos salėje. Tą pačią dieną 4 v.p.p. Lietuvių Namuose bus iškilmingas Nepriklausomybės šventės minėjimas, kuriame kūrėjai-savanoriai dalyvaus su vėliava. Šventės išvakarėse, vasario 17 d., 6 v.v., Lietuvių Namuose ruošiamas valdžios, savivaldybės, spaudos ir kaikurių tautybių atstovų priėmimas, į kurį kūrėjai-savanoriai kviečiami kaip garbės svečiai. Kviečiame skyriaus narius su šeimomis pamaldose, minėjime ir priėmime gausiai dalyvauti.

Kūrėjų-savanorių Toronto skyriaus valdyba

Toronto universitete Lietuvių Diena — "Lithuanian Day on Campus" jau paskelbta un-to administracijos. Ją rengia Toronto Un-to Lietuvių Studentų Klubas vasario 23, penktadienį. Jis kviečia dalyvauti ne tik studentus, bet ir plačiąją visuomenę. Dienos metu veiks parodėlė, o vakare bus įvairi linksma programa International Student Centre patalpose St. George St. Plačiau žiūr. šiame "TŽ" nr. 3 psl.

Kanados lietuvių sportininkų šokių vakaras įvyks vasario 24 d., 7.30 v.v., Prisikėlimo auditorijoje. Šokiams gros A. Dimskio orkestras. Tą pačią dieną vyks Kanados sporto apygardos suaugusių krepšinio žaidynės. Visuomenė yra maloniai kviečiama atsilankyti į parengimą ir rungtynes. **P. P. S. K. Aušra**

KLB švietimo komisija nutarė šaukti kovo 24 d. Toronte Kanados lituanistinių mokyklų mokytojų suvažiavimą.

Pianistės Aldonos Dvarionaitės koncertą vasario 4 d. Liet. Namuose surengė "Gintaro" tėvų komitetas. Atsilankė apie 150 asmenų. Pianistė atliko M. K. Čiurlionio 5 preliudijas, B. Dvariono "Žiemos eskizus", Chopino ir Liszto kūrinius. Pianistė yra baigusi muzikos mokslus Vilniuje, studijavusi Maskvoje ir kitur. Gyvena Lenkijoj. Pastaruoju metu koncertavo JAV ir Kanados miestuose.

"T. Žiburių" spaudos balius vasario 3 d. susilaukė didelio visuomenės dėmesio — buvo išpirkti visi bilietai. Trijose Prisikėlimo salėse vos tilpo baliaus dalyviai. Džiugino rengėjus tai, kad baliuje dalyvavo ir nemažai jaunimo. Visi gėrėjosi jaunimui skirtomis premijomis už rašinius "T. Žiburiuose". Jas įteikė ir pasveikinimo žodį tarė iš Čikagos atvykęs Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdybos pirm. kun. J. Vaišnys, SJ, lydimas tos pačios valdybos iždininko J. Janušaičio. Premijas iš dr. P. Daužvardžio fondo gavo R. Sakalaitė, G. Juozapavičiūtė ir Kęst. Šeštokas. Lengvo stiliaus meninę programą atliko Windsoro lietuvaičių kvartetas "Aušra", vadovaujamas V. Tautkevičienės, ir akordeonu palydimas Kristinos Puidaitės. Pastaroji yra baigusi muzikos konservatoriją ir pagrojo solo. Po meninės programos, kuri pasidėjo punktualiai, dalyviai turėjo pakankamai laiko pokalbiams, šokiams, pasivaišinimui. Dalyvių tarpe matėsi nemažai svečių bei viešnių ir iš tolimų vietovių: dail. A. Tamošaitis iš Kingstono, prof. A. Musteikis iš Buffalo, visa eilė hamiltoniečių, katariniečių ir kt. Programą sklandžiai pranešinėjo dr. S. Čepas, o baliaus atidarymo žodį tarė rengėjų vardu pirm. P. Bražukas.

Laimingieji. "T. Ž." spaudos baliuje stambieji loterijos laimikiai teko: kelionė į Bermudą A. Navickui, gyvenančiam Missisauga, Ontario numeris 06705; televizijos priimtuvas — S. Pundziuvienei Toronte, nr. 16960; Pr. Baltuonio skulptūra — H. Norkui Hamiltone, nr. 3150; dail. E. Stankuvienės paveikslas — J. Gaižučiui Missisauga, Ont., nr. 20150; dail. A. Tamošaičio paveikslas — A. Dudaravičiui Edmontone, nr. 11-201; dail. L. Urbono paveikslas — prof. V. Vyčinui, Courtenay, B.C., nr. 11651; dail. T. Valiaus paveikslas — D. Nausėdui Toronte, nr. 07457; meniškas audinys — A. Navickui, nr. 06701; megztinis — Ch. Javui Islingtone, Ont., nr. 10015; dail. A. Tamošaičio paveikslas (antras) — St. Pyragienei Hamiltone, nr. 3325.

Be to, buvo ir mažoji loterija — dovanų paskirstymas pagal įėjimo bilietų numerius. Jų sąrašas dar nėra gautas. Be jau skelbtų dovanų, dar buvo gautas parkeris iš M. ir A. Norkų, plokštelė "Aukuras" iš Šv. Jono Kr. par. knygyno.

Padėka. Ruošdami "TŽ" spaudos balių, leidėjai susilaukė gausios talkos bei paramos iš daugelio asmenų. Jiems visiems priklauso nuoširdžiausią padėka. Atskirai minėtini Felicija ir Vytautas Urbonai, gėlininkystės savininkai, paaukoję baliui gėlių $70 vertės, visi loterijos laimikių aukotojai (jų pavardės jau nekartą buvo skelbtos), Adelė ir Eugenijus Abromaičiai, taip šauniai papuošę salę pieštiniais ornamentais, Birutė Matulaitienė, paruošusi puikius užkandžius svečiams, St. Dabkui, uoliai fotografavusiam svarbesniuosius momentus, visai darbo tarnybai, kuri stengėsi visus aptarnauti, gražios meninės programos atlikėjams, mieliems svečiams iš Čikagos, įteikusiems premijas jauniesiems "T. Ž." bendradarbiams, ir pagaliau visai gausiai visuomenei, duosniai parėmusiai lietuviškosios spaudos darbuotojų pastangas.

"TŽ" redakcijoj lankėsi Liet. Žurnalistų S-gos pirm. kun. J. Vaišnys, SJ, žurnalo "Laiškai Lietuviams" redaktorius, ir minėtos sąjungos ižd. J. Janušaitis iš Čikagos. Iš pokalbio aiškėjo, kad dabartinei LŽS valdybai ypač rūpi jaunųjų bendradarbių paruošimas, spaudos etika ir kiti klausimai. Abudu dalyvavo "TŽ" spaudos baliuje, apžiūrėjo Toronto miestą ir lėktuvu grįžo Čikagon. Jiedu pageidavo, kad jaunimas daugiau domėtųsi lietuviška spauda ir jai rašytų.

Estijos nepriklausomybės paskelbimo sukaktis Toronto estų bus minima vasario 25, sekmadienį, 5 v.p.p., Massey Hall. Pagrindinis kalbėtojas — kun. Andre Taul. Meninę programą atliks jungtinis choras ir kiti vienetai. Specialus priėmimas svečiams rengiamas vasario 23, penktadienį, 8 v.v., Estų Namuose, 958 Broadview Ave.

Aukotojai. Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyvo "Parama" valdyba, vertindama spaudos vaidmenį lietuvybės išlaikyme, ir šiais metais paskyrė "TŽ" $100 auką. — Ošavos Lietuvių Medžiotojų ir Meškeriotojų Klubas "Ešerys" "TŽ" paaukojo $15; Toronto SLA kuopa — $5. "TŽ" leidėjai reiškia nuoširdžią padėką.

"Paramos" Kredito Kooperatyvas 1973 m. sausio mėnesį užbaigė su $6,007,000.00. Per sausio mėnesį paaugo $127,000.00. Per 1972 metus paaugta $1,020,000.00. Paramoje čekių ir sąskaitų (elektros, namų mokesčių ir t.t.) patarnavimas nemokamas. Naudokitės "Paramos" patarnavimais! **Vedėjas**

A † A

Barborai Trakienei,

sulaukusiai arti 85 metų amžiaus ir palikusiai šį pasaulį po ilgos ligos Los Angeles apylinkės ligoninėje — nuoširdžiai užjaučiame brangius bičiulius: jos dukras — JULIJĄ su savo vyru EM. BUDVILAIČIU, STELLĄ su savo vyru ANTANU BATKUMI; anūkus — FREDĮ ir jo žmoną VANDĄ KUPIČIUS, RŪTĄ bei jos vyrą VERN MAFFIT ir jų du sūnus.

Liūdime kartu su Jumis visais —

J. ir V. Samulevičiai — **St. Dervinienė**
A. ir O. Kuniučiai — **M. F. Yokubynienė**

A † A

inž. STASIUI VAITIEKŪNUI mirus,

velionies žmonai BIRUTEI, dukroms — VIDAI ir LINAI, seserims — JULEI, ALEI ir BIRUTEI, broliui PETRUI ir jų šeimoms gilią užuojautą reiškia —

B. J. Tamulioniai — *D. A. Nausėdai*

MONTREAL QUE

VASARIO 16 MINĖJIMAS

VASARIO 18, sekmadienį, 3 v. p. p.,

PLATEAU salėje, 3710 Calixa Lavalle Ave., Montreal

- Prelegentas — **Vytautas Gruodis**
- **Koncertinę dalį atliks:** B. Vaitkūnaitės-Nagienės vadovaujama "Neringos" tunto vyr. skaučių išraiškos šokio grupė, Aušros Vartų choro vyrų oktetas su sol. A. Kebliu ir "Gintaro" ansamblis

Rengia — **KLB Montrealio apylinkės valdyba**

Aušros Vartų par. žinios

— Lietuviškoms parapijoms priklausą tautiečiai yra išsiblaškę visuose miesto pakraščiuose ir, jei jie važiuoja į pamaldas 15 ar 20 mylių, nori ko nors ypatingo, ko nors lietuviško, o kai to neranda, eina į artimesnes bažnyčias, kurias lanko jų vaikai. Garbingi senosios kartos lietuviai su didžiausiu pasišventimu bažnyčias tik tam ir statė ir į jas dažniausiai pėsti kelias mylias keliaudavo, kad galėtų lietuvišką evangeliją ir pamokslą išgirsti, lietuviškai išpažinties prieiti, po sunkių savaitės darbų sutikti savo brolį lietuvį ir su juo lietuviškai pasikalbėti. Girdime klebonus šaukiant, kad lietuviai nesilanko į lietuviškas bažnyčias, bet taip pat yra nusiskundimų, kad lietuvis savo lietuviškoj bažnyčioj yra lyg svečias ir neranda to, ko laukia. Visų lietuvių — kunigų ir parapijiečių — pareiga savo bažnyčias lankyti ir jas išlaikyti lietuviškas.

— Užpraėjusį sekmadienį surinkta $222.02. Vokeliais įteikė J. Mališka $10, A. Viskantas $5, E. ir J. Paunksniai paaukojo bažnyčiai $25 ir įteikė iš karto vokeliais $50, Elena Žibaitė — $5.

TORONTO, ONT.

"Varpo" choras vasario 4, sekmadienį, koncertavo Detroite Mercy College auditorijoj. Iš Toronto varpiečiai išvyko dviem autobusais 7 v.r. ir grįžo 12 v. naktį. Scenoje pasirodė 67 asmenų mišrus choras, diriguojamas muz. A. Ambrozaičio. Akompanavo Eugenijus Krikščiūnas. Programa užtruko arti dviejų valandų. Joje buvo lengvo žanro ir sunkesnių dainų, taipgi operinių dalykų. Programos klausėsi apie 400 asmenų. Koncertą rengė Detroito Liet. Bendruomenė. Ji choristus šiltai priėmė ir pavaišino Lietuvių Dariaus ir Girėno klube.

Kanados etninių grupių konferencija — "Thinkers' Conference on Multiculturalism" įvyks Otavoje kovo 2-4 d.d. Tai tęsinys pirmosios tokios konferencijos, įvykusios Toronte 1968 m. gruodžio 13-15 d.d. Ir šį kartą konferencijai vadovauja sen. P. Yuzyk. Etninių grupių organizacijos ir paskiri asmenys jau yra gavę kvietimus dalyvauti.

Šv. Kazimiero par. žinios

— Sausio 28 d. įvyko par. k-to narių pasitarimas. Vietoje **Margučių** vakarienės šiais metais numatyta suruošti Velykų ryto pusryčius su įvairiais lietuviškais valgiais. Iš anksto bus pradėta platinti pakvietimai, nes norima žinoti tiksliai dalyvių skaičių. Be to, visų pusryčių dalyvių pavardės bus surašytos į atitinkamą "Velykų ryto pusryčių" knygą, kurią klebonas padės į mūsų par. archyvą. Pusryčių metu parapijiečiai galės laisva auka atsilyginti. Ta proga mūsų klebonas visus pusryčių dalyvius pavaišins labai senu vynu, kuris buvo saugojamas iškilmingam pobūviui. Tai įvyks Velykų rytą po 6.30 v. pamaldų par. svetainėje.

— Kaikurie parapijiečiai yra priešingi klebono kiekvienais metais sudaromam parapijiečių sąrašui, kuriame pažymimos aukos savo parapijai. Šiam nesklandumui pašalinti klebonas turėjo pasitarimą su par. k-to nariais, kuris nutarė: šiais metais nesiųsti niekam minimų aukotojų sąrašų; vietoje to išsiuntinėti visiems parapijiečiams anketas-užklausimus, kuriuose kiekvienas turės progos pasisakyti taip arba ne. Paaiškėjus parapijiečių nuomonėms, bus daroma, kaip pasisakys dauguma.

— Šiais metais rekolekcijos mūsų šventovėje bus balandžio 12-13-14 d. Jas ves kun. L. Andriekus, pranciškonas, kuris yra šiuo metu lietuvių rašytojų dr-jos pirmininkas.

— Rudenį, vietoje grybų vakarienės, numatyta suruošti iškilmingą minėjimą-aktą su menine programa bei turtinga vakariene ir tuo oficialiai atžymėti mūsų parapijos 60 metų įsikūrimo sukaktį.

— Neperdaugiausia laiko beliko iki tradicinės Kazimierinių vakarienės, kurios metu tikimės turėti gana turtingą loteriją ir taip pat įvairių gėrimų barą (12 rūšių). Vakarienės metu gros visų mėgstamas ukrainiečių orkestras. Visi esate kviečiami atsilankyti. Ta proga nepamirškime paaukoti fantų-dovanų loterijai. Aukotojų pavardės bus skelbiamos vakarienės metu. Kas pageidaus ir nupirks iš karto 10 bilietų (tiek telpa prie apvaluos stalo), bus rezervuojami stalai.

— Balandžio 28 d. mūsų parapijos jaunimas rengia Margučių vakarienę par. svetainėje. Visi prašomi į šią vakarienę gausiai atsilankyti ir tuo paremti savo jaunimą. **K. A.**

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. **727-3120**
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 — Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių. atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	5.0%	Asmenines	8.5%
Taupomąsias s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.5%
Term. ind. 1 m.	6.5%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 m.	7.0%	Investacines	nuo 9% iki 12%
Term. ind. 3 m.	7.5%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

Kooperatinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.